

RMKI.

1052

Czeglédí

Sandal

Barátomnak

megpirioskeltetés

1666

1218

T-H K.

I. 1052.

RMK I. 1052.

1. péld.

A 448. lappal megszakad;
addig hiánytalan.

Lugossy
6675.3

M. D. CC.

Lugossy bátyámé

1000 4

14

14

Ex Libris

Stephani Egy Dörzörög
VERES TROMFOS

Geo D I T Metreux
Iádtzó Sandal Bara-

tomnak, játék el vesztése-
ért való meg-piricskelte-
rése.

PA

Emencia
Hdy-1.

Révész Kálmáné
Anno:

VraM Ies Vs Christ Vs,
DorgáLd meg ásátánt

DCLXVI

1666

KESZVŐLET.

IM minden nap kérődzni kezdé ezt a *Tojolita* sereg, Kerelztyén igaz *Evangelicusok*! hogy a te megtzáfoltatatlán, s- az hit dolgában elle- ne mondhatatlan igaz vallástok, csak minapi; s ezer őt szás tizen- bét esztendő előtt, még csak hire sem volt. Melly felől így irr *Co- sterus* Pápista Doctor: (a) *Constare* manifeste, *neminem toto orbe mor- talium ante Martinum Lutherum, hoc est ante annum Domini Christi 1517. extitisse, qui eam fidem teneret, quam Lutheri, Calvini, aut aliorum hæresiarcharum discipuli profitentur.* Itt csak ezt kel- lene mondani: *A' szent irás volt*

(a) *Constare*
Enchirid.
Centrov.
t. p. 2. de
Eccles.

(b) *Lessio
in Consul.
rat. II. p.
220.*

Calvinus előt; A' Calvinisták vallása szentírás. Azért a Cálvinisták vallása, volt Calvinus előt. De mivel ama' Papista mondás szerént: (b) *Contrarius dogmatibus æquè accommodata est scriptura*; alkalmatos a sz. írás minden vallás megprobálására. Tetzék nekem, hogy egy néminémű nevetlen leluitának *veres tromfjáért*, s-játék elvesztéseért, jeles jó plágákat s-maga biro piricskeléseket készítenék. Nem csak a sz. írásból, mellyet úk: (d) *nāsum quendam cereum, in omnem sensum flexibilem*; minden felé hajthatando via sz orrnak neveznek; hanem még a magok tejét szivot, s-faját kenyereken nőt nevelkedet Pápista Artyok-fiainak írásokból; s-az *Evangelica* igaz religionak ellene mond-

(d) *Ca-
nus libr.
3. cap. 2.*

hatatlan igazsága felől, lelkek ilméretiben meg győzöttet Authorknak jozan bizonyság tételekből, egyben ízednék; meg nem vetendő jeles *ratio*k-kal meg erősítenék; egy főval: az nem emberi leleményes Keresztyén Magyarságnak, az igaz *Evangelicus*ok Vallása régiségérül, ki-adnék. Minden igaz Keresztyén azért, valaki lelket Isten számára, s-amaz menten meg-jelenendő ditsóságre tartod; tégy le minden *præfatiót*, és ez rövid írásocskámat, *cum iudicio Spiritūs & charitatis* olvasd; s-az finnyas orrú *Autbornak*, minden szava felszedését lelked tisztaságában fontollyad.

Nyílsa meg Isten elméd szemeit a' látásra, s-hajcsa a-

karatodat, a' régi Vallá-
stul való el nem iza-
kadásra !

Kész engedelemmel
szolgáló lelki At-
tyádfia.

A' ChRiSTus EvanGeLio-
mánaK szolgálja.

VY VALLAS.

AZ igaz Ecclesiárul, (melyben
mindenkor világ végetig, i-
gaztanitok lesznek) így szól Ss. Pál
Eph. 4. Es ű adot (Christus) ne-
mellyeket ugyan Apostolokat, né-
mellyeket pedig Propbétákat, né-
mellyeket pedig Evangelistákat,
nemellyeket pedig Pásztorokat és
Doctorokat &c. míg minnyájan
el-jussunk, a hitnek és az Isten Fia
ismeretinek egységére.

REGI IGAZ HIT.

I. Még a Sidokis kérkednek
vala egykor az (a) Urnak Tem-
plomával; maga, (b) el-hadták
vala a Jeshovát, bálvány imá-
dók, s-hittől szakadtak valá-
nak. (c) Nagynak mondák ré-
gen az Epseusi Diánát. Az ör-
döngős (d) Simon, Isten oma
nagy erejének kiáltaték; de val-

(a) Ier. 7.

4.

(b) Es. 16

3 4 5

(c) Csel.

19. 28.

(d) Ibid.

cap. 8. 10.

lyons-megfelele. é à név à do-
lognak? semmire nem. Legyen
szabad it bé hoznom Ribera Pá-
pistának im ez mondasát: (e)
Sardicensis Ecclesia, nomen ha-
bebat quod viveret opinione sua,
sed re ipsa mortua erat. Azaz: ú-
is mondotia (hogy már) magát
igaz Ecclesia tagjának, de a
Tarvarju-ként, mással cserélt
tollat.

2. Hogy mered mind az ál-
ral vallatod ellen, Szent Pálnak
rúled citált helyét világ vége-
zetig ki terjeszteni? olvastad é
ezt: (f) *Non loquitur Paulus de*
tempore judicii &c. Sensus enim
Apostoli est: Pastores & docto-
res à Christo creatos esse, ut Eccle-
siam extruant, donec Christiani
omnes in eandem perveniant fi-
dem, evadantque viri perfecti,
nec sint parvuli in fide, sed quem-

(e) Fran.
Ribera in
cap. 3.
apoc.

(f) Barra-
dius tom.
2. Concor-
Evang.
lib. 7 cap.
15. pag.
39.

admodum Christi corpus natura-
le perfectum est in viri etate. A
Kereiztyeneknek, é vilagon a-
dandó lelki kegyelmek nagjob
gradusarúl érti Barrád Barátod
ezt, mégis Te, pártot ütöttél
ellenel maga, é volna à Te re-
gulád: (g) *Concordia fidei inter*
membra Ecclesie Catholice sem-
per fuit, hodieque est plusquam a-
damantina, nulloque erit violabi-
lis xvo. De ám legyen! megh
engedem à közöttetek való
egygyeséget, de csak ugj, mint
à (h) *Sámson rokáinak*, kiknek
csak à farkok vala egygyút, de
fejek ides-tova hadaz vala.

3. Ha nem tiltanókis azon-
ban, hogy azok à Pásztorok s-
Doctorok, bár egész itiletig
izolgalnának is; mind az által,
ugyan nem esnének azok, min-
den

(g) F. Brre
us in Bell.
et hiquist.
pag. 285.

(h) Bar.
14. 4.

(b) Bell.
libr. 3. de
Rom. Pöt.
cap. 7. §. 1.

denkoron látható ízem fény eleiben; mivel, te vallásod ez, ha meg nem tagadod: (b) *Certum est, persecutionem fore gravissimam & notissimam, ita ut cessent omnes publicæ religionis Ceremoniæ & sacrificia.* Iol vagyon! léízen hát még oly idő, hogy nem mindenkor ötlenek szem eleiben, a Papistaságban lévő lelki Tanítók. Adgya ísten, adgya! Mind az által, jó csapatok egyet rajtad a ízolgával, mert meg csak el-kezdenítem tudod, *veres tromf* kártyázásodat.

VYVALLAS.

De bizony a' Romai-Catholicusoké az az hely! mert: Ezen az erős kü sziklán fundálván mink igaz Catholicusok, kívánjuk az ellenkező Átlyafiaktul, Tertullianus mondásához tartván

magunkat. *Libr. de præscrip. cap. 32.* Adgyák elől Ecclesiájok eredetit, Számlálltyák elől lelki Pasztorinak rendit, úgy hogy azt, egy más után szüntelen követkeses által, vigyék fel valami Apostolra.

REGI IGAZ HIT.

1. Sok kü-íziklát hordasz te, látom én bé, a' fundalásra. Hol Sz. Pétert csinálod szégelet künek, így tanítván: (2) *Petrus est ista petra, super quam fundata est Ecclesia;* (noha más Pápiák így verik torokban: (k) *Super illo articulo Fidei: Iues Christus Filius Dei vivi, fundata est Ecclesia. Ergo super se ipso fundavit Dominus Ecclesiam*) hol, e' Szent Páli helyhez ragaszkodnál ha lehetne; de a te vallásod, *íbi non est, ot ne keresd.*

(i) Bellar.
libr. 1. de
Rom. Pöt.
cap. 10. 13.

(k) Gloja
la juris
Canonici ad
Can. Ita
Domina
dist. 19.

2. Mit *mink*-es? *talám*
Tóth vagy? *Mi* volna az, le-
gény magyarul!

3. Vgyan igaz *Catholicus*nak
tartod magadat? Vgy de, *Ari-*
anus vagyé vagy *Papista*?
Mert: (l) *Et Ariani se vocabant*
Catholicos. úkis gyönyörködtek
abban a nevezetben. De azt
néked ha lehet nem engedem.
Mert: (m) *Propterea est Eccle-*
sia Catholica, quia recte credit in
Deum. Es: (n) *Catholici ab hære-*
ticis, Apostolicâ Evangelicâq; do-
ctrinâ distinguuntur. Mindenik
miénk ez, mert mind igazan
hiszünk Istenben, s-mind pe-
nigh az igaz Apostoli s-Evan-
geliumi tudományt vallyuk;
Te penigh csak kovályogsz ez
aránt, mint a tollatlan nyíl.

4. Bezzegh tudatlan vagy
vallásodban, hogy a *successio-*

búl, igaz *Ecclesiâ*t formálsz!
még sem tanultadé meg: (o)
Non colligitur necessario, ibi esse
Ecclesiâ, ubi est successio? En
mindenkor ehez táma-
zodom: (p) *Non habet hæredita-*
tem Petri, qui fidem Petri non ha-
bet. Te penig lássad, ha a Sz.
Péter kincsén kapdossz csak,
azonban Vallásod az övétül
számkivetésben bujdosott.

5. Túled említet *Tertullia-*
nus, téged csapdoss, minket
oltalmaz. Ezek szavai: (q) *Si*
quæ hæreses, audent interserere
sextati Apostolicæ, ut ideo vide-
antur ab Apostolis traditæ, quia
sub Apostolis fuerunt; possumus
dicere: Edant ergo origines Ec-
clesiarum suarum: Evolvant or-
dinem Episcoporum suorum, ita
per successiones ab initio decu-
rentem, ut primus ille Episcopus

(N) *Iohann.*
Lorinus
in Com-
mēt. Act.
20. 30.
(m) s.
prima igi-
tur dist.
4. de *Con-*
secr.
(n) *Ioh.*
picus.
Mirandul
theorem
13.

(o) *Beil.*
libr. 4. de
Eccle. cap.
3. *S. dico*
secundò
etc.
(p) *Amb.*
libr. 1. de
Poenit. c.
6.

(q) *Tert.*
libr. de
prescrip.
cap. 32.

aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverint, habuerit autorem antecessorem. Ez íza-vaibul Te, csak a *localis successor* csipéd ki, ugyé? s-el-hagyád Sátán modgyára ezeket:
DOCTRINA Hæreticorum, cum Apostolica Comparata ex diversitate sua pronuntiabit, neque Apostoli alicujus auctoris esse, neque Apostolici: quia sicut Apostoli non diversa inter se docuissent, ita & Apostolici non Contraria Apostolis edidissent, nisi illi, qui ab Apostolis desciverunt & aliter prædicaverunt. Ad hanc itaque formam provocabuntur ab illis Ecclesiis, quæ licet nullum ex Apostolis vel Apostolicis Auctorem suum proferant: tamen in eadem FIDE conspirantes, non minus Apostolicæ de-

putantur pro CONSANGVINITATE DOCTRINAE. Io lelki ismerettel irám le ez helyet, de Te megh béllyegezet lelkű, vakítani akarván a keresztyén magyarságot, csak azt adod ebben fel, a mi izadizinek tetszik. Hol vagyon lelked ismereti? látodé, hogy az Apostoli tudományrul ízol a Iámbor, s-nem az egy-más után való következésrül? Szégyenledé? De igen! Vgyanis, megh mondaték régen: (r) *Monachi corruperunt Patrum scripta*; Te sem estél meszíze é fatúl. Mellyért, aligh ha köteleltis nem érdemlesz, hogy megh loptad Tertullianust.

VY VALLAS.

Tagadom azt: mert még a te felekezeted közzúl Illyricusis, ezt mondotta régen: (Cat.

(r) Eras.
in Indica
Scholior.
in Hierò.

Test: Verit: præfat: edit: Basil:
1556) Ez argumentummal à
Sátán (mondanád inkább az igaz-
ság) mint egy tűzes nyíllal gyak-
ran sértegeti lelkünk isméretit.
Mert könyű ugyan mondani, hogy
régbi à mi Ecclesiánk, Uya Pá-
pistáké: de azt meg bizonyítani
csak szinesenis igaz nem lehet,

REGI IGAZ HIT.

Illyricus irásinak hamis al-
legatiojaért, à fejedhez veré-
hízem csak nem régiben à
Veres Kolopot, à Tudos elmé-
jű Posabási János Vram, va-
karhadà fejed belé ha körmöd
vagyon! Elég nagy kalafintár
tűnek az orrodra, én à tanács:
taluss! Iol meg olvaíd mászor
à dolgot, mert ilyen forró töl-
tenekalád: (s) Perversi homi-

(s) Ruffi-
nus in
exposi-
tione.

nes

nes, ad assertionem suorum dog-
matum, sub virorum sanctorum
nomine interseruerunt ea, quæ il-
li nunquam scripserunt. Tromf-
ki à cigányságer!

VY VALLAS.

Vgy ugy, de: Soba senki még
eddig meg nem bizonyította,
hogy à Calvinisták mostani val-
lása, volt volna Calvinus Já-
nos előtt valahol; mely dolgon ha-
szontalanul issad Posabási is.

REGI IGAZ HIT.

Csak elmondod Te egyfe-
lé, akar melyre esék. Nosza
mutasd meg, mellyik tzikke-
lyét nem vallották az Helveti-
ca Confessionak à Valdensesek?
Im én tázatolárodra ki-fzedem
à' derekát, halgathatza:

B

HEL-

HELVETICUSOK.

1. *Sacras Scripturas, sufficientem auctoritatem habere ex se ipsis, & non ex hominibus.* Elég méltosága vagyon a Szentírásnak magában, s-nem szükölködik emberi bizosságnélkül. *cap: 1.*

2. *Credimus, quod in Sacra scriptura, plenissime sunt exposita, quaecumque pertinent ad salvificam fidem.* Híszszük hogy a Sz. Írásban, tellyességesen megvadnak azok, mel

VALDENSESEK.

1. *In articulis fidei, summam esse Scripturae sacrae auctoritatem &c.* Az Hitnek tzikelyiben, leg nagyobb méltosága vagyon a b. írásnak. *Magdebur. Histor. Cent. 12. c. 8. col. 1206. 1207.*

2. *Sacras literas integrè continere omnia, quae ad salutem sunt necessaria.* Eppen megh vadnak a b. írásban azok, mellyek az idvességre szükségesek. *Volf. Cent. 12. pag. 380.*

lyek

lyek tartoznak az idvezítő Hitre. *ib.*

3. *Credimus aliquos libros Canonicos, aliquos Apocryphos.* Híszszük hogy a Biblia Kőnjvei között, némeljek né annyira hitelre méltók, mint ugyan azon Bibliának más-könyvei. *Ibid.*

4. *Non aspernamur Sanctorum Patrum interpretationes scripturis consentientes.* Nem utálljuk megh a sz-Attyák magyará-

3. *Testamenti Novi textum, & magnam partem (exceptis Apocryphis) Veteris, vulgariter sciunt.* A' Valdensek, az Vj-Testamentomot, és az ó-tis nagy részént (kitudvan az Apocryphákat) közönségesen tudgyák. *Reiner. cont. Vald. c. 5. pag. 58.*

4. *Patrum & Conciliorum dogmata eatenus probanda, quatenus cum verbo Dei conveniunt.* Az Attyáknek s-Conciliumok-
B₂ zat-

zattyokat, menyiben à s^hent irással egyeznek. *Cap. 2.*

5. *In causa fidei, non sustinemus alium iudicem, quam ipsum Deum, perscripturas sacras pronunciantem.* Az Hit dolgában n^e b^enedünk más Birót, à s^hent irásban b^ol-ló Istennél. *ibid.*

6. *Omnibus sacras literas, & privatim domi legere, licet.* Mindeneknek szabados még otthon is olvasni à s^hent irást. *Cap. 22.*

nak Tudományokat annyiban kell javallani, menyiben à s^h. irással egyeznek. *Magdeb. ut supra.*

5. *In articulis fidei, sacra scriptura est norma iudicandi.* Az Hit dolgában, à s^hent irásnak v^agyon Birósága. *Magdebur. ut sup.*

6. *Sacrarum scripturarum lectionem, omnibus esse necessariam.* A' s^hent irásnak olvasása, mindeneknek b^uk-

7. Cre

séges. *Magd. ut sup.*

7. *Credimus Deū unum esse essentia, sed personis distinctum.* Hiszszük al-latyábā Istent egynek, személyében pedig meg különböztetnek. *C. 3.*

8. *Credimus, non posse Deū ullā imagine exprimi.* Hiszszük, hogy Isten, semmi kép által ki nem ábrázoltathatik. *Cap. 4.*

9. *Docemus, solum Deum adorare*

7. *Credimus unum tantum esse Deum, eumque patrem, Filium, & Spiritum Sanctum.* Hiszszük Istent egynek lenni, és hogy az legyen Atya, Fiu, Sz. Lélek. *Carol. Molin. oper. tom. 3. edit. Paris, an. 1612. part. 2 col. 578. 579.*

8. *Dei imagines delendæ sunt.* El kell törölni, az Istent kⁱ ábrázolt képeket. *Aeneas Sylvius hist. Bohem. cap. 35.*

9. *Sanctorū mortuorum invocatio.*
B₃

colere, non verò Sanctos Coelites. Tanittyuk, hogy csak egyedül Istének kel imádkoznunk, és nem a menyeyi Szenteknek. Cap. 5.

10. Docemus, legem non ideo datam, ut observatione ejus justificemur. Nem azért tanittyuk a' Törvényt adatotnak, hogy annak meg tartása által meg - igazulnánk. Cap. 12.

11. Non est necessarium, ad remissionem peccatorum consequendam, ut quis

nes, esse idolatriam. A' meg holt Szenteknek való eledezés, Bálvány imádás. Magdcb. ut supra.

10. Homines per Christum justificantur in vitam æternam. Christus által igazittatik megh Ember az örök életre. Volf. ut sup.

11. Auricularem confessionem nugacem esse. A' fülben való lugás, csaloka pecca-

peccata sua confiteatur Sacerdoti, susurrando in aures ipsius. A' bűn bocsánatra nem szükséges, hogy a Papnak fülében sugja valaki vétjét. Cap. 14.

12. Numeramus inter dogmata Satanicæ illorum Doctrinam, qui Matrimonium prohibent. Örögi lelemény azok vallása, kik meg tiltyák az Házasságot. Cap. 29.

13. Credimus fideles, rectè à morte corporea migrare ad Christum. Hízbük hogy az Hívek, e-

legény. Æneas Syl. ut supra.

12. Conjugium Sacerdotum, est licitum & necessarium. Szükséges, s-fzabados, a Papoknak az házasság. Magdcb. ut sup.

13. Animas è corporibus excedentes, aut in æternas è vestigio poenas mergi, aut per perpetua Consequi

gyenessen testi Halállok után, à Christushoz vitettetnek. Cap. 26.

14. *Credimus fideles, viventium suffragiis, aut precibus pro defunctis, nihil indigere* Hiszük, hogy à megholt szentek, nem szükölködnek az élőknek imádságok nélkül. *ibid.*

15. *Extrema Unctio papistica, non est Sacramentum.* A' Papisták utolsó kenete, nem Sacra-

gaudia. Mihelt à lélek ki mëgyen a' testből, vagy mindigárt pókolra, vag Menyörzà gban megyen. *Aeneas Sylv. ut supra.*

14. *Vanum est orare pro mortuis, nā hoc est avaritiæ Sacerdotalis inventum.* Haszontalan dolg à megholt Szentekért kőnjőrgeni; mert azt, csak a' Papok telhetetlen hasa gondolta ki. *Aeneas Sylv. ut supra.*

15. *Extrema Unctio, inter Ecclesiæ Sacramenta minimè continetur.* Az utolsó kenetnek nin-

mentum. Cap. 25.

16. *Festa, hominibus aut divinis instituta, non probamus.* Nem javallyuk à megholt Szentek izámára rendelt Innepeket cap. 24.

17. *Quadragesimale jejunium, non potest imponi fidelibus.* Nem kel az Híveknek nyakokra vetni à negyven-napi Bőjtöt. *Ibidem.*

18. *Preces & cultus in sacris coe-*

csen helye à Sacramentumok között. *Aeneas Sylv. ut supra.*

16. *Festa Sanctorum in Ecclesia, non debent fieri.* Nem kel az Szentek Innepeit meg tartani az Ecclesiában. *Guiliel. Reginald. Calv. Turcis. libr. 2. cap. 5.*

17. *Valdenses sustulerunt quadragesimam.* Nem javallyák à Valdenselek à negyven-napi Bőjtöt. *Ibidem.*

18. *Novum & Vetus Testamentum,*
B 5 *tibus*

tibus, lingua omnibus cognita fieri debent. Megérthető nyelven kel lenni az Isteni tiszteletnek a Gyülekezetben. cap. 23.

19. Horas Canonicas à Papistis recitatas, nescivit vetustas. Csak eszébe sem jutottak a mostani hét szabot órák, az Elődedi Anyaszent egyháznak. cap. 23.

20. Improbamus

vulgariter transulerunt. & sic docent & discunt. Mind a két testamentumot érthető nyelvre fordították, s-áberént tanulnak, s-tanítanak. Gretser. Proleg. in scrip. edit. contra Valdenses. cap. 4. pag. 52.

19. In Canonicis horis Cantandis dicendisque, frustra Tempus teri. Csak idő mulatás, az hét szabot órákkal élni. Aeneas Sylv. ut sup.

20. Utriusque speciem illos

illos, qui poculum Domini fidelibus subtraxerunt. Nem Barátink azok, kik a közösségtől elvonták a pohárt. cap. 21.

21. Missam certè approbare non possumus; nam in ea Sacerdos dicitur conficere ipsum Dominum. Nem kel a Misa, úgy mint melyben a Pap, Vrat csinál. Ibid.

22. Sunt, qui Sacramenta 7. numerent; quos minimè probare possumus. Nem javalhattuk

ei usum, pro Sacerdotibus & Laicis à Christo institutum esse. Mind kenyér, pohár szereztetet Christustól, Pappnak, s-kösségnek, Magdeló. ut sup.

22. Missas esse impias; ac furorem esse pro mortuis misficare. Csintalanság a Misézés, s-halottak ellen való nagy kegyetlenség. Idem ibid. ut sup.

22. Tantum duo Sacramenta, Baptismum & Coenam recipimus. Csak két Sacramentumot kat

az hét Sacramen-
tomokat. *Ibid.*

23. *Data est om-
nibus in Ecclesia
Ministris æqualis
potestas.* Az Eccle-
siában való lelki
Tanitoknak egy-
enlő hatalom ada-
tot. *cap. 18.*

24. *Illam doce-
mus esse veram Ec-
clesiam, ubi est legi-
tima verbi Dei Præ-
dic. & Sacram. ad-
ministratio.* Ott
vagyon az igaz Ec-
clesia, hol igazán
hirdettetik az ige,
s szolgáltatnak a
Sacram. *cap. 17.*

állatunk, a Kerebt-
séget és az Úr Va-
csoráját. *Volf. ut
supr.*

23. *Romanum
Præsulem, reliquis
Episcopis parem esse.*
Egyenlőnek kelle-
ne lenni a Pápá-
nak, a több Papok-
kal. *Aneas Sylv. ut
supr.*

24. *Verbum Dei
rectè sentientes, &
Sacramenta legitime
percipientes, sunt
Ecclesia Dei.* A-
zokbul a az Isten
Anyja-szentegyhá-
za, kik az igével s-
az Úr Vacsorájá-
val jól élnek. *Volf.
ut supr.* 25.

25. *Quamvis do-
ceamus, hominem
gratis justificari per
fidem, & non per
opera bona, non ta-
men ideo Condem-
namus opera bona.*
Noha ember Hit
által igazittatik-
meg; de a jó cse-
lekedeteket még
sem vettyűk meg.
cap. 16.

26. *Docemus,
Monachorum ordi-
nes, neque à Christo,
neque ab Apostolis
esse institutos, Sem
Christus, sem az
Apostolok, nem
szerzették a Baráti
rendet. Cap. 18.*

25. *Pios & De-
um timentes, credi-
mus Deo se prebatur-
os, ut bonis vacent
operibus.* Az Hívek
jó cselekedetek
által kedveltetik
magokat Isten e-
lőt. *Carol. Molin.
ut supr.*

26. *Mendicanti-
um ordines, malos
doctores invenisse.*
Nem jó helyről jöt
a Baráti rend. *Ae-
neas Sylv. ut supr.*

27. *Ad perfecti-
onem Baptismi, non
arbitramur necessa-
rium oleum. Nem
kel olaj, à Kerebt-
ségben. Cap. 20.*

28. *Non ergo or-
dinata sunt jejunia,
ut per ipsa velit, ho-
mo iustitiam demere-
ri. Nem érdemre
való à Bőjt. cap. 24*

29. *Vota præte-
xentes, non doce-
mus in Ecclesia ha-
bendos. A^o fogadá-
sokhoz szokot ren-
dekert, nem javal-
lyuk. Cap. 18.*

30. *Non est dubi-
um, quin religio nul-*

27. *Nullâ inter-
jectâ olei mixturâ,
recipiendus baptis-
mus. Olaj nélkül
kel venni à kerebt-
séget. Aeneas Sylv.
ut sup.*

28. *Jejunis ab
Ecclesia Constitutis,
nihil inesse Meriti.
Nincs érdem à
Bőjtben. Aeneas
Sylv. ut sup.*

29. *Vota, sunt ho-
minum figmenta. A^o
szerzeteseknek fo-
gadások, álm s-
első idő. Aeneas
Sylv. ut sup.*

30. *A versamur i-
magine Sanctorum*

*la sit, ubicunque si-
mulacrum est. Ke-
vés jó religio va-
gyon à képeket
tartó embereknél.
cap. 4.*

31. *Credimus om-
nes articulos in Sym-
bolo Contentos. Az
egész Crédoban
való tzikkelyeket
hiszszük. Praxis
Helv.*

32. *Cum Pane &
vino, non ita Con-
jungimus corpus &
Sanguinem Christi,*

*tanquam manifestam
Idololatriam. V-
tállyuk à Szentek-
nek képeit, mint
megh meg annyi
Bálványokat. Re-
ginald ut sup.*

31. *Valdenses cre-
dunt omnes articu-
los, qui in Symbolo
Contentur. A^o
Valdentelek mind
hiszik à Crédoban
való tzikkelyeket.
Rer. Bohem. scrip.
à M. Frebero edit.
Hanov. an. 1602.
pag. 223. lin. 5.*

32. *Corpus &
Sanguinem Christi,
in figura quadam in-
telligunt; (Valden-*

ut panem ipsum dicamus Corpus Christi, nisi ratione Sacramentali. A' Kenyért Christus testének mondjuk, de Sacramentomi módon. *cap. 21.*

33. *Damnamus omnes Magistratus Contemptores.* Kárhoztattuk a' Magistratusokat Megvetőket. *cap. 30.*

34. *Damnamus Papæ lucrosas indulgentias.* Kereskedésre fordítottot

tes) sicut dicitur: *Petra erat Christus.* Sacramentumi jelben velzük a' Christustestét, Véré. *Rajner. ut supr.*

33. *Nullus ab obedientia Magistratui præstanda, se eximere potest.* Törvény szerént, senki ki nem veheti magát, a' Magistratusnak való engedelem alól. *Carol. Mol. ut supr.*

34. *Valdenses, rejciunt Indulgētiās.* Nem kel a' Valdeneseknek a' Pápák-bún

bún bocsánatadását sajnállyuk a' Pápának. *cap. 14.*

35. *Non arbitramur necessarium esse exorcismum.* Néünk nem kel a' Pápistai ördögűzés *cap. 20.*

36. *Taceant omnes peregrinæ linguæ in Coetibus sacris.* A' gyülekezetekben némullyanak meg az idegen nyelvek. *cap. 22.*

37. *Nullæ Creaturæ sunt invocandæ.* Csak egy te-

rül szereztetet Bún bocsánat engedése. *Volfshius ut supr.*
35. *Valdenses Exorcismos in Baptismo respuunt.* A' Valdeneseknek sem kel a' majmoskodó ördögűzés. *Rajner. ut supr.*

36. *Sacramenta, linguâ peregrinâ administrari improbant.* Gyűlölségbé vagyon nálok, a' meg nem érthető nyelv, a' Sacramentumok ki osztogatásában. *Raj. ut supr.*

37. *Valdenes, adorationem Crucis, respuunt.* Vtállyák
C rem-

remtésétis Isten-
nek nem kel segít-
ségre hívni. Ca-
tech. Pal. quæst. 94.

38. *Non est Tem-
plis, secreta sancti-
tas affingenda, quasi
Deus ibi orationem
sacratorem reddat.*
Nincs oly szentség
bé-oltatva a Tem-
plomban, hogy ot
az imádság inkább
meg halgattassék.
Cal. Insti. lib. 3. cap.
2. §. 30.

39. *Verus Tem-
plorum ornatus, non
constat auro & gem-
mis, sed pietate ver-
santium in Templo.*
A' kegyes étettel

a Sz. Kereszt imá-
dását. *Id. ibid.*

38. *In Ecclesiis,
non invenitur divi-
na benignitas propi-
tior, quam alibi.* A'
Templomban, né
hathatósab az I-
sten kegyelme,
mint málut. *Idem*
Idem.

39. *Non sunt Tē-
pla tantis sumptibus
exstruenda. Nem il-
lik a Templomot
disztelen költség-
gel építeni. Petr⁹.*
Cluni-

meg ékesítetet Tē-
plomban járó em-
berbűl al a Tem-
plum ékeisége,
nem ezűstből vagj
aranybul. Cap. 22.

40. *Cantus Gre-
gorian⁹ plurima ha-
bet absurda, unde re-
jectus est à nostris
Ecclesiis.* A' jó
Gergely, bár ne
szerzet volna, oly
rizikornyátlan éne-
keket. cap. 23.

41. *Sicut Aposto-
li, inter se diver-
sa non docuerunt; i-
ta Apostolici, non
contraria Apostolis
ediderunt.* Ellenke-
zés nem volt az A-

C2

*Cluniacensis in suis
Epist.*

40. *Canticis illis,
quas Monachi vel
Sacerdotes in Tem-
plis canunt, Deum
irrideri.* Nem jól
Kintornálnak a'
Pápista Papok. *Idem ibid.*

41. *Valdenses fi-
dem suam à majori-
bus (Apostolis)
acceperunt, & per
aliquot annorum
Centurias docue-
runt.* Mint vöttek
Az Elő.

postolok tudományában; az őket követőkis (mint a Reformatusok) a szerént cselekednek. *cap. 2.*

42. *Deus, ut ipsi vivamus, promptos & paratos reddit.* Minden jó cselekedetre, Istén segélli az évéit. *Catech. Pal. quæst. 1.*

43. *Omne peccatum est mortale suâ naterâ, veniale verò ex Dei miseri-*

az Elődedi Keresztén Anyaszentegyházta a Valdensetek Hiteket, ugys tanították. *Ihuanus lib. 6. Hist.*

42. *Valdenses, in moribus & vita boni sunt, veraces in sermone, in charitate fraterna unanimis.* Io erköltsők vagyona Valdenseteknek, s-az Attyafi szeretebennis egy szivek. *Lieleustarius Dominicanus.*

43. *Omne peccatum est mortale, nullum veniale.* Minden véték halálos. (ter-

cordia. Magában minden vétékben halál a fején, Isten az, ki azt meg bocsátta nagy irgalmából. *Calv. lib. 2. cap. 8. §. 59.*

44. *Servat Romana Ecclesia Tyrannidem suam, & quantis potest viribus, exscindit reformationem.*

An obediendū ei? Minimè! Kegyetlen a Romai Ecclesia, mi sem engedünk neki.

45. *Improbam Papistarum ordines.* Enyi töményteni ízerzeteket, nem

(természete szerint.) *Frederus ut sup. pag. 225. 33.*

44. *Papæ & Episcopis non obtemperandum, quia sunt lupi Ecclesiæ Christi.* Farkas Püspökök lakják Romat, mi sem viszunk pénzt nekik. *Magdelb. ut sup.*

45. *Tot ordines esse, characteres Bestiæ.* Fene. bestiabéllyegek a Gyüle-

javallunk à Pápi-
staságban. *cap. 18.*

46. *Tam in con-
jugio, quam in vita
Coelibé, castè vi-
vendum.* Mind

nős, s-mind nôte-
len korban, jó à
tilzta élet. *Catech.*

Palat. quæst. 108.

47. *Potest quis
per nomen Dei ju-
rare, cum neces-
sitas id exigit.* Szük-
ség úgy kívánva,
szabad eskünni.
Catech. Pal. 101.

48. *Vox Christi
audienda est, vel*

lekezetben, à lok
csufos ízerzet.

Magadelb. ut supr.

46. *Casti sunt Le-
onistæ.* (Valden-
les) Tilzta életet

élnek à Valdense-
sek. *Freherus ut
supra Pag. 231.
lin. 48.*

47. *Valdenses,
licere ajunt quod-
dam juramentum, in
casu necessitatis.*
Szabados à Val-
densefeknekél, né-
mely dologban
való meg-eskü-
dés. *Raj. ut supr.*

48. *Corpus Chri-
sti potest consecra-
ri, tam*

C₃

*ex malorum Mini-
strorum ore.* Kel
az igét halgatni,
még à gonosz lel-
ki Tanító ízaja-
bulis. *Cap. 18.*

49. *Opera Matri-
monialia pura, esse
coram Deo Sancta.*
Az Házalságbéli
tilzta cselekedet,
szent az Isten előtt.
cap. 29.

50. *Sentimus, ex
solis scripturis pe-
tendam esse, omnem
pietatis (oratio-
nis) institutionem.*
A' Kegyelséget,
(és így à könyör-

*ri, tam à bono, quam
à malo Sacerdote.*
Még a gonosz Pa-
pis megízentelhe-
ti à Christustestét.
*Floveden. annal.
fol. 319. 6.*

49. *Vir & Mu-
lier salvantur, eti-
am si carnaliter mis-
ceantur.* Idvezül-
nek affelől à jo ha-
zasok, ha testi egy-
gyelség lebbis kö-
zöttök. *Id. ibidem.*

50. *Nullas pre-
ces fundimus Deo,
præter eas, quæ in
Sacra Scriptura con-
tinentur, aut cum
ejusdem sensu planè
conveniunt.* A' Sz.
Írás.

C₄

géstis) à bent irás-
bul kell meg-ta-
nulnunk. *Cap. 1.*

51. *Satis firmam
habebimus testimo-
nium, nos in libro
vitæ inscriptos,*
R. J. S. habere,
*si communicaverimus cum Chri-
sto.* Az élet köny-
vében talállyuk
fel nevünket, s ná-
lunk lenni à b. Lel-
ket, ha Christussal
egyesülen d ű n k.
Cap. 10.

52. *Bona opera
efficiuntur per Spi-
ritum Sanctum.* A'
szent Lélek szer-

Írásbul könyör-
günk tsak, vag'an-
nak értelmeberint.
Carol. Mol. ut supr.

51. *Credimus nos
habere Consolatorē
Spiritus Sanctum.*
Hilzűk hogy ná-
lunk vagyon à vi-
gasztalo b. Lélek.
Idem. Ibid.

52. *Spiritus San-
ctus efficit in nobis
omnia bona opera.*
A' iz. Lélek mun-
C S kái

zōje, à jó cseleke-
deteknek. *Cap. 16.*

53. *Electos cre-
dimus esse ex Eccle-
sia sancta.* Az Ec-
clesiából valók a'
válaztottak. *Idem.
ibid.*

54. *Ecclesia non
potest ullum aliud
habere caput, quàm
Christum.*
Christuson kívül,
nincs más Feje az
Anjaszentegyház-
nak. *Cap. 17.*

55. *Ministri ma-
tæ vitæ, deponendi
sunt.* Pad alá kell

kái bennünk à jó
cselekedetek. *Id.
Ibid.*

52. *Hypocritæ
sunt in Ecclesia, San-
cti ex Ecclesia.* Az
Ecclesiában vad-
nak az Hypocri-
ták, de az Hivek,
ugyan belőle vad-
nak. *Cap. 17.*

54. *Ecclesiæ ca-
put, est Dominus
Jesus Christus.* Chri-
stus az Anyasent-
egyháznak Feje.
Idem. Ibid.

55. *Pseudo-do-
ctores abigendi sunt
à grege dominico,* si
B S ha

hagyítani a rossz | *sunt incurabiles.* Az
életű Tanitokat, | hamis Tanitokat
Idem ibid. | csipkére kel csap-
ni, ha jól nem a-
karnak élni. *cap. 17.*

Mondhatza meg már, mi sül
kiezekebből? a' Iesuitának nagy
Calidum mendaciumja! ne oly
hamar legény! mert, *canis fes-*
tinans, coecos parit catulos. Ol-
lyant mondgy munkád kezde-
tiben, ortzádra ne térjen. Kel-
lé sőt két izem?

V Y VALLAS.

No én most az irás alkalma-
toságáru tudósítalak, hogy
jött legyen bé e' kérdés: *Volte*
valaha, valaholot, valakinél,
Calvinus János előtt, a' mostani
Calvinisták vallása, minden id-
ve sségre nézendő szükséges tsík-
kelyekben; a' Méltóságos Pataki
Ház-

Mengher
Háznak két Udvari szolgája, Pi-
ka és Sombori Uraimék között;
ajánlván magát a' Calvinista Ud-
vari Sombori, az affirmatívának
megbizonyítására, oly *Conditio-*
val pedig, hogy ha meg nem bizo-
nyíthatná, vallását meg-változ-
tatván Pápistává lenne: a' Pá-
pista Udvariis fel tévén a' *Con-*
ditiot, hogy ha a' Calvinista Ud-
vari társa azt véghez viszi, meg-
bizonyítván a' mostani Calvinista
Vallásnak Calvinus János előtt
létét, Calvinistává lésson.

REGI IGAZ HIT.

1. Né! s' itt vagyon Pika
Vramis? hát nem iratot könyv-
ben, mint Pilatus a' Credoban?
Semmit sem kel fogadásának
hinni! Mert a' mély Szűz egy-
szer élete Virágát el-velzti,
nagyobbatis végben vilzen az.
El-lo-

El-lotsogatta igaz Vallását régen Pika Vram!

2. Zombori Péter Vramhoz többet biznám; mert, *inter malleum & incudem* meg-állani á sárt, jeles jó *Constantia*! Ki volt mind az által, ez Udvariak között való tractának el-igazítója?

V Y VALLAS.

Párt fogójának keresé Zombori Peter, akkorbéli Pataki Predikátort Szerentsit, kinek irásitis Pater Kyshez vitték mindketten az Udvariak; de azt úgy ki-forgatá s' rázá tudományából Pater Kys Imre, hogy élő nyelvvel maga á Calvinista Udvari meg-vallá, s' mostis meg-vallá, ha szavának azon embere akar lenni, hogy Szerencsi arra nem elégséges, hanem tudósabbat akar nálánál keresni.

RE-

REGI IGAZ HIT.

1. Rut dőlfős, s' kevésy Embernek kel néked lenned, ki előtt Felebaráttya neve: Predikátor Szerencsi. De mit mondgyak? Még amaz, ezer Iesuitáknál hasznossab feleketetekis, Tudos Ariás Montanus, így lohajta régen éláturá-tonkon: (a) *Jesuitæ, soli sibi sapere, Jesumque propriis comitari videntur, atque me inutilem Jesu Christi discipulum, odio habuerunt!* Vaj vaj Iesuitai undok kevésység!

2. Hát Te, Pap vagy, s. nem Prædicator? Nosza hátà fogoly madarokból csinály halakat, had jussion pénteken más szegénynekis benne, ne bocsáld csak magad koldus törökre! Lám némellyitek Pap-ságá-

(a) *Benedict. Arias Mont. in pref. Biblior. Antwerp.*

(b) Pog-
gius Flor.
secretar.
Apost. in
Facetia.

sagával így kérkedik vala: (b) *An nescis me esse Sacerdotem? quid est majus, ex pane Corpus Christi facere, an ex perdicibus Pisces? Nosza szűllye ma Christiust à te Papi kezedis! mivel régen ily fen hajazál: (c) ô veneranda Sacerdotum dignitas, intra quorum manus, velut in utero virginis, Filius Dei incarnatur! Láss csudát! mégà markais szűl à Pápista Papnak! Tiéd legyen bár afféle Papság! Tromf-ki!*

3. De penigà *Prædicatori* nevezetet rajta hagyád Kereszttyén Felebarátomon! Hála Istennek, hogy nem tiéd! Nem illet egy-féle állatot veres nyereg; a' fa képnél hattad azt, mint ez Atyádfia szol: (c) *Præclarissimum prædicandi officium apud*

(c) Nic.
de Clem.
Doctor
Parisien.

apud Romanenses viluit. Ehez csak így szollok: As az igaz Jészuita, ki à Jesus követendő cselekedetét teszi: De Te, nem akarván *Prædikátornak* neveztetni, nem teszed à Jesus követendő cselekedetét. Azért penig: Mert Iesus, (d) *prædicare coëpit.* (e) *prædicavit Evangelium.* Az ő igaz Tanítványinak ezt-is parancsolta: (f) *Prædicate!* Nem akarsz te ily *Prædikátori* titulust viselni. Légy tova hát, mert nincsen semmi közöd az igaz Iesuitasághoz! Tromf-ki! *Prædicate!*

4. Hogy nem általlod Atyaságod tégérét ki-tenni, *Paternek* nevezvén magadat? A-vagy *testi*, vagy *lelki Atyya* vag'. Nem ez: Mert à *lelki Atyya*, azért szűli Halgatoit (g) à Jé-
sus

(d) Matt.
4. 17.

(e) Matt.
9. 35.

(f) Matt.
10. 7.

(g) 1. Cor.
4. 15. 16.

sus Christusban, hogy Szent Pál követői legyenek. De te Szent Pált nem követed, mint hallád minap, à (b) Barátsági Dorgálásban. A' testi Attyaság sül azért rajtad! Melly-is: vagy törvényes, (Istentől parancsolt feleséget tartván magadnak) vagy törvénytelen, ocsmány s' fertelmes élet. Az első nem tiéd, mert ezt, te is vallod: (i) Sacerdotum conjugium est illegitimum, & solo nomine Conjugium, re autem ipsa sacrilega impudicitia. A' másikhoz kel hát relatíodnak lenni! Alig ha nemis: Mert: (k) Jesuitæ volunt casti manere, nec uti medicinâ Conjugij; quod est impossibile; cum illi, qui bis in die ventrem carnibus, præcipuè vinoque onerant, seminarium libidinis in corpore

(b) A
pag. 362.
ad 370.

(i) Bellar.
libr. 1. de
Sacr. cap
5. S. Sed
debet.

(k) Anat.
Societ. le.
juic. p.
75.

pore suo habeant &c. Hinc consequitur: Jesuitas non esse puros. Ha itt fundállyá Conscientiád, Pátárségét, te dolgod, magad Paternek nevezned, de bámot adtz amot! A' kúszóbón kel lene efféle Pater ellen beretvát tartani! Tromf. ki!

5. Ezt-is bizonynyal merem írni: bár Salamon felelne is meg néked, de ha Calvinista volna neve, bámárrá tennéd. Mert ti felöletek vagyon ez meg írva: (k) Jesuitas, non modo Monachos superare, sed etiam sapientiores esse omnibus Doctoribus, Patribus, Conciliis, Pontificibus, & Evangelistis. Kérkedékeny leány, tántzban nagyot üt, hallottadé? Had járjon jo Szerencsi Vram! miis ellyünk à tudatlanság mellett!

(k) Alpha
de Vargao
Tolet. de
Stratag.
Societ. le.
m. Cap. 20

6. Zombori Péter Vram, jó lelki ísmérettel nékem megvallá, hogy a Szerentsi Vram feleletiben meg nem ütközött; hanem, látván az ő kegyelme feles distractioját, s-Halottakhoz való készülését, úgy ment Posabási Vramhoz. Rajta értek ám itt Legény! ügyé? Iol vagyon! Mi csak a te rendeden lévő, s-ti felőletek isly egyenes igazságot mondo Atyádfiával tartjuk: (l) Az emberek eredetek után, gonoszabb lelkű emberek nem találattak a Jesuitáknál; nem is kelezeknek HITELT ADNI, mert nem szeméremnek, hanem, szemtelenségnek Doctornak. Itt azért jobb táplálván a zöld feskék, a veresnél a izemet, Tromf-kiveres kolos!

VY

(l) Alph
Cap. 40.
p. 33 39.

VY VALLAS.

De bizony tudatlan volt Szerentsi Péter! Mert: *talán szegény Predikátort, azért de grádáltak helyéből, kissebb prax bendára küldvén Patakul másuvá.*

REGI IGAZ HIT.

1. Szegényges csak, bunyog modgyara! vaj ki hamar megcsipiz te! (m) Scorpio farkad (m) Tűz. 9. 10. vagyon néked, s-benne vagyon a fulákja; ügyé?

2. Otromba, s-tudatlan elméjű Ember vagy, hogy a mi lelki Tanitoinknak, egygyik helyből, másikban való költözéseket, (melly léfszen, hol az Halgatók hálá-adatlanságok miatt, hol más egyéb titkos okból) *degradationnak* nevezed! Nálunk, mind a *depositio*, s-

D 2

mind

mind a *degradatio*, (ezt megelőzván amaz) a Lelki Tanítóktulvagyon; mely ugy is lé-
szen, hogy ha ennek seregében
találtatik az igen vétkes *Minis-
ter*; nem bizván azt a *Laicus*
seregre. (hanem ha külső *Ma-
gistratus* kéz kezd benne fo-
rogni) Még a te *Clerusod* sem
degradálná, ha tiétek volna *Sze-
rencsi* Vram; hanem így izolla-
na: (n) *Tam divino, quam huma-
no jure, nulla potestas Laicis in
Ecclesiasticas personas attribu-
ta est.* Itt-is csak mocsok dol-
god, s-vallásunkon való Lelki-
Tanítóinknak gyűlöltetése.
Trom ki Kis Aga!

(n) Con-
cil. Later
sub Leone
X. Sess. 9

(o) 1. Kir.
18. 4.

3. Eltartya Isten az ű izol-
gáját, ha csak (o) *barlangbannis*
Abdiás által, a te *Pataki* firos
prebendád nélküli, *Tréfát* űzti
rajta-

rajtatok most említet (o) *Al-
phonfus de Vargás*; hogy csak *A-
pocinsok* vadtok, s-egyedül a jó
lakást szeretitek. Vgy izokot I-
sten cselekedni: (q) *Ki adgya a
Gonoszoknak részeket e világon,
s-a magadéi által, így fogattya
el, kővér prebendádat: (q) Fa-
cit Deus Solem suum oriri super
justos & injustos, unde facile per-
spicimus, hominum prosperos suc-
cessus, nullum signum esse verio-
ris religionis.* Tudná csak a
Méltóságos Rakoczi Ház azt,
mit cselekedet a leluiták *Sán-
dor Pápája*, még ama tüle fo-
kat szenvedet *Friderik Imperá-
tornakis*, a nagy méltóság nya-
kára hágván, s-azt így gyom-
rozván: (s) *Scriptum est, ut su-
per te aspidem ambulem; Nyil-
ván oda veszne prebendád, s-*

(p) Cap.
2.

(q) Solus
17. 14.

(r) Anglo
Rhemens
in annot.
Matth. 5.

(s) Nau-
volum. 2.
generat.
40. pag.
784.

az cseber-rud után, ezt dudol-
nak utánnad: Nem lűn kedves
Patakon, ki-lobbanták à fokon;
Nem marada meg Mádon, meg
nyomorod k Ondon. De mongy
dolgot már, ha emberséget
tudtz!

VY VALLAS.

Órómeft! mert igy lűn à do-
log: Posabási János, magának
akarván vendicálni à gloriát, so-
kat tulajdonítván Angliából ho-
sotokossága felől, à mit végbes
nem vihető szegény Szerencsi, fá-
radosni kezdé rajta; s annyira
ment à dolog mind két részről,
hogy már egynéhány irás, nap-
fényre is bocsáttatott.

REGI IGAZ HIT.

1. Bátfi György szava-ként:
Canis credit, hogy Posabási János

nos Vran, magának kereset
volna azzal gloriát; holot azon
kivülis elég Scholai izzadozása
vagyon; hanem nem akarta a
(f) girát, külön à kefskenőben
kötve tartani; s-ez is olvasta:
(u) *Non licet reo veritatem tace-
re, quam confiteri tenetur.* Kel-
let igaz vallását oltalmazni,
mellynek ti nyeltek csak mi-
napi voltát.

2. Angliát pedig, minek e-
lőtte nem lattais, ugy tudom,
ismérte à tromfot micsoda; s-
akkoris veritéket tudott volna
homlokán indítani, illyen tiz
Iesuitánakis, mint te vagy.

3. Meg lehet à két részről
való irás, az igazságnak nagjob
ki-tettzéseért, de ugy ám, hogy
olajod legyen: mert ha faru-
nélkül még az hegyekre, meg

(1) Luk.
19. 20.
(u) Thom.
2. 2. 9.
59. art.
2.

sérted a lábod. Es így: *sine cortice non potes natare; Gloriatu* vadászván az emberektől, úgy jársz mint a Teve, mely szarvakat kívánván, fűleltis oda veszté.

VY VALLAS.

No én most ezt mivelem; Hogy azoknak az írásoknak által értesere, könnyebben juthassanak a keresztyének, egy summában veszem; s az győszetetlen oszlopot, hogy nem volt soha, sohas, senkinél Calvinus jános előtt a mostani Calvinisták vallása, minden idve sségre nézendő szükségessé tsikkelyekben; melyet még eddig, noha eléggé ostromlottak, egy Calvinista Doctor sem düjtsetett le, fent állani megmutogatom, s Posabási hasonlatlan szaporade s-tova tsapengo írásit
szeren-

Szerencsiéhez hasonlonak lenni meg bizonyitom: melyértis talám olyan prebendát fog erdemleni mint amas.

REGI IGAZ HIT.

1. *Ante lentem auge* ollam? lencséd sincs, s-már fazakat készitesz néki. A' vagy talám ugy cselekefszel mint ki a szamár Vrának fel-fogadta, hogy megtanittya szamarát az olvasásra tiz elztendő alatt; melynek lehetetlenségét, midőn mindennek nevetnék; így ízol a kérkede keny: Nem tartok a fogadástul semmit, mert az idő alatt, vag' a szamár Vra hal meg, vag' én, vagy a szamár; és így ment Ember leszek az után. Te is nagyra kötőd magad, de erről meg-emlekezzél!

2. Egyet görditek elődben,
D5 ragod

rágodgyál rajta mig több érke-
zik: *Ha nem volt Calvinus Já-
nos előtt a Calvinisták vallása,
minden idvességre nézendő szük-
séges trükkelyekben; miért hja
mégis Gretserus Jakabod úket,
Calvinisták eleinek, vagy ó-
sók ósinek Attyainak? így ír-
ván: (x) Calvinianorum atavi
Valdenses, haud pauci &c. Nyil-
ván, nem a külső vérségre, ha-
nem tudományokra nézve! a-
zért, hol atavia vagyon a Val-
lásban, Correspondentia vagyon
ot legény a tudományban!
ugyé?*

3. De a' bizonyos, ha rajta-
tok állana, szoros prebendara
fognád, nem csak Posabási Já-
nos, hanem, több egyéb nyáj-
jok mellett vigyázo jó lelkű
Pásztorokat-is, hogy mohob-
ban

ban szaggathatnátok a' Nyá-
jat. Vgyanis, Professiorok nek-
tek ez: (y) *Hæretici*, (magad
fejertapogald) *capitale suppli-
cio sunt afficiendi*. De: (2) Had-
gyatok b. két nekünk, mert ha tu-
dományunk Embertul vagyon,
semmi vel-szen. *Ha seuig Jsten
authora, fel nem bontsattyátok,
hogy ne láttassatok Jsten ellen
tuszkodni.*

(y) Ribsch.
libr 1 de
Prim cap.
26.

(2) Csch.
5. 38. 39.

VY VALLAS.

§. Primus.

1. Pergalok én azonban; s
Posabási utolón, irásátul kezdek a
dologhoz; mely merő gyermeki
játék és tudatlanság; minden o-
kos embertul, annak dicsirete,
lehet pörködék; melyre meg sem
felelnék. Ha bölcs Salomonnak es
uránt való itéletin nem járnék:
hogy

(x) Grets.
de festo
corporis
Christi
cap. 12.

*hogy ne láttassék ő magának
bölcsnek lenni. Prov. 26.*

REGIIGAZ HIT.

1. Lád kegyes olvasó! *ex ung-
ue leonem*; lesuita pennája fog
ám ez lenni. Hiűem hamar mu-
tattyá foga fejrit! Egykor egy
szamár, ítéletet tót a' Kakuk
és Filemile közöt, mellyik vol-
na job madár. A' Kakukkot
dicsirte inkább, mert annak ba-
va, egy tenoron foly, a' File-
mile pedig változtattyá bávárt.
Micsoda ítéletet tutz te tenni,
Pöszabási írása felől, ki menten
Præjudicium - val nyulsz az hit
dolgához, s-meg esküt ellen-
sége vagy atudodé: *furor iraq,
mentem præcipitant?* láttjátok!
Nem nyugharik a' szeg a' sák-
ban, ki mutattyá magát, ha-
csak alig is.

Facet. Bt.
bel pag.
191.

2. Ha

2. Ha Bolondnak tartod Pö-
szabásit. (Salamont citálván)
teis, meg-felelvén a' Bolondnak,
(mint te nem igazán tartod)
hasonló Bolond lesz hozzá;
mert: (a) a' ki a' Bolondnak meg
felel az ő bolondsága szerént, ha-
sonló bolond lesz hozzá. Ha pe-
nig Bolondá löttél; hogy hogy
tutz ítéletet tenni a' Pöszabási Já-
nos könyve felől, gyermek-játé-
ké, tudatlanságé, vagy pöködéké?
Rázzátok meg a' fejét, mert
meg higult.

(a) Pélá.
26. 4.

VY VALLAS.

A' Titulusa irásának ez:
Tromf-ki tromf. Bezseg kár-
tyásas az Hit dolga! Ugyan-is,
kártya s-kostska lehet annak bi-
tirúl való disputatioja, ki magá-
val el-hitette, hogy fűlen őtet ö-
rök-

röktől fogva az örök életre egy
általlásban el választotta; mert
ost soha el nem veszteti; ha min-
denkor kártya kotska lefzen-is
kezeben.

REGI IGAZ HIT.

(b) Kir. 18. 27.
1. A^o majmoskodokat, még
à szent irassis így csufollja: (b)
Jobban kiálcsátok à Bált, mert
talám valakivel beszél, vagy ut-
bau vagyon, vagy alszik. Tudta
Posabási, à tromfoknak nála va-
lo búségét, s-azért vetet mé-
reben ki a' te semmi munkádra.

(c) Turr. Jesuista
conir Sa
dial pag.
99. Sal-
mer pro-
legon. in
Ep. Pauli
tib. 1 par
dis. 6.
2. Nagjoh tréfa az, mikor te (c)
Varga festéknek hívod a' Szent
Iralt! mellyik vallyon tisztel-
ségessebb, à tromfé, vagy à Var-
ga festék? holot amazzal nagy-
tű emberek is jatzanak, ezzel
penig à izegény Vargák csá-
váznak.

3. (d)

3. (d) Fene Bestia káromkodó
kölykének mutatod magad,
ollyant fogván P. I. vallásá-
ra, melyben sem hire, sem ta-
nácsa. Ez a' mi álhatatos hi-
tünk: (e) *fusti, summâ fiduciâ*
æternam salutem sibi donandam
confidunt; & de Dei benignita-
te nihil diffidentes; FACIUNT
QUOD IN SE EST, Ne teme-
rariâ securitate fallantur. Enis
így hiszek s-vallok. Vgyanis,
micsoda lator Ember volna az,
ki latrúl élne, s-mégis à Biro-
gratiájával biztatná magát?
Soha ei nem hiszem, hogy hu-
nyort nem ottél prebendád-
ban, hogy így grobiánusko-
dol! Hiszem elég szentelt vi-
zed volna, s-nem kellene illy
ízánt-ízándékkal, vallás ellen
mocskolodni, káromkodni, s-
min-

(d) Tisk.
13. 6.

(e) Conf.
Colon.
Dial. 4.
pag. 106.

(f) 2. Tim
2. 19.

mindent reánk fogni! *Finis in-*
cludit media. (t) Tudgya Jsten
az őveit, de úgy, ha el-távo-
satták az hamisságot.

4. Mind az által, igaz:
Hogy az örök életre el válass-
tatot Ember, soha el nem veszhet.
Ezt velünk együtt, még egy
vallalunknak ellenségeis, így
bizonyította: (g) *Insigniter e-*
lectos, habere tantam Certitudi-
nem de gloria futura, ut quilibet
possit dicere cum Apostolo: Cer-
tus sum, quod neque mors &c.
Hiában vetteretté hát még-
is ki a Tromf?

VY VALLAS.

Hiában! mert: legyen az ű
tromja fők; talám tudgya, mely
nagy elmének jele: legyen mak-
kris; aztis tudgya, mely kövérítő;
legyen

legyen ám Zöldis: így ha Bu-
dából visszajűs, Antal lesz: az
én Tromfompenig Veres legyen.
En mind az által nem fogok játsz-
ani; mert az hit nem szenved já-
tékot, hanem csak tromfos Clari-
tásodnak levitátságát retundálom.

REGI IGAZ HIT.

1. Posaházi lános Vram, lá-
tom, csak *in genere* emlekezik
a Tromfrúl; de ha te, hármát
engedtél néki; tágas mezőt
adtál a tsatára, magad egy roß
veres kabolán igetvén.

2. Legyen úgy bár: hogy a
fők, fok habontalan nedvelsé-
geket szerezzen. is Em-
berben; de a jo Doctörök mu-
stárral elegyítik, s-a gyomrot i-
gen meg melegítik véle. Még
vallalodon lévőkis, nem üres
E elmé.

(b) Madoz
ibiol. in
Dio/cor p.
892.

(g) Pefan
in Thom.
part. 1. f.
137. de
Ambros.
Catharin

(i) Matt.
13. 31.

elmével látták s-hallyák lenni Posaári János; hát ha még az (1) Isten országában nőt Mustár magot, melléje teszi? bizony szalad az ördög a temjén előt!

3. Vgy látom, az üres elme jeléül adta a' tök trom-fot neki. En bizony nem hiszem hogjtudatlan volna; mert azt is tudgya, hogy: a' Nyolcszadik János Pápa, Gyermeket szült; feles Pápista, hiteles Izavú embereknek tudván effelől tanúvallásokat. (vallyon s-hol volt akkor a' Romaj Ecclesia Feje?) Nem tudatlan hát, ki úgy vilgállyá még a' ti viselt dolgotokot is!

(k) Gal.
libr. 6.
Simplic.
Medic.

4. A' maknak, csak az hajaisugy használ, hogy mind, (k) orrod vérét, vér-sápadat, sőt még

még az Afsonyok természetű betegségét-is, meg-orvosollya. Oly irálnak lajditomâ Posaári Iános Vram könyvét, használni fog azoknak, kik (1) lelki véres betegségben fekszenek, mind férfiak, s-mind Afzsonyi állatok között.

(1) Ezech.
16. 6.

5. Posabásit, nem hadta mind az által Zöld tromf nélkül. Iol vagyon! Ki tekerterti Isten belőled ez arántis az igazságot, vagy akarod, vagy nem! Zöld tromfot visel, mert laureatus, s-végreis az Egben, (m) diadalmaskodó pálma ágat fog kezében tartani.

(m) Tük.
7. 9.

6. A' Budából jöttet, nem szokták laureálni, hanem, szko-fumozni; tiéd ez most, nyuly csak jol a' kebeledben!

7. Ha tilzta szeretettből,
Ez (de,

(de, ebet ot à Pap rétén) *Ant* alnak mondod, jó értelmel, igen kőszönnyűk, ha az *Ant*hos Görög szótul nevezed; mivel az, annyit tészen, mint *Virág*; de néked, *Antal* legyen à Fejed, s-csac *Simplex T*-vel irasék!

(n) *Andreas Fabricius in Epist. de dicit. Harm. ad impres.*

8. A' *Veres tromfot*, miért válastottad legjen magadnak, tudom vért hoznál abbul ki; mert, azt gajdolod: (n) *Accingatur gladio imperator potentissimus, & hæreticos, Christiani nominis hostes, contruccidet &c. Utile enim est Lutherani sanguinis profusio. Vgyan nem szannád szegényeket? Vaj vaj; (n) szentek vérekkal meg részegedet lelki parázna! Tudodé, kiket te Hæreticusoknak tartasz, azok felől ilyen irás vagyon: (p) *Ca-*
*piendi**

(o) *Tisk. 17. 6.*

piendi sunt hæretici, non armis sed argumentis? Iob it az ars, hogy sem à márs!

(p) *Bernobanus serm. 84. in Cant.*

9. Ha az *Hit játékot* nem szenved, töröld ki hát (q) *Pás* mán-bul, az *Hitrúlirt*, sok vakokat vezető könyvébül, bár tsak ama tzigány játékos kép-irót; de: *uno anser e bibente, bibit & alter*; ű sem szégyenlette, te sem általlod.

(q) *Kalamaz pag. 102.*

VY VALLAS.

2. Hagy békét, had jád-tzam így: *Tromf-kí! est veté ki Posabási: örülök ű kegyelme abbéli (Sarcasmus) liberalitásának, hogy derekas ellene való dolgokat, melljeke mind feleletek kívántattak volna, szép csendes halgatással javall: ezzel az én irásom, mind meg igazittatik, mind à magasarkában meg áll. Kettőnél többet, mellyel à feleletet,*

vagy fűdomētomábúl ki-dűjtet-
né, vagy csak szem-fény vesztő
fűstöt tsinálhatnais ellene, másfél
holnapi gődolkodása után sem ta-
lála. És Töké, vagy makk, vagy
bőld? mindenik jó neked. Tanul-
tadé azt: *ex ungue leone?* Ha egy
vagy két alnokságotat meg mu-
tattam, azon kicsi és előtti írá-
somban, minden okos ember itele-
tet tudot a többiről is tenni.

REGIIGAZHIT.

1. Tiétek a *Sarcasmus*, s-em-
bertelenség! meg mutattya, a
minap túletek koholt *Ispitály*;
melyre való eddig nem fele-
lést, köszönnyetek két Méltó-
ságos nagy ízemélyeknek, kik
ebben a kezet s-elmét meg fo-
gák; de bizony, *quod dilatum,*
non ablatum. Minden *Materiája*
kélz a *Sion Várának*, hog'abbul
öröklé való kudartzotokra

már egyszer rontassatok meg,
csak az edgy fél-rakás hiya.

2. Talám más-fél holnap alatt,
írásod késleltetésével, annak
a műkának tázolhatatlóságát
berzeted? (mivel, a tudos mun-
ka, későre megye végbé; mint
Virgiliusé, ki az ú verseit med-
ve módó nyalogatta.) *Scilicet!*

3. Mégis tök-űrelséget ob-
togatz? ittis tuddgya, el-hisz-
em ezt: (r) *Sacerdos, gravius*
peccat, si matrimonium contrahit,
quam si plurimas domi meretrices
alit. Nincs hát elme nélkül!

4. *Cauda de vulpe testatur.*
Bizony dolog, izokástok nek-
tek az; hogy akar mi tellyes s-
fontos íráisrais, csak gázolva
felelték; példa a' *Barátság*
Dorgálás; kinek század rézert
sem illetétek. A' kövér pre-

(r) Cam-
pegius
Cardi.
nalis re-
fer. Schle-
idano
libr. 4.
Com-
ment.

bendát el-veszitek, de à bü i-
rástul iszonyodtok. A' czi-
gány ként meg eszitek, mind
az ebédet, vacsorát egy-ízer s-
mind, s-az után csak azt mon-
dgyátok: S-ki látta, hogy Va-
csora után dolgozzanak?

VY VALLAS.

Azért nem feleltem minden
szavára Polaházinak; Mert:
*elég egy basugságban érni vala-
kit arra, hogy mászszor ne bídjye-
nek neki könnyen.*

REGI IGAZ HIT.

Legyen úgy bátor! Csak
hogy: *Faber Compedes, quas
fecit, ipse gestet.* Ez után sem-
mi izavatókat nem hiszszük,
mert ezt verték fejerekhöz:

(s) *Nulla hodie Europæ Christi-
anæ natio est, quæ non de Jesuita-*

runo

rum perfidia conqueratur. Nagy
ám ez egynék! *Tromf ki!*

VY VALLAS.

Más oka is vagyon, akkori
rövid feleletemnek; *unalmost
sem ízerzenék örömeit az olva-
soknak irasommal.*

REGI IGAZ HIT.

Be jo Mestere vagy minden-
nek, mint a Palágjiak à rigó fo-
gásnak! *Adest Ursus, & tu ve-
stigia quæris!* Annaka könyv-
nek a derekát kellett volna il-
letned, nem a könyűjében, ket-
tőt hármát ki-csipned. leles jo
Katona vagy azért te, ki bé
szálván gazdájához, el-beszél-
tetí véle Attyának halálát,
mint holt légyen az meg, hogy
à Katona többet s-szabados-
ban ehessék. Végre, kevés lé-

E s

vén

*us: Ano-
nyme da
Compesc.
Iesuitar.
Conat.
An. 609.
lit. G.*

(s) Dell-
ber scrip-
tionis

vén à tálban, kérdi a Gazdais
túle: hát a te Apád hogy holt
meg? amaz rövideden így
szól: Csak fel dűlt s-meg-holt.
Miért kellett nékedis csalogat-
nod à fontos írást, kákum-bák
izetlen felelettel, el-hagyván à
derék dolgot; s-mikor P. I. se-
rénnyen munkálkodot, te ak-
kor csak hopistáltál; s-à mit ű
nem kitsiny munkával meg rá-
zogatot, te azt, mint Vdvari Kis
Katona, hirtelē által gázoltad.

V Y V A L L A S.

Azért, mert: *tudom én à ti
dolgotokat, hogy csak Szapora mar-
git beszéde, sok hiában való egy-
mással ellenkező firkálások, ki-
áltások; mint mikor Ember à
visben esik, mindenhez minden fe-
lé kap: de ne fély te, à tők fel-
lyúl uszkál, az a te Troimfod; mon-*

*gyad azért frissen: Nos Cucurbi-
tæ natamus.*

REGI IGAZ HIT.

I. Csak azt kellene te veled
it cselekedni, à mit egy Pápista
Pappal, Halgatoi; ki *Brevia-
rium* jában ezt olvasván: (t)
Salta per tria; (három levelet
fordicson egyszer s-mind) ű,
három grádicsot ugrik az ol-
tárrul, hátra. Parazt Halgatoi
Bolondnak alitván, mind ke-
zét lábát meg kötőzik, s-a
Templumbul ki lobbantják.

(t) *Facet.
Frisch, p.
28.*

Szapora Margit beszéde lé-
vén te előttedis à tudos mun-
ka; olyant ugrottál rajta, mint
egy Balha, s-ollyant estél,
mint egy Tehén. Közözzétek
meg, ne vergődgyék! De,
meg tetzik à tilztan itilő elmék
előt: a' béka szava-é szeb, hogj
ez a melegben brekekel; vagy

(u) Titk.
9. 2. 8.

(x) Amat.
Societat.
Ies. Pag.
82.

az Pacsirtaé, hogy ez, az hidegbennis szól.

2. Kicsoda legyen irásában à *Sapora Margit*; az: Ki a' (u) mély kútból ki-jött sáskák között mulatoz, s-haja olyan mint as *Ássonyi állatoknak*; azonban Iesuita Izép Apjától így commendáltatik: (x) *Jesuitarum calamus est sine luce, nam carent scientiâ à Deo hausta.* De penig Isten, barátodból ültettefel Ellenségedet, heljtelé írástok miatt! Itt-is à kecskének saját maga szarvából csinálánk kézi-ijjat, mellyel által veretél; mint à madarak tollából-is vagyó, az őket által begezets-sebesítet nyilnak tolla! Noha du-dold ezt nagy pityeregve: *Video pēnas meas in vulnerib' meis!*

3. Lelketek idvelségére kin-ízeritelek! állastatok elől egy

tudos Iesuitát, ki igazítsa el, bár csak à *Malach Doctorban* notált, közöttetek lévő sok tiz *ellenkezéseket*; bizony nem e-ízem sem íszom edgy hétigh. Még-is mi közöttünk vadnak az *ellenkező írálok*!

4. A' Sereged Fejét tapo-galdà *kiáltásról*, ne illess bár minket. Híszem ugyan rajtétur némelyitek, mikor prækikál; menyet modgyára el-pőkdőlvén az ötet Halgato Méltóságos Nagy rendeket. Mint csak nem régibennis a' *Bagoly-Biro* cselekedék edgy bomoru Halottas Háznál Cal-sán; hol è textust vévé fel: (y) *A' Baglyot meg ne egyétek!* Kerelztyén Magyar-ság! è volna ám à *Jesuita Prækikátor!* Bi-zony helyessen mondatot ef-félék

(y) *Leviti*
II.

(2) Anat.
Soc. Ies.
pag. 83.

félék felől: (3) *Prædicatio Jesuitarum est sine revelatione divina.*

5. Itillye-meg Isten, s-az elmés keresztyénség, ha ti tőletek való féltünkben, kapunk-e ezer felé, s-vagyunk-e ollyanok, mint a vizben salmi akaro Emberek! Csak a begény Valdensek, miképpen bujtattak titeker sákban, halljuk-meg:

(b) Wer-
ner. Fasc.
semp. a-
tat. 6. ma-
gnam Ch.
Belgium
a Pistor.
edit pag.
200.

(6) *Tempore Valdensium, nullo in Pretio erant Episcopi & Sacerdotes; nam: omnium rerum ignari erant, (nobis most Iesuita habokoly a vizben!) facile ergo Valdensibus, eruditione & doctrinâ præcellentissimis, fuit, primas in populo sibi partes vendicare. Cum ergo Valdenses præ cæteris de religione disputarent, admittebantur sæpè a Sacerdotibus*

bus publicè docendi causa; non quod eorum sententiæ sibi probarentur; (azért hihető, mert torkokra tőtték volt a Papoknak a fők-tromfot, s-mak-kotis adtak a tudatlanságért néki-ek) sed quod Valdensibus ingenio pares non essent. Nyilván akkor fogot lenni a Papoknak ama jeles jo tudatlanságok: *In principio, creavit Deus Cœlum & terram, terra autem erat iohannes & vacca.* Pro: *In principio creavit Deus cœlum & terram, terra autem erat, inanis & vacua.* Szegény Fráterek! fuldoktak ám ollyankor a vizben, a Valdenseknek nagy elméjek miat! Tromf ki!

6. De vereszet agy ki! mert addigh csiszollya a fők azt, végre le - dörgöli ezzel:

(c)

Sorbona
Parisiens
in Cens.
de diplo
ma:ib. à
Paulo 3.
et Iulio 3.
Pontific.
Iesuit. Or
dini Con-
cessis
Ann.
1554.

(c) Jesuitarum Societas; insolitam nominis Jesu appellationem sibi vendicans &c. occasionem dat liberè apostatandi ab aliis religionibus; perturbationem in utraque politica inducit. &c. Itaque his omnibus perspensis, hæc societas videtur in negotio fidei periculosa, pacis Ecclesia perturbativa, magis ad destructionem quàm ædificationem &c. Azért: tőkönnis izappant vehetni. Immár itt veres tromf hja. Mellyet mikor ki-vet sz, mondgyad: lajbizony el-borítá à tők à veres set! Akkor a^o veres nem usz, hanem tsak vizben suppadoz.

VY VALLAS.

Ezis nehéz énnékem: (azt mondgya P. 1.) hogy à két tsikkelyen

tsikkelyen más fel solnapiig fardtamén. Laddé hogy csak Tök à tromfod! volna csak kezemben à Typus, mint tiédben à Fejedelmek Typussa; (de el-válik mi-ként emeszted est meg) meg lát-nád, ha à veres tromfal akkorra reá nem érkezném, mikorra te à Tökkel.

REGI IGAZ HIT.

1. A^o Tripartitumban olva. stam: (d) Frivolis exceptionibus, non licet excipere. Nincsené Patakon kívül más Catalogographia, hol mű-szeredet kitehetnéd? Hiszem à Veres Tromfot-is Cassa izülé!

2. Cainlod ugy latom a^o Pataki Typographiát! Nem csudálom, mert ez à ti koszorotok: (e) Societas Jesu, omnes Bibliopolas & Typographos sub

(d) Part
2. tit. 83

(e) Anal
Societas.
16f. Pag.
30.

ditionem suam vult redigere. Vallyon s-leheté? Nem jo à meg-fázott sül-disznot, lyukában borsátani à Rokának; mert meg-melegedik, s fertéjét kiszélesítvén, meg-szurja ötet, s-csak ezt mondgya: *Si tibi sum molestus, exi!*

3. Elő bizonságh vagyok még; (s-többennistudgyák) mely izörnyű átok alatt hadta légyen, Boldogh emlekezetű Nagy Fejedelem Afzony, az hires Pataki Scholának légált *Typographiaját*; melly Szent dispositioja, (f) *halálával* téteték erőssé; s-mérnélé, még csak motztzanni-is az Apostol ellen? s-ez Országunk törvényt-is: (g) *De quocunq. modo acquisitis, quilibet disponere potest &c.* rontani aka-rodé? nem rád bizták azt Barátó!

4. An

4. Annál inkább, miért elel è Barátodtul áfott veremben:

(g) *Iesuitæ multum olei infundunt cordibus magnatum, adversus Reformatæ religioni addictos?*

Nem fogadgyák nem à Nagy Méltóságok! Bizony jo - is volna è végezéfen meg-állani:

(h) *Non debet Principibus vel Dominis assignari aliquis ex nostris Religiosis, (Iesuitis) qui aulas eorum sequatur, & in eis habitet, ut Confessarius vel Theologus.* Tudtak hihető ezt: *Triste lupus stabulis!*

5. A' fenyegetőzést, úgy tudom, mindenkor meg-te-szitek! de, *halállalé?* lassad! csak hogy: (i) *qui morte minatur, capitaliter sententiatur.* Vagyé? De ugy látom én most: *Tollitur è medio sapientia, vi geritur;*

(g) Nicol. Wassenar Hist. Rel. lat. Parc. 10.

(h) Anat. Soc. Ies. Canon. 2da Congreg. Gen.

(i) Trip. part. 3. tit. 23.

(f) Sid. 9. 17.

(g) Part. 1. tit. 57.

ritur res. Legyen úgy bár, de
ez, csak ideigh leszen! *dabit*
Deus his quoq. finem! Tromf-ki!
VY VALLAS.

De néked inkább a Veres
tromf! Mert: Lássuk meg csak
ast a kétféltkelyt, melyet ez előt
irasomban elől hostam, miként
útódtromfal? Az első ez: Hogy
a Valdensesek tsak ast tagadgyák,
hogy senki az Istennek törvényét
cselekedettel bé nem tölti; az
Helveticus Calvinisták pedig
tagadgyák, & potentiam & a-
ctum impletionis legis; mind
ast, hogy senki bé nem tölti, mind
ast, hogy senki bé nem töltetheti.
Ez igy lévén, a mint, hogy úgy
lenni mind Valdensesek, s mind
Calvinisták Confessiojokból bü-
ségesen declaráltam; nyilván
következik, hogy a Valdensesek
és Cal.

és Calvinisták nem edgy Vallásu-
ak, mert állatízerént való kü-
lönbség vagyon a kettő között:
nem töltöm bé most a parancso-
latot, és lebetetlen bé-töltenem.

REGI IGAZ HIT.

I. Hány száz vagyon val-
lyon, mert nyilván vagyon
gondgya, hogy nem igyenef-
sen beszél? Többet olvas
máslízor, s- úgy iátzál a' Præ-
dicátorokkal! E' vala a' Val-
densesek vallása: (k) *Regulam*
fidei nostræ, vetus & novum
Testamentum retinemus. Azt
kérdem mártúled: hol vagy ő
az ő Testamentumban, a törvény
bé-töltésének, mind potentia-
jának s mind actusának tagadá-
sa! I hol! (l) Szeressed a te U-
radat Istenedet, tellyes szived-

(k) Carol.
Molin.
oper. tom.
... edit.

Paris ano
1612. par.
v. col.
578 579.
616. 617.

(l) Törv.
6. 5.

ből, tellyes lelkedből, s tellyes-
erődből. It volna am jó
fertat, az Isten törvényének,
mind *potentia* s. *mind actus* sze-
rént való bé-töltése kívánata,
mely lehetetlenis! Vallyon
ugy-e? im meg tanitlak *Staple-*
tonus Bácsadbul: (m) *Diligendus*
est Deus, per omnes potentias
motivas & executivas. Bé tölt-
heted-e immár azt ugy-e? lássuk:
(n) *Hoc præceptum non penitus*
impletur in hac mortali vita, sed
ex parte, non ex toto, in futuro
autem, implebitur ex toto. En el-
hirtem, ez volt a' Valdeniselek
elméje, ezt tartom én is meg.

2. Nincs nagyobb csudám
itt, hogy egyedül szakadtál a'
több Papistaktul, mint tábor ki-
vul rekeztett Bél-poklos! Kik
a' bé hozot helyben, (hol vala-

a' po-

a' *potentia* s. *actus*) nem állat-
nak *allat* szerint való külömb-
séget; úk *Pater noster* mon-
danak, s-te bárány labbal ál-
modol. lássuk: (o) *Illud ex to-*
to corde, significat omnes gradus
charitatis. Vallyon s- a' *gra-*
*du*sokban, *allat* szerint való kü-
lömbség vagy-oné? találád a'
ízarva közöt a' tölgyét! Ímé:
(p) *Intentio dilectionis signifi-*
catur sic. Másis: (q) *Intentio*
dilectionis, quæ sic præscribitur,
in hanc vitam non cadit. Hol
ezekben az *allat* szerint való
külömbség? Lád azért, A-
ctorra tötted magadat, hogy
1517. esztendő előtt, Vallasunk-
nak nem lételet, próbáld! De:
(r) *Actor deficiens in proba, reus*
absolvitur. Ez utánnis nya-
kadban fordittya Isten!

F 4

VY

(m) *Staple-*
tonus in
Prompt.
moralis
Domin.
12. post
Pentecost.
pag 294.
(n) *Lom-*
hard. libr.
3. sent.
dist 27.
lyter. F.

(o) *Beatus*
libr. de
Monach.
cap. 13.
resp. ad
1. Argum.
S. Patres.

(p) *Toletus*
Cardin.
libr. 4.
Inst. Sacra.
cap. 9.
(q) *Georg.*
Vicelinus
in Dom.
18. post
Trinit.

(r) *Tripav-*
part. 2.
tit. 32.

VY VALLAS.

Nem itilem! mert, noha Posabázi tromfia ez: Légyen ug' bátor, hogy a' mostani Calvinisták, tagadgyák & potentiam & actum; mi jü ebbül ki? Azé? azért a' Calvinisták a' Valdensesekkel ebben a' tsitkelyben meg nem egyesnek? Bizony ez, állat szerent való külömbiséget (ezt kel vala penig demonstrálni) amasok között és ezek között ebben a' tsitkelyben sem tésszen, hanem csak gradualis distinctiót. Amasok sorosabbán, ezek tágabban tagadgyák ugyan azon dolgot. Tudgyuk penig a' Philosofsiabul, hogy magis & minus nunquam variat speciem; sőt, hogy Comparata secundum magis & minus, sunt ejusdem spe-

speciei & naturæ. Posabázié e' tromf; de csak ollyan, hogy minden okosnak meg-pökését érdemli. Beszeg Budában mentel volt Posabázi ezért a' feleletért, de föld ágat hozál, a' tromfodis föld; a' Tökis ot volt, fáit igen a' fejed; a' Maknak isetlen sege is agyad velejét el-fogta.

REGI IGAZ HIT.

1. Igázán tagadgyák Posabázi Vram-ként a' mostani Calvinisták, a' törvény töltésnek mind lehetőséget, s- mind annak cselekedettel való végben vitélet. Mert: (s) ha mincse-

(s) 1 Kir.
8. 46.

oly ember, ki ne vétkeznék; hát hol találta'tik ollyan, ki törvényt ne roncsoson, holot a' (t) vétek, törvényen való erőszak-

(t) 1 Iam.
3. 4.

tetel? Sandal izemeid, hogy

F 5 nem

(u) Bernh
Sermon.
50. in
Cantic.
col. 642.

nem fordítottad erre: (u) *Est
charitas in actu, est & in affectu.
De utroq. puto hominibus datam
esse legem, quæ in hac vita non
potest impleri.* Igazan hiszik
ezeket a Calvinistákis, de
te az igaz utbul ki tántorod-
tál.

2. Mindaz által, ha szabad
kérdené, azt tudakozótúled:
Honnant tudod te azt, hogy a'
Valdensesek, csak az egy tör-
vénytőlítésnek, cselekedetét, de
nem arra való hailandóságot,
s- tehettséget tagadták? En fe-
lölök régen így olvasgattam:

(x) Alph.
de Castro
libr. 6.
advers.
hæres. iii.
de Eucha.
hæres. 3.

(x) *Aneas Sylvius, qui & Pius
secundus Pontifex maximus, qui
diligentior circa inquisitionem er-
rorum Valdensium, errores eorū
ad unum usq. recensens, nihil tale
comminiscitur.* Enis Alphonsus-
sal

sal tartom ez hasonló dologbā,
s- ezris mondom: Ha Pápátok
tudot volna valamit, nyilván
fejekre rakta volna aztis a'
Valdenseseknek. Nemis lehetet
külömben, hogy potentiajok
törvéntőlítésen, mert: (1)
*fertelmes lelki ismeretű emberek-
nek mondgya őket,* (y) *Cœcilio,*
Ió lelki ismeret nélkül való
Éretnekeknek kakogja (z) *A-*
lanus; (ezék mind Papisták)
Mely mondasok ezeknek, val-
lyon s- te szié fel a törvény-
tőlítésre való igyekezetbéli
erőt? Itílye meg a jó lélek!
(2) Azonban: Vallyon a sze-
gény Valdensesek, mondottaké
valaha el a' *Mi- Attyánkat?*
Igenis! mert: (a) *Valdenses,*
multum tribuunt Dominicæ ora-
tionis. Ismet: (b) *Apud Val-*
denses,

(y) In
Minutio
Felicitis
Octav.
(z) Lib. 2.
contra
Valdens.
cap. 1.

(a) Alph.
us supra.
(b) Pars
de trib.
Anglia.
Conver-
sionib.
part. 2.
cap. 10.
§ 227. 28.

denser, unum Pater noster plus
prodest, quam sonitus decem Cam-
panarum. Ha az Vrtul adatot
imádsággal áhitoztak, hibem
én, hogy eztis el mondották:
Bocsásd meg a' mi bűncinket!
Mely, micsoda vallyon? Ez:
(c) *Rectè, à Patribus, ex orati-*
onis Dominicæ verbis: dimitte
nobis debita nostra, colligitur:
Neminem in hac vita sine peccato
esse. De talem csak a' csele-
kedet bűnről vallyon ez? Ne
gonolzkodgyál! sőt megh tar-
csad ezt: (d) Nullus, propter af-
fectum peccati, potest in hac vita
purgari. It volna am Domine
suppantine a' potentia, mely-
nek bé-tólthetését Jesuitai
módon fogod az igaz Vallasú
Ualdensekre! Vaj Vaj min-
den Hazugságnak mestere!

(e) Bell:
lib. 1. de
boni O-
perib. in
Partic.
cap. 6.

(d) Eftig
in 1. Job.
1. 8.

3. Po-

3. Poplimerius Papista, iras-
ban hadta ezris: (e) *Uridisse se*
Ualdensium articulos fidei, do-
ctrinæ protestantium VSQVE-
QUAQVE Conformes. Iól
vallyon! mert ha megegygye-
zet azú Tudományok à mién-
kel, nem mondot ellene poten-
tiáokis, actusoknak, à törvény
töltésben.

(e) Poplimerius
Histor.
Franc.
tom. 2. lib.
38. edit.
ann. 1584
fol. 245v

4. A' Peripatetica Philoso-
phiában, úgy tudom: ot vallyó,
állat szerént való külömbség, hol
præter operationem intellectus,
sunt essentia diversæ. Immár,
vallyon az egy subjectumnak
potentia s. actusa, két allaté
E' volna ám à Kis Pater jeles,
de nem éles Philosophiaia!

5. Veszem eizemben mit
akariz; mert à Kivánság, s-
vétek közöttis, állat szerént va-
ló kü-

lő külömbséget tudtz te csinálni, ez otromba edictumoddal:

(f) Conc. (f) *Concupiscētia non est peccatū, sed est ex peccato, & inclināt ad peccatū.* Az az: a nem peccatum, nagyon külömbös attul, a mi peccatum, &c. Maga: Valami mást bűnre kisztet, bűn az. (g) Iak. 1. 14. Olyan a (g) Kivánság. Azért &c. Vgye hogy, mind ketten vétkelek ezek, mind a potentia s-mind az actus?

6. Ez mind igaz, mégis Te az okosokkal pökdösteted! Piha néked! mert: Valaki a cselekedetre való hajlandóságból, s-a cselekedetből, (Philosophia ellen) két külömböző állatot csinál, annak dolga gezemitze s-pökedék. De Kis-Pater, realis distinctiot tanitván az actus s-potentia közöt, azokból két külömb-

lombozó állatot csinál. Azért az a dolga pökedék.

7. Nem Posabázi János jár Budában, hanem Te, s-hozzad hasonló Hűsők. Tudodé egykor, (h) Sereggel mentek a Jesuiták Szultán Török Császárhoz, reménkedvén nékie, engedné meg őket a Görög Keresztényeknek. Mely Lamena felől, mikor rejtek helyekben végeznének, szörnyű szél-vész támadván, meny-küeset közikben, úgy hogy, megülő-párnájók is megégne. Fgy veszté Jsten eszt gonosz végezéseknek. Szultán Császár peng eszében vevén, hogy nem tetsik Jstennek az a Conspiratio, meg-változtatá elméjét, s-kiket meg-fogattatbata, fegyveréi által, fejekkel való játsásra kényszerite. Lád Barátom,

(h) Bernb Lampe, in Continuatione relationis Hist. Wassenar. p. 19. mensis Septemb.

tom, még Budánnis túl voltál Te!

8. De mit hoztál? nolza ragd elől! Tudom hogy a te Rendeteket, (2) Guidicio Cardinál, nem javallotta. Olvastam: Hogy a (k) Páris-béli Parlamentum, ordotokat meg nem erősítette. Láttam, ugyan azon Város-béli Sorbonának ilyen Conclulumát: (l) *Hæc Societas videtur in negotio fidei periculosa, pacis Ecclesie perturbativa; & magis ad destructionem, quam ad ædificationem.* Bezzeg it nem volt ám a Laureáltól ágs! hanem tőknélis tőkeb, maknális makjab tromfo! Vess ujiabbat ki!

9. Méltán néked fáisat azért a fejed, s. agyadveleieis langalhat. Mert, tudod hiltzem,

mikép?

miképpen utált legyen titeket (m) ötödik Sixtus Papa, hogy nem Ignatiusrul, hanem a Jésusrul nevezitek magatokat; (holot a több Rendek, ki Benedekrül, ki Ferétrül &c. Néis keltek fel az étsakai könyörgésre, mint egyéb Barátok. Páralliké vallyon a Fejed it? holot: Vajki nagy dolog, Papa haragjában esni! Tromf ki erre!

(m) Mes-
seranus
libr: 162

VY VALLAS.

Bátor, azt sem bánom! Mivel: midőn valami dolognak állat szerént való külömböző tulajdonsági vadnak, állat szerént külömböznek egymás között; de úgy vagyon inter actum & potentiam. Ergo &c.

REGIIGAZ HIT.

G

1. Vgyé?

(i) Thua-
nus lib.
35.
(k) Mate-
ranus.
libr. 17.

(l) In Le-
uitico Ca-
techismo
pag. 18.

1. Vgyé? No hát a Ti Val-
láatok, állat szerént külömbös-
nek egymástul! Hallyad: Va-
lamely dolognak állat szerént va-
lo tulajdonsági vadnak, állat se-
rént külömböznek azok egy más-
tul; (meg ne tagad ezt, mert
te szüleményed) de, így irván
egy nagy roppant Seregetek:
(n) Si quis dixerit: Homini ju-
stificato, præcepta Dei ad obser-
vandum impossibilia, anathema
esto! Mások megént így jó-
zankodván: (o) Nullus potest
legem servare in hoc modo, quo
lex præcepit; ezeknek (mon-
dom) állat szerént valo tulaj-
donsági vadnak; külömböznek
azért egymástul. Látodé már
a szép egyenességet közötte-
tek? Bizonyára én, (ha efféle
val-

(n) Conci:
Trid. Sess.
6. Can:
18.

(o) Thom:
in expla:
cap. 3 Ga-
lat. Lect.
4.

vallásában tétovázó Ember
találtatnék közöttünk) méltó-
nak itilném a Seregből való ki-
lobbantásra, s tudom más jo-
zankodo elme-is.

2. Nosza hát mond-meg,
micsoda a te potentiádnak, a-
ctusodtul külömböző tulaj-
donsága? Talám ez: Lakat
az ajton! Kőnyű ott boros kü-
lömböztetést tenni ezek kö-
zött, hol nem adatik licentia a
cselekedetre.

3. Hatenéked Fiad volna,
(noha azt, csalárdul így má-
zolod: (p) Actus Coniugalis
hominem reddit totum carnalem
& inestum ad divina) s annak
Scholában valo járásra hajlan-
dosága volna, potentiát kelle-
ne ott keresned, quoad esse do-
ctrinæ; azonban, tudos Em-
ber

(p) Bellus
libr. de
Clericis
cap 18 §.
probat
Primò.

ber lévén, *potentia*ját vinné végben, s azt *actificálná*; mit mondanál felőle? talám itt-is különbözö tulajdonságok volnának? *Scilicet!*

4. Ha a rósa bimbózásnak erejét lajditanád téiben a' rósa bokorban, s kikeletkor ugyan illatoznád; talám ott-is két termélnzetű, s különbözö tulajdonságu rosát éreznél? Vgy az elztelennek!

5. Ha embert látnál, (de nem minden Ember, Ember) így elmélkednél: (ha tosz effzel nem birnál) Ez Embernek, vagyon *tebetősége*, a nevetésre; ha pedig nevetne, így szollanál: *effectuálta* azt, a' mellyre hajlandosága volt. Vallyon s-ollyankor, két különbözö természetű Embert szem-

szemlélnél? Vaj nagy ökörítai!

6. Tagadom azért, hogy *potentia* & *actus*, állat szerént különbözzenek egymástul. Azért pedig, mert a *Philosophia* szerént: 1. Sem, egy *species*-nek nem *suppositomi*, holot bokat *realis distinctio* lenni. (Mint Sámbar más, s-te meg más. 2. Sem két *species*-nek nem Atyafiai. (Mint Te, hogy Imre vagy, s-külbözsz a lovadtul) 3. Sem ollyan dolgok, *quæ* & *si non sint separata de facto*, *separari tamen possunt*. (mint a Tűz a' melegtúl) Meg-állaszíze ezeken? Mondgyad ittis: Eb nyugodgyék-meg a Posaházi *Philosophiáján!*

G3

VY

VY VALLAS.

Hiszi talám à Bal-könyököm: Holott: Valamelly részét ennek tagadgya Posaházi, tőle menten azt kérdelem: Vagyoné állatszerént való külömb-ségekben: Most à Fejedelmek nem adnak néked prebendát a' Pataki Várbul, és lehetetlen hogy jobba adgyanak? Írásod szerént azt kell felelned, hogy nincsen állatszerént való külömb-ségek között. Már ezt hozom ki belőle: tehát ha most nem adnak prebendát, lehetetlen hogy jobba adgyanak; azért ad impossibile cum nemo teneatur, soha nem ishatol, s-jaj ki kár! Mert te tanításod szerint, mind edgy, actus & potentia.

R E.

REGI IGAZ HIT.

1. Miért kell vallyon ilyen similével élned? bizonyára, csak az igaz Kereszttyén Evangelicusok boszúságokra, s-irritatiojokra miveled ezt! nem találhattál volnaé más példát? De tudom, hogy Te-is à Kereszttyének őszve-vesztésének Fia vagy, mivel felőletek mondaték ez: (q) *Jesuitæ Authores sunt rei male gestæ, toties in Ungaria.* (ugy vagyon, mert ezt bizony minnyájan érez-zük!)

2. De mi nálunk Barátom, más à potestas, meg más à potentia; hihető talám, hogy az elsőtől vagyon à prebenda meg tartása; vagy ennek kellet betelni: (r) *Jesuitæ non parum*

(q) Bañ-darius
libr. 33.
ann 1612
Contm:
Matera:

(r) Nicol.
Walsen:
Rel part.
10. de an.
1625,

olei infundunt indignationi Principum, contra Reformatæ Religioni addictos. Had legyen! Ferendum & sperandum!

3. Iővendőltet Isten veled azonban, (mint Cajaphással) vagy akarod vagy nem; nevezvén a prebenda meg-tagadást potentiának. Iőltelzed, mert: quod est in potentia, illud est potentiale & possibile, azt tanítják a Philosophusok. Vagyéte Isten titkában, még mi lesz, hogy a még nem-akaró Potentiából - is Actus tekeredik?

4. Nem csak negativē szokott a Philosophiában lenni a potentia, hanem: aliquando latet in causa. Kitudgya, ha a prebenda adás-is vissza nem fordulna, ha valami tartalék nem volna? (Tu nosti.)

5. Ha

5. Hajó Philosophusnak tartod mind az által magadat, halznos ezt meg-tartanod: Realis distinctio non potest statim exstrui per diversitatem temporis. Nem következik: Most nem adnak prebendát, azért ezután sem. A' ti részetekről is, hal szamár, s-hal Barát. Ollyankor: distinguere tempora, & Conciliabis totum actum, & potentiam!

6. Nem igazán koldulsz ez aránt-is, hogy a nem-realis distinctióból lehetetlenséget hobb legyen ki. Helyesebben foly így: Ha a prebendát adni nem akarás, s-annak effectuálása későtt, nincsen realis, hanem csak rationis distinctio; következik hogy az az okoskodás rövid nap el-bomol &c. Vallyon s ollyan-

G 5

lyan-

lyankor pity hangos lézfzfé,
kiváltképpen ha a' *ratio ratio-*
cinans, lesz Atyádfia?

7. De mit mondgyak: ta-
lám meg. hal *Posabási János*, s-
Potentia non habebit actum? I-
gaz, mert a' Napnakis nagyon
arra valo kélzsége s-ereje,
hogy a' télben nem-virágzó
rósákat, kikeletkor ki-bim-
boztathattya; de ha kikeletig
lélzen világ vége, (és így a'
rósa-fának is oda-létele) meg-
szűnik az *actus*. Köz úkegyel-
mével-is az *interitus*, de az i-
gaz *Reformatio*t követi me-
gént ujjab *introitus*; és így:
késkételen lélzen a' *Potentia-*
bul, *actus*.

8. *Applicalod* látom, hogy
nemo tenetur ad impossibile.
Tudgya Péter Pap-is: Hogy,
ad

ad simpliciter impossibile. De
nem olyan ám a' *Prebenda ta-*
gadas. Mert az, csak a' Te, s-
Rended rébérül *impossibile*, ha
én valaha effélét láttam: (a) *Jesuitæ, omnes hæreditates &*
legata captant, solosque omnes,
reliquis Ministris præscribunt.
Ez nalatok meg-rögzött eb-
uzult (akaránt mondani abu-
sus) osztán, így oktatók pra-
ctikálni: (b) *Jesuitarum est in o-*
mnes irruere, qui Papæ Romano
resistunt, illosq, CONSILIIS, scri-
ptis & dictis, NB. (INVOCATO
ETIAM BRACHIO SECULARI) igni
& ferro abolere. Néktek kő-
bönhettyük hát nagy részrül,
a' *Prebenda* nem-léte.

9. *Possibilitást* hozna azon-
ban ebből ki, mind amaz Isten
törvénye: (c) A' te *Felebará-*
to

(a) Mer-
curius le-
sueicus
tom. 2.
sub finē.

(b) Ha-
senmül.
cap. 1.

(c) Törv.
19. 14.

fordnak határát el ne foglald, melyet vetettek a régiek. Vitzsadaást kívánna, Országunknak 1647. elztendőben emánált 14. *Articulussa*. Vgy-is menten jól lenne a dolog, ha *Fabius Cissius*; (mostani hetedik Pápa, degradálná a Jesuitai Rendet, mint nyolczadik Orbán a Jesuitissákat) ama' versek szerént: *Foemineus sexus sociis immixtus*

Jesu

Transcendit sexus munia foeminei.

Non tulit hanc labem Urbani vigilantia Papæ

Suppressit socias, Mox Sociosque premet.

Mintha mondaná:

As Aszonyok, Jesuiták Társaivá
lévén,

Altal hágtak a Nemeknek szemérmességén.

Es így:

El-kergette ORBÁN űket Jesuiták mellől,
Jesuiták szerzetit is el-törli e' földről.

(Fiat!)

Vagy a Páris-i (d) *Parlamentum* ez néhai *edictuma* megújjalna: (d) *Omnes Jesuiticæ Societati addicti, tanquam perturbatores publicæ tranquillitatis, &c. intra quindecim subsequentes dies, toto regno exeant.*

10. Ne jajgald bár, a Posaási Viam nem-ihatásbéli kárát, mert úgy hiszem, megelégszik az ő kicsiny vagyonkájával, (e) jobb lévén az Igasnak a kevés, hogy sem sokok, az Hitetleneknek; kiknek (f) gyomrokbán, Aspis kígyónak epéjévé változik mind étel ital.

11. Er-

(d) *Sentent. Parliament. Paris. in Memor. lig. tom: 6. p. 268. 269.*

(e) *Solt: 37. 16.*
(f) *Iob: 20. 14.*

II. Erre mind az által, fele-
te igen kérlek: Ne legy oly-
lyan, mint *Fornerius* Iesuita,
kinek libidója felől, *suspicio* va-
la; azért: mert, (g) *cum ven-*
trem tam benè curarit, veri simi-
le fuit, cum non neglectum ea,
quæ sub ventriculo fuerunt.
Ezt is meg-fogadgyad: Ne
pitizály olly bűvön, mikor a'
Gyermekeket sózod, s-*exorci-*
zálod a' kereltségkor, mint
egy Vallásodon lévő Pap, ki,
mind maga, s mind a Baba ré-
szegek lévén, azt kérdi a Bá-
bátul: *Ki sebe?* (pro *Kineve?*)
A' Baba így felel: *Isaba,* (pro
Ilona.) Sem, a Iesuita, *Copre-*
vicius Miklos nyomában ne
járj; (h) *qui, aliquando benè*
potus, puellas in umbra nentes,
per ordinem commiuxit, abutens
ad hoc

(g) *Alph*
de Varg:
de Sira-
tagemat:
Societas:
Iesu cap:
12.

(h) *Idem*
cap. 14.

ad hoc, verbis Psaltæ: Adasper-
ges me Domine Hyssopo & mun-
dabor. Bezzeg rut Iesuitai A-
sspergillum volt ez! *Tromf* ki a'
te Rendednek!

VY VALLAS.

Most sem tartok túletek!
Mert én erről (Posaházinak)
előbbi kicsid irásomban emleke-
setet töttem vala, de szép cse-
des halgatásoddal javallád, és az-
sal irásomat igazítottad; meggyö-
zöste hát a Veres a Tököt!

REGI IGAZ HIT.

1. Honnan jött, s-hová
ment legyen, előbbi kicsid (*Kis*
a neved, s-még-is a Kicsint
kicsidnek irod, jó Magyar az-
ért ű) irásod, nem lattam.

2. Am

2. Am legyen úgy! marad-
gyon fen bátor ez: *A'* melly
írás mellől Ember, szép csendes
halgatással el-megyén, javallya
aszt, s-igazította. (Te izülemé-
nyed ez!) De minap, a Te Ec-
clesiádnak esz-vesztő nem kicsiny
Tagja, szép csendes halgatással
el-méne a Barátsági Dorgálás
mellől; (nem iparkodván az-
on, hogy az írást, szorul szora
fel-szedgye, közöttetek lévő
lok ezer ellenkezéseket el-iga-
zitsa &c. hanem, nagyot ipri-
kálván, méltóságához nem il-
lendő embertelenséggel így
illeté: (i) *A'* Pápák kamorá-
jában való büst, tibi soli tarcsad!
(mellyre én-is mondhatom
vala: *Tuum est, si quid præter
spem evenit!* de, meg-fogó-
dék pennám. Az hogy: ti min-
den

(i) Ipsi-
saly fol:
26.

den tancsal firkálást ellenünk
eltesztek, nekünk pedig feje-
törőtteknek, még sirnunk sem
szabad) Vgyé hát, hogy ja-
vallottad a Barátsági Dorgá-
lást, s-meg igazítottad.

3. No, legyen úgy bátor
még is a mit mondasz! de,
nem hiszem, hogy te ezt men-
ten meg ne tagadgyad. Mi
az oka, hogy sok százszor ol-
vasod azt, Országunk *decretu-*
mában, (mivel, (k) *Jesuitæ*
sunt quinta rota currus; a méltoságok külső dolgait-is vis-
gallyák a Iesuiták; noha, il-
letlen volna az egy szekérben
öt kerék) mellyet, Isten Kí-
rály, így hagyta Testamentom-
ban Imre nevű Fiának: (l)
Christus super se ædificavit Ec-
clesiam. De Ti Iesuiták, ezt
H csak

(k) Paul:
Layman:
Iesuita in
Sinop:er-
rorum
Tit: 2. 2.
4.

(l) Ste-
phani Re-
gis Decre:
libr. 1.
cap. 2.

(m) Bell:
libr. 1. de
Rom Pon.
cap. 10.
13.

csak meg-kukucsollyátok, s-
ezt nyeltek: (m) *Petrus est*
ista petra, super quam fundata
est Ecclesia. Annak a nagy-
emlekezettű Királynak, mikor
é szavait pislogtad, s- azon-
ban el-halgattad; vagy irását
meg-igazítottad, s- Bellarminus
Nagy- Apádat Iesuita Ren-
deddel edgyűt cserben had-
tad; vagy a Szent Királyt, Ie-
suitának lenni meg nem bi-
zonyíthattad; (igazán-is,
mert István Király éle a tize-
dik *seculum*ban, a te szerzed
penig, vallásával edgyűt,
1540. évtendőben másza bé,
nálunk *Nota bene*ben előtt
3-dik Pál Pápa által a keresz-
tyénségben.) Iob volna in-
kább az egész keresztyénségnek
ki-törteni a' Te ez aránt való

val-

vallásodat, hogy maradna-
meg a Szent Király szaja által
mondott *Christus* kü-szikkla.

4. Azonban, egy *Posa* ne-
vű *Iesuita* Barátodnak é val-
lala forgotté kezédben:

(1) (n) *Híszek két Istenben,*
kinek egyike Fiu, Apa s- Anya,
az örökke való születésben; a
másik penig, Anya s- Attya, az
idő szerént való nemzésben.

(n) Alp.
de Vargae
Toler: in
appendic.
Relation:
p. 333.

(2) Következik ebből, hogy
a Boldog Szűs, mind Anya, s-
mind Attya legyen.

(3) Vallom: hogy a' *Iesus*
Christus meg-holt, de nem igazán.

(4) *Híszek abban a Sz. Lé-*
lekben, a ki, a sokszor meg-csala-
tot Profetákban szollot.

(5) *Reszketve vallom az ö-*
rök életet is.

H2

Lát.

Láttadé vallyon é borzaz-
tó irását Iesuita Társodnak?
Ha láttad, s el-halgattad, irá-
sát meg-igazítottad. Ha nem
láttad, tud-meg, hogy töb-
bet láttunk nálatoknál a' Ti
vallástokban. Es már, mind
à Tök, s-mind à Laureászöld
Kolof, meg guggolta à Kér-
kedékeny Vereffet!

VY VALLAS.

Meg? de bizony még-is
Tromf-ki Posabázinak! mert,
nagy tudatlanul ide facsarta a'
gradualis distinctiot, mely va-
gyon, inter actum & potentiam.
Mely, nem igaz, így kel magya-
rán szollanom effelére.

REGIICAZ HIT.

1. Még sem szűnöl meg tu-
datlannak nevezni à Tudóst?
Nem

Nem úgy, mert tudgya eztis:
(o) Totum Jesuiticæ Societatis
regimen videtur hunc habere
scopum, ut, quæ malè in Societa-
te fiunt, injectâ terrâ occulten-
tur, & hominum notitiæ sub-
trahantur. Nem árt ám nekünk
effeléket tudnunk, hogy a'
néktek fâvorizalók, tanullya-
nak.

2. Közöld azonban maga-
tokkal-is a' tudatlanságot,
mert a' kinek a' Iesuitak
igy hizelkednek: (p) Papa
est DOCTOR omnium fidelium;
azt más közzületek, illyen
üres Tök-tromfú Embernek
tartya: (q) A' második Pál
Pápa, ellensége volt à jo tudo-
mányoknak, (é volna az igno-
rantia Pater!) s-kik valamit
tudtanak, azokat eretnekeknek
H₃ nevez-

(o) Ioh: Mariana
libr: de morib: Soc-
ciet. cap: 14.

(p) Bell: libr: 2. de Roman: Pont cap: 31.

(q) Platin: in ipsius vi-
sa.

ne este. Az hogy: ugy cselekedet mint a Roka, kinek farka el-metttzetvén, hogy az, a több Rokak előtt szégyenére ne esnék, arra vötte őket, hogy ők-is meg-kurritassak magokat, mert rút a Rókanak farkat viselni.

3. Igen nem fér a fogadra a² *potentiának* s-*actusnak* *gradualis distinctioja*! Nolja hat vesd-meg ti közöttek-is azt! Mivel tudom, hogy harmadik (r) Pál Pápa idejében, 1540. eszt. táján, *hatvan* Jesuitákból álló Rend engedtetek csak; (*potentiában* lévén, még akkor a fok Jesuiták tenyészése) azután nagy hamar meg-lokaltatték, ugy hogy, csak 1626-bé, (s) *computust csinálván* némely Tizedek a keresztyen világon való

(r) *Thom.*
opus lib:
35.

(s) *Liber*
Imagin:
ann 1640
Anverp
edis libr.
3. cap. 10.

való számotokban, találtatatok tizenöt ezer, kilétszáz, s-kilétsven edgyen; s-hat azolta mi lott? (hiszem nagy *actus* lón a *potentiabul*!) De *gradualis distinctio*, *modo potest augeri*, *modo minui*; Kitudgya ha még élészen: (t) *Certum est Antichristi persecutionem fore gravissimam*, (hihető, várja még ű azt, s-nincs-is néki fen az Antichristus ideje!) *ita ut cessent omnes publicæ religionis Ceremoniæ & sacrificia*. Kevés kámsa lenne hat ugy akkor, s-Jesuitai négy Izegű süveg! Igen jó élészen!

4. Mit *hasudtoló* dol, ha tudtz az emberséghez? Nálatok lakik annak a Mestere, mert, iszonyodom ezt olvasni. Mikor ördögöt akartatok

H 4 egy-

(s) *Bel-*
lar. lib 30
de Rom.
Pont cap.
7. S. 1.

(n) *len.* egykor űzni, azt felelte az (n)
 44. *Ha-* hasugság Attya: (x) Nem me-
senmül- gyek addig ki ez emberből, míg
rus cap. 8. az én három (NB) Jესuita fia-
 im ide nem jönnek Dillingabul.
 Látodé kinek szolgálsz?

5. Mind válogatva hin-
 ném azért énezt ti dolgotot-
 kat: 1. (x) Szemeivel látta
(x) Petr⁹ Ignatius, a' Christus Jესust je-
Ribade len lenni az o'styában. 2. (y)
meira. li. Ha a Biblia el-veszne, csak az
1. cap. 5. Ignatius látási-is helyre állat-
(y) Idem nákat. (Eb hidgye Domine
ibidem. Lojola!) 3. (z) Hogy Ignatius,
(z) Idem. az Egéből bocsátotta Jsten
ibid. alá, sok lelkek hasznára. Nem
 úgy mondgyad!

4. (a) Hosius Jესuitának,
(a) Idem látott lelke, hogy az Egben men-
ibid. ne. (hiszem fényes szemek
 vagon az Iesuitáknak, hogy
 a' lel-

a' lelkeket-is láttyák, de a' fe-
 ketéketé?) 5. (b) Tizenkét
 különböző Kérdésekre meg-
 felelt egy szavával Xaverius
 Jესuita. (jo Puskás volt azért
 Battyám, ki egy fából csinált
 golyóbissal, tizenkét, egy-
 mástul mebbe álló Darvakat
 el-lővőt!) Vr Isten, hol ta-
 nultak volt ennyi fillentést, s-
 Ember-csábitást a' Iesuiták!

(b) Coma
 ment. In-
 dic. pag. 9.

VY VALLAS.

Hiában! mert Posabázi
 azt nem doceállyá; a' Pataki
 Scholábul-is bizony ki nem telik;
 s-még csak jo szót sem adok, ha-
 nem ha még egyszer Angliából
 vissza jössz, talám többet ta-
 nulss; ha akkoris úgy nem járss
 szöld tromfoddal, mint a' ki Bu-
 dábul meg jöt.

Hs

REGI

REGIIGAZ HIT.

1. Bizony csudáлом, hogy nem általlod ennyiszer *cocci-*sálni, gyalázatodra, é kákom-bakságodat! Vgyé hogy, mi-kor te Anyád melegében, még nem születet Gyermek voltál, volt vétked, ha csak in-*positivo gradu* is? (hanem ha ezt meg-tagadod: (c) bűnben melegitet engem az én Anyám.) *Potentia* volna ez Magyar-nak! Mert a *Philosophia* sze-rént: *Id est in potentia, cui deest aliquid, quod habere potest.* Io! Már te ha katzér-ságban találtnál, nevelked-nék a *potentiád*, s-végre a *Com-parativuson* által futván, a *su-perlativust* is. (vagy inkább in-fralativát) el-érné, és így *actus.*

(c) solz.
51. 7.

factusod miatt gyalázatot val-lanal; vallyon ollyankor e² *gradualitás* közöt, lenne-e *es-*entialis *distinctio*? Nem iti-lem! (Izolván a Te Vallasod szereznt, mely ezt tartja: (e) *Az Angolszudi Papisták*, gradi-csokat csináltak Pokolban, mint egy *Goszferd*ben: az alfo gradics a pokol, hol vadnak az el-kárbosztak; azon fellyül a² *Purgatorium*; ezt megént fel-sőségvel gradicsozza a² ke-rezsteletlen Gyermekék fűst; leg felső a² *Szent Attyáké.*) Nem csak Hostátokat csinál-tatok penig a Pokolnak, (u-gyan szép Város hát a pokol, kinek Hostattjai vadnak!) hanem azokban való kino-kat is, labtókra így a csoltat-tatok:

(e) Chemo.
nit. part.
3 Ex. em.
Concil.
Irid pag.
77.

(f) Thom.
4. sent.
dist. 20. q.
1. art. 2.

tátok: (f) A' leg-kisebbik
gyötrelem is Purgatoriumban,
nagyobb, hogy sem az egész világ
szörnyű kínnya, ha mind együt
volna-is. Vgyan ugy vagyón-
é? No hát a te *potentiádnak*
s-actusodnak, vagyón vallásod
szerént *gradualis distinctioja*,
mert la', hogy a kis Gyermek
(ki még lok bünt nem tört)
az harmadik *grádusán* ül po-
kolnak, è tévelygésed szerént:
(g) *Hibető*, (vaj amító, hogy
csak *hibető*) hogy a' kicsiny
Gyermekek, lelkek-beli gyötrel-
met szenvednek ot, (az ú *Lim-
busokban*) *nóba IGEN GYEN-
GET*. Azonban, (mint hal-
lad) nagyobbkinos Purgato-
riumja-is vagyón az *actusnak*.
Itt már szádat csapatom-meg.
a' görbe mondasért, *veres-
trom-*

(g) Bella:
lib. 6. de
amif gra-
tia et sta-
in peccati
cap. 6.

tromfodat-is el-izagatom, s.
a sarban verem, mert a *poten-
tia s-actus* közöt, a Te Vallá-
lod szerént-is vagyón *gradu-
alis distinctio*.

2. De miért kelle bé-hoz-
nod a *Pataki Scholát*? talám
(h) *Hámán* vagy, ki látván
Mardocheust a *Király kapujá-*
ban orra előtt ülni, *Aszlzony*
Hölgyének vádollya vala?
Tób telik még ki, engem ne-
velt édes Anyámtul, a *Tudos*
Pataki Scholábul, egy *furúnál*
s. *kalapácsnál*. Mert: *Som-
num Luscinix habet*; s. *seipsam*
lavat inter columbas. Mind
az által, a te *potentiádrul*, mel-
lyet már *actuálta*-is, alig ha
igy nem beszéllene: *Ubi est*
potentia & actus, *ibi est essen-*
tialis distinctio. (Ezt tartod

(h) *Ubb.*
5. 13.

Te

Te fők-agyadban!) Sed ubi est potestas liberi arbitrij, & ejus impletionis praxis, ibi est potentia & actus. Ergo: ubi est potestas liberi arbitrij, & ejus impletionis praxis, ibi est essentialis distinctio. Azt kerdi a Nemes Pataki Schola, tetziké ez, ob absurdo? holot, a major tiéd, a minoré, csak az üres fők-trömfütagadgya; a Conclusiót penig, effele mondástokkal halálban gyűlölitek: (i) Homo, per liberum arbitrium, ex suis naturalibus, POTEST præcepta divina, quoad SUBSTANTIAM ACTUS implere. Ilmét: (k) Homo, in natura corrupta, POTEST sine gratia omnia peccata vitare, & omnia bona opera EXEQUI. Ezek mondasiban, a potentia csak neveked-

vén,

vén, vallyon s-teszené essentialis distinctiót? Lássad, ha vállalodat farban harapod! E' Te Doctoridat, pad-alá ne hagyics azonban, szokásod szerént: mert (l) Tudos embereknek tartya Stapletonus Nagy-Apád!

3. Mi jült légyen ki a Pataki Scholabul, meg tudta volna 1665-ben mondani, egy Borsi nevű Iesuita, kivel-is, mikor a Logicus Neutralisták disputáltak volna: (quomodo scilicet causæ attingunt causatum?) Szapora Margit módgyára, sózza vala ezt: El-késtem, esteve vagyon, (keres-telni hívják scilicet!) holnap örömezt discurrálok. Ebet ott! most-is másut discurrál.

(l) Stapl.
de Doctr.
princ. lib.
de Cons.
script. e.

13.

1663

(i) Biel
in 2. sent.
dist 28 q.
unic. art.

3.

(k) Du-
randus 2.
sent dist
28 q. 3

4.

4. Vgyan azon esztendő forgásában, egy *Clericus*, (kit az után *Tállyára* vittek volt) az *Aristotelesre* irt *Commen-táriussával* bé-jöve, el-hitet-vén magával, hogy senki az ű *Logicájához* nem tud. Azon-ban, keménnyen állattya, jó igyekezetű *Liszyei Pál*, ak-kori *Pataki Scholabéli Deák* *Iffiu* ellen, hogy *albedo in ho-mine, est proprium accidens quartí modi*; melybűl kelletté-nél hamaréb ki-kopván, elei-ben vévé az utat, s-el-balla-ga.

5. *Anno 1664.* Közönsé-ges *Examenkor*, fel-ültetvén *Sámbar*, (adde z *deme b*) u-gyan ezen *Clericus*ű, egy *bar-dumentummal* disputálni ki-küldötte; kezében adván az
Hel-

Helvetica Confessio-is, mely-ben ez-is vagyon: *omnia ad salutem pertinentia* *PLENE &c.* Melly szót mikor distingvál-tak volna: hogy vagy *forma-liter* vagy *fundamentaliter*; ur-geállyak vala mindenek à *di-stinctio* ellen valo *oppositiora*; de ű, kéredzeni kezdé ki, kit midőn nem erelztettek volna, csak ki-ugrék, s-illa berek, nád à kert!

6. Vgyan à tájban, mikor maga *Sámbar*, à *Pataki Kis-kapuban*, *Posabási Vrammal* disputált volna, minden *Ar-gumentuma* után meg-vallya vala: hogy *valoba jó Philoso-phus*, mert jó *argumentumokat* teszsen! utánna vetvén ezeket: *Kutya legyek* (lássad, ha meg-untad az okosságot!) *Posa-bási*
I

házi Fános, ha nem szeretlek!
 Vgyan az akkori vetelkedés-
 kor, ilyen bolond assertumra
 fakada-ki: Vagyon Istennel va-
 lamieleb való; mert: a Gyer-
 mek eleb ismeri Attyát, mint
 sem Istent (Rút Ember mit
 jadtzol Istennel, ki mind az
 Atyának, s annak Gyermeké-
 nek alkotója, ismeretinek is
 adója! Isten, s-mit keletel ité-
 leteddel!) E' dolgot pedig,
 midőn nagy katzagással ne-
 vetné a Sokaság, Posabási V-
 ram pedig annál inkább urge-
 álna, csak izaladni aggatod-
 zék a mocskos Izaju Ember.

7. Hatvan ötben pedig,
 7. Jun. ugyan Thesefeket bo-
 csáta é foga vesztet ki, provo-
 cálván kilentz Iffiakat a Belső
 Városban disputatoria, é The-

sis

sis ellen: A' Romai Ss. Hlt,
 minden tsikkelyeit Vallásának,
 a Ss. Irásbul meg bizonyítgat-
 tya. Akkori Schola Seniorja,
 Nagy elméjű Dési Márton,
 mikor a Thesefist oppugnálná;
 Respondensnek, (az igaz Val-
 lalunknak csufolására szüle-
 tet embertelen Ieluita) egy
 Gyermeket állata fel; Kinek,
 mikor háromszor is, a discre-
 tus Opponens eleiben adta vol-
 na az Argumentumot, a Gyer-
 mek pedig fel nem tudná
 venni; Peri vesztet Sámbar-is
 meg-vallá, hogy űast a Syllo-
 gismust nem érti; melyhez ké-
 pest, csak abbannis marada.
 Tudos Posabási Vram pedig
 fel-kelvén, kéré: mutatná meg
 a Bibliabul, hogy PENTEKEN
 nem szabad Hust enni. Mond

12

imez:

imez: Innen mutatom-meg:
 DIC ECCLESIAE! Mellyen,
 nagy katzajt tün az ott álló
 Sereg. Mert ebből ésüle-ki:
*Mond meg az Ecclesiának; az-
 ért Pénteken nem szabad hus-
 enni.* Oh el-tévelyedet vi-
 lág, miért követz ily nyomo-
 rult Lelket? s azon kelléa?
 Te Pénteki Hus nem-ételedet
 fundálnod? Nincs ez hely-
 ben semmi afféle, hanem ez:

(m) Bel-
 lar lib. 3.
 de verbo
 Dei cap.
 5. 5. 2.

(m) *Loquitur Dominus de in-
 jurijs, quas unus ab alio patitur.*
 Talám mind egy Te nálad a?
 bosszúság szenvedés, s a Pén-
 teki Hus nem-étel? Ha egy,
 edd-meg mind én râm, s az-
 onban injuriádat mond-meg az
 Ecclesiának! De mellyiknek?
 Ennek: (n) *Ad Universalem
 Ecclesiam nihil pertinent verba
 Chri-*

(n) Alber-
 Pigbius
 lib. 5. His-
 rare Ecc.
 cap. 4.

*Christi, sed de particulari loqui-
 tur Ecclesia.* Vgyé, hogy sül
 valami ki a Pataki Scholabul?

8. Miért nem adnál hát már
 jó szót? talám ezerr: (o) *Si
 nos Pontificij; scripturam sacram
 allegamus, evenit ut locum de-
 mus adversariis, atque ansam
 respondendi.* Vajki felsz te at-
 tul, mint a Bagoly a világos-
 ságtul! Te dolgoz mind az
 által, de csak ezt mondgyák:
*Kis Pater, abjecit hástam; ko-
 piáját is el-hadta, s futva is
 szaladot; Amyclas-ként, per-
 didit silentio opfidum; addigh
 nem szollot, hogy a Iesuita
 vallást cseber rudon hagyitot-
 ta ki.*

(o) Fran-
 ciscus Ve-
 ranus in
 Methodo
 nova, in
 prefat. ad
 exteros.

9. Szepegysz te, látom én
 Angliátul! hihető futva sza-
 laltottak onnan! Vgyis pe-
 nig,

(p) Petr⁹
Matth⁹
Hist Gall.

(q) Que-
rel Cath.
in Angl:

(r) Thua-
nus libr.
76 p. 130.
Tom. 3.

(s) Thua-
nus libr.
79.

(t) Hesp.
viadus.

nig; mertà (p) Ti Rendetek
esztékéléséből akarák el vezte-
ni két Nemes Emberek, Ersé-
bet Királyné Aszonyt, 1569-ben.
Vgyan azon dicsiretes Ki-
rályné Aszony ellen, (q) ti
ültetetek fel Grof Nordfolci-
ust, 1572-ben. Azert ment va-
la (r) Katona ruhában (tanuly
Erdély s- Magyar Ország!)
Angliában, Pater Henricus
Sam Jesuita is, hogy rebelliof
szerezzen az országban, az emli-
tet Királyné ellen, 1582-ben.
Meg ugyan Ordotokból való,
(s) Palmius Benedek, Codretus
Hannibal, s- Chridomus Guil-
selmus Jesuiták, vötték vala a'
Királyné meg-ölésére, Parrius
Wilhemet, 1584-ben. Egy (t)
Patakus Cullen nevű Ember-
nek penig, ugyan Sacramentu-

mot

mot s- bűn-bocsánatot adot vala
Holte Jesuita, csak sikkassza el
à Királynét, 1592-ben. Hát el-
halgassamé (u) Parsonus Je-
suitát, ki abban az Országban lé-
vő Clerus között, rutzenébenát
inditot vala? 1599-ben; mely
(x) egész négy esztendeig tar-
ta, s nyoltzadik Kelemen, csil-
lapitá le. Időfolytában: (y)
Garnet Henrik, s- Jesmondus
Robert Jesuiták, Hispániában
küldék Winterus Tamást, siná
ki à Királyt, à Királynénak Or-
szágából való ki verésére, 1601.
eszt. Mihelt penig, a' lokar
regnált Királynénak szeme
hunyk, akkor is: (z) Kigyo
követ fuvának à Jesuiták, mind
az Ország, s- mind à Király ellen,
1605-ben. Sőt, négyen: (a)
Jacab Királyt is el-akarják vala

(u) Mer-
curius la-
niticus
p. I. pag.
287.

(x) Thua-
nus libr.
126. ab
initio.

(y) Met-
teranus
lib. 27.

(z) Thua-
nus libr.
136. Met-
teranus
lib. 27.

(a) Thua-
nus libr.
125

oltani marad kival. Illyen l-
stentelen cselekedetekért az-
ért; Kit (b) fel akasztottak,
s négygyé vagtak benne,
mint Garnetust; mivel (c) pus-
ka porral akarta fel-vettetni az
Ország Házát, Társaival egy-
gyút; Kit egy s kit máskép-
pen rontottak vesztettek.
Végre ugyan Edictumot ad-
tak, hogy (d) egész Angliá-
ból, Scholájokkal edgyút ki ta-
karodgyanak Ipsék. En el-hi-
szem, effele jut néked eszed-
ben, s-még étzaka-is ugy tet-
szik, mint ha mind itt verné-
nek. Lád! Kinek egyszer a²
Kása meg-égeti ízáját, még a²
tallóját-is fujja! Tromf-ki!

10. A' Budában valo járás-
ra kelésre, még mi nem licen-
tiáltattunk; De à Te Sereged-
nek,

(b) Idem
ibidem.

(c) Met-
ter. libr.
27.

(d) Idem
ibid.

nek, meg engedtetet. Mert:
(m) *factis induciis inter Cæsa-*
rem (1615.) & Imperatorem
Turcicum, libertatem adepti
sunt Jesuitæ, pedem suum in re-
gno Turcico ponendi, & docen-
di. Vakarodgyál hat a pok-
rotzval, s-tanics az Ali Passa
Fiat! Azonban: Tiétek le-
gyen bár, (n) a Tengernek s-
foldnek el-kerülése, s-egy po-
gányból, (mint ti minket Eret-
nekeztek) Sidová (Rimai-
vá) tévése! Izámot adtok ru-
la! Mi penig ehez tartjuk
magunkat: (o) *Legeltesétek*
az Istennek seregét, mely A' TI
GONDVISELESTEK ALAT VA-
GYON. Vgyan-is: (p) *Ju-*
mus nos milites, annon statio no-
bis, (nisi aliter velit dux Chri-
stus) servanda? quis militem si-

(m) Met-
ter. libr.
32.

(n) Math.
23. 15.

(o) 1. Pet.
5. 2.

(p) Ca-
ranza.

*bi in familia tutelam conduceret,
& illum aliorum vagari pate-
retur, ut Conductor sit præda ho-
stibus, dum miles in alieno ver-
satur?*

VY VALLAS.

Akar mit mondgy Te, de
én nom hiszem hogy értenéd mit
teszen a Philosophiában az a szó:
Homogeneum quid; ha pedig
érted, nagyobb tudatlanság azt,
homogeneumnak tartani, a'
mi nem az. Homogeneum-é
az, holot állat szerent való kü-
lömböző tulajdonság vagyon?
az az, Prædicata essentialia no-
tabiliter diversa, illyet talállok
én inter actum & potentiam.
REGIIGAZ HIT.

1. Adná Isten bár ne érte-
ném a' Ti Homogeneumoto-
kat!

kat! mellyel ugy meg-tarafa-
raztátok Vallastokat, hogy
valaki azt hallja, mind két
füle cseng belé. Hol vötté-
tek ezt: (q) *Lac Matris misce-
re volo cum sanguine Nati;* az
az: azt akarom, hogy Christus
vére, s az Szűs Maria teje,
Egy legyen? Ki tanított erre:
(r) Szent Ferentz, öltözetétől
meg válva, MIND EGY a'
Christussal? Hány feje volt
negyedik Sixtusnak, s-nyol-
czadik Innocentiusnak, (vagy
inkább Nocentiusnak) hogy
Bonaventura káromkodáit,
Confirmáltak; kiaz EGY I-
stent illető tulajdonságokat,
(s) Szűs Máriára ruházta? Ki
elméjéből szopta (t) Valen-
tiai

(q) Carol.
Scribanus
in les per
Anag.
Clarus
Bonar/ci-
us in Am-
phitheat.
bonerius l.
3. cap 8.
pag 35.
(r) Tur-
jellanus
apud Pos-
sevinum
Biblioth.
select. lib.
17.
(s) In
Psalterio
Marie
fol. 8. 2.
32. 55.

(t) Tom. 4. diff. 1. q. 29. pand. 3. fol. 475.

fiai Gergely, hogy Christus. s az
 űkereszt faja tisztelet. MIND
 EGY? Isten s-az egész igaz
 keresztyénség bölzsuságára,
 miért hadtátok írásban, hogy
 az (u) O S T Y A I S T E N?
 Vagyoné még a Szent Lélek
 valami melege nálatok, hogy
 ez nem faj: (x) S Z I N T E N
 O L L Y A N. hatalma vagyon a?
 Pápának mennyen és földön,
 MINT a Christusnak? Az Sz.
 írának (mondom) mellyik
 levelén olvastátok ezeket? ra-
 lám Szapullorum quarto, Kú-
 várinorum quinto? Dicsősé-
 ges Isten, bocsáts-meg néki-
 ek, mert nem tudgyák mit
 cselekeiznek! Azt kérdem
 már: Nem kacsontanak-e
 ezek az Homogeneumhoz, cu-
 jus pars, ejusmodi Nominis est
 cum

(u) Nico-
 laus Vig-
 nerius in
 Hist. Ecc.
 sub fin.
 anno 1215
 de Iacobo
 Viurico.
 (x) Glossa
 Extrav.
 comm lib.
 1. tit. 8 de
 major &
 abbat. c.

cum Toto? Im mit használál
 Homogeneum-oddal, mellyet
 mi, tudunk mit téizen, még a
 Ti irastokbannis!

2. Deláffuk è mély Philoso-
 phiadat: quæcunque habent
 prædicata essentialia notabiliter
 diversa, ea non gradu, sed es-
 sentiâ distinguuntur. Sed a-
 ctus & potentia ita sese habent.
 Ergo &c. Tagadom Társ má-
 sodik fogásodat; mert: (z)
 magis & minus, declarant Com-
 parationem inter illa, quæ sunt
 ejusdem speciei. Ollyannak
 mondgyuk penig a Törvény
 töltetést, s-a Törvény töltést.
 Avagy: nosza probáld-meg
 mondásodat!

(z) Zabari
 libr. De
 mist. c. 7.

V Y V A L L A S.

örömet! Mert: potentia
 Dei Creativa, & actio creati-
 va, non gradu distinguuntur.

REGI IGAZ HIT.

1. Mit értesz a *potentia creativán*, s-*actio creativán*? *talám causat, s-effectust?* No hat Istenben, *compositiót* csináltat, meg-fosztván úfelségét a *simplicitáskul*! Mert: *effectus cum sua causa faciunt compositionem*. Vaj Isten ellen karomkodo! Nem hittem eddig, hogy meg az Isten is *sub Genus Logicum* reducállyatok; de már benne nem kételkedem, mivei ezt is latom: (a) *Ens est genus univocum, Deo & Creaturis commune*. Tudodé: (b) *hogy actio calumniosa non admittenda?* Melynek Poenaja, mind (c) *két száz forint, s-mindamissio causæ intentatæ?* Csak equal-

(a) Scot?
1. ent.
dist. 3.
q. 3.
(b) Trip.
part. 2.
tit. 22.
(c) Idem
ibid. tit.
70.

equalni kellene te rajtad ezt; ha a Iesuiták szájában meg-rantanak a zabolat.

2. Mi-is tudgyuk: hogy *creatio, sit aliquid realiter distinctum à Deo, non tanquam aliquid in Deo existens, sed tanquam aliquid à Deo emanans*. De a mi értelmünk, korant sem ott jár, hanem ez: *Ut se habet decreti divini potentia de Homine creando, sic se habet ejusdem Decreti executio & actus; sed illa, non differunt essentialiter; ergo nec hæc*. Igaz az első, mert csak azokat teremtetfe Isten, kiket örökkévaló decretumú hatalmábul elvégezet teremteni. A' másíknak sem mondhatz ellene; mert másképpen, külömböző dolog volna az, melly Isten-

stentúl cselekedtetik, attul a^o mi egyszer el-rendelgetett. Nincs hát è mi értelmünk be-rént è közöt így, *essentialis distinctiono*.

VY VALLAS.

Semmi! Mert, más példát is adok előben. Mert: *Neque potentia volitiva Positiviana, & actus ipsius, sunt in eodem predicamento & specie; sic neque hoc: non servare precepta Dei, & non posse servare.*

REGI IGAZ HIT.

1. It, talám tudatlanságod rzégéréül törted ki a^o *Veres Tromfot?* (*Baranyában küldlek, mert veres bort árulsz, melly csak poshat, s-zakanyos!*) A^o Philolophusokkal,

kal, imént-is így beszélgeték: *quæ distinguuntur predicamentis, non statim distinguuntur realiter.* Hogy te most télben fűtőzöl, (maga sok-titkos meleged lehet) *cselekszel* akkor, ugyé? mind az által *senvedtíz-is* (ha nem kényeskedel) mert, piritod szaradat, vagy tiz kőrmődben fuván, tőrsőlőd kezedet. Láddé, hogy vagyon itt mind *actio passio*; (mellyek különb békébenniss ülnek) mind az által, csináltanaké ezek tégedet *Sámbárrá* vagy *Thordairvá*? Láddé, hogy nyár-fa sulykot hagyigállsz, s-kevés igyeneset beszélsz!

2. Meg-lehetnek, *gradus-sal* különbözö két *speciesek*, az egy *Genus* alatt-is. Mivel:

K

sub

sub genere imperfecto, una species est principalior alterâ. A' Te Ensednek vagyon állattya, (Substantiája) de szolgál ennek a Te accidensed (ha a' Sámbar csorbaságához nem ütöttél) Itt azért egy gyékényen megálhatnak, mind az állat, mely az Ens Genus után első, mind accidensed, (melly halgat a Substantiádtul) Kiseb lévén amaz ennél. *Asp. plica Regulæ!* (Titok Babylon!)

3. Nosza azonban, *communicallya* néktek-is a PAPATUL valo nevezet, természetit, (mint a Genus speciesinek!) ama' mondás-ként: (d) A' PAPA, *Papistas dici, nec veremur, nec erubescimus &c.* Mi is azt mondgyuk akkor: Hog'

PAPA-

PAPATOK alatt, sok rendeletlen speciesek vadnak. Mert: fel-türt karral oltalmazták a' Franciscanusok s Jesuiták, szűs Máriának, minden bűn-nélkül valóságát; a' Dominicanus Barátok penigh meg-huzzak ústókóket ezért. Egygyűn-nen ezt károgják: (e) *Pie existimatur, B. Virginem, singulari Dei privilegio, ab omni peccato immunem fuisse &c.* Más species, így jár igazában: (f) *Dominicanos, in hac opinione, semper perseverare.* Után, után, s-Inában, vezekedgyetek, ha farkas nyakat vono speciesek vadtok! Mert látom, hogy ki *Asp. positum*, ki *Suppositum*, s ki penigh *Ubique* közzületek; Vgy hog', csak nem menyí Fű, annyi

K2

Rend

(e) Bellar.
libr. 4. de
ampl. grat.
cap. 16.

(f) Vasq.
in 3 part.
Thom.
disp. 117.
cap. 2.

(d) Job.
Loren. in
comm.
A. 20.
v. 30. S.
nunc est.

Rend az edgy Pápa alatt!

4. Mond-meg már: *potentia intellectiva, volitiva, sensitiva, motiva*, in quo prædicamento? Ha egy télszekben találod őket; a törvény nem töltetést, s-nem töltést is, ott gondold, *Tamasod* é mondála szerént: (g) *quando iubemur Deum ex toto corde &c. diligere, designantur tunc quatuor POTENTIÆ PRINCIPALES: intellectiva, volitiva, sensitiva, & motiva*. El-férnek hát ezek egy Várban, noha ki nagyobb, s-ki kisebb Házban vagyon!

VY VALLAS.

Nem ugy nem! Mert: Vallyon mincsen é állat szerént való külömbség ebben, most nem eszel,

eszel, és lehetetlen hogy sóba egyél? oly állat-szerént való külömbség, hogy most, nem-ételed miá, meg nem holtál ugyan; de ha lehetetlen hogy sóba egyél, meg-dermedsz; még-is te nálad élni s-nem élni nem állat-szerént való külömbség?

REGIICAZ HIT.

1. Nézd-meg mint rántom a nyakadban: Valaki nem eszik, s-lehetetlen is hogy egyék, az, az ű cselekedetivel, állat-szerént való külömbséget szeréz. (Ezt nem tagadhatod!) De Te Büjtben, Huszt nem eszel, s-lehetetlen-is hogy egyél. Mivel: (i) Nem igaz keresztýén Ember az, ki Büjtben meg-eszi az Huszt. Azért Te az-zal a cselekedettel, állat-szerént

(i) Beba:
libr. 2. de
bonu ope:
in pari:
cap. 9.

rént való külömbséget szerzeſ.
 Nomár: Ha állat szerént való
 külömbség vagy on Büjtben à
 Te ételedben; (ugy hogy le-
 betetlen hogy Huſt egyél) re-
 hát, nem jol cselekeſi à Pap,
 (le Te, Halgatodnak) hogy
 Te néked, az Huſt enned meg
 engedí. De azt, nem mered
 fejedért állatni. Mert: (k)
Egésſégének meg-tartásáért,
meg kel Büjtben az Huſ-ételt
engedni Embernek; ezt mutat-
ván ſzokáltok-is. Nints hát
Büjtben à Te ételedben állat
szerént való külömbség. Ha
penig nincs, à te nem-ételed s-
lebetetlenséged közöt ſincsen.
 Ez te ellened vagy on, mit
 mondaſz ezekre?

2. Nagy tenyeres talpas
 Elencbusod-is vagy on; mert
 muta-

(k) Iob.
 Monluc⁹
 Episc Pa-
 lent in
 reſor Cle-
 ri Valent.
 cap. 53.

mutaſti ſtatum Controverſiæ
 Domine! E⁹ vagy on kérdés-
 ben: A⁹ *potentia* s *actus* kö-
 zöt, vagy oné állat szerént való
 külömbség? s-te à *nem-ételt*,
 s-annak *lebetetlenségét* hozod
 bé; mintha à *nem-étel potentia*,
 à *lebetetlenség* penig, *actus*
 volna! Szegény Frater! a⁹
 ſemmit-is meg-eſzi ú! Mél-
 tán-is Valláſa ízerént, Mert:
 (l) Mind csak à kenyérnek és
 Bornak ſzine az, valamit à fogh
 meg-rágés ſzúr az Ur-Uacsorá-
 jában. Noſza láſſuk hát, jol
 lakhatnálé egy tekenő kenyér-
 ſzinnel!

3. De talám csak azért ho-
 zád elől az étel *lebetetlensé-*
gét-is, mert imént à mézes-
 málit ki tekeréd, à Poſabáſi
 Vram kezéből, *kenyerét-is el-*

(l) Bella:
 libr. 1. de
 Euchar,
 cap. 11.
 reſp. ad 5.

akarod már venni. El-tartya Isten, kinek sokféle modgya vagyon a táplálásban. Néha

(m) Ki-

jö. 34.

28:

(n) 1. Kir.

19. 6.

(o) 1. Kir.

17. 12.

2. Kir. 4.

1.

(p) Dan.

15. Marc.

1. 6.

(q) 1. Kir.

18. 4.

Ier. 38. 9.

(r) Gen.

12. 10.

(s) Efa.

59. 1.

(t) Mart.

Peres. de

trad par:

3. pag.

244.

minden (m) étél ital nélkül tartot; néha (n) másunnan izolgáltatot csudálatosan ele-
delt; hol meg. (o) aldotta a² keveset; hol meg. (p) szen-
telte a' sovány kóstit. Volt olykor, hogy az (q) éhesök-
sös vonta sziveket a' bűvebb markuaknak; vagy (r) idegen helyre vitte a' koplálás előtt, az övéit. (s) Nem rövidült móltis meg è Nagy Attyának keze! De te, ha nem tòm mint bűjtől sz-is, de è vagyon felő-
led ki adva: (t) Mit várhat Ember az olyan Hasztul, melly meg-tölti magát fűborral, s-kü-
lomb különbféle Halakkal, e-
gyebetnem, hanem hogy afféle

szón-

isgató étél ital, Venushoz kö-
szöntessen bé? Tromf-ki!

VY VALLAS.

De nyilván még is tromfot. Posázsinak. Nincs è kettő között állat szerint való külömb-
ség, most Posázsinincs Meny-
országban, és, lehetetlen hogy
soha oda mennyen? De, oly kü-
lömbség vagyon, hogy egyik ál-
lapatban, hoc est in actu non exi-
stentia in Cœlo, most firkálható
kedved szerint ellenem, ha mind
azon hazugság-is; de másik ál-
lapatban, hoc est in potentia non
existendi unquam in Cœlo, po-
kolban kinledol: mivel te val-
lásod szerint, csak Pokol s-
Menyország vagyon talál után.

Ks

RE-

REGI IGAZ HIT.

1. No hát mi is, beszél-
lyünk így: *Kis Pater nem hi-*
szidveffége; azért, soha nem
leszen idveffége. Ióé? im iga-
zábban ki sűtöm én mind
kettőt, halhatza: (u) Senki
nem lehet abban bizonyos, hogy
meg az örök boldogságot el-ve-
gye. Te sem hát! Láffuk a?
folyamatot is: (x) Egy Bál-
vánt-imádo sem idvezul; de te
à vagy. Mert, egész Concili-
umod vallyá ezt: (y) A? ké-
peknek tiffetelet, nem egyéb
Christus imádásánál. Másut is:
(z) Nem két imádsággal, hanem
mind egygyel kel tiffeteln à ké-
pet, és azt, kit az jelent. Bál-
vány imádo vagy hát! mivel
a? te Vallásod tartya, hogy

(u) Becc:
in Manu
ali libr. 1
cap 10 S.
16.

(x) 1. Cor.
6. 2.

(y) Con-
cil. Trid.
sess 25

(z) Conc
Nien 2
ad. 4.

(a)

(a) bálványimádás az, mikor
Ember Istent, képek által tiffete-
li. Faj szegény! nem idve-
zül hát ú! Ki szánom, s-mely
kár!

(a) Becc:
libr. 2. de
Imag. cap.
13. S. Al-
ternum &
S. quart.

2. Hogy tudod, hogy Po-
sáási Vrá nincs most Menyor-
szágban? magad felől nem hi-
ized el, hogy idvezűly, s-mást
kárhoztatz! De (b) Kicsoda
vagy te, hogy másnak szolgáját
kárhoztatod? az ú Urának ál,
vagyefik: meg-erősittetik pe-
nig, mert Istent, meg-erősített
űtet. Lehetetlen-is, hogy az
Menyországban, még è földön
ne legyen, kiben maga à
Menyország belé ment, e-
mondás szerez: (c) Tiben-
netek vagyon az Istennek or-
szága.

(b) Rom.
14. 4.

(c) 1. Cor.
17. 21.

3. Ros.

3. Rofizul hozod ki a re-
lis distinctiot! Mert: *quæ rea-
liter differunt, possunt à se invi-
cem separari.* El-hagyhattya à
viz az ú hidegségét. Lehet
Jaulbul Paulus. Ha ki most
nincs Menyorizágbannis, id-
vezülhet még! Nosza mond-
meg ennek értelmét: (d) *A^r*
paráznák elől vesznek titeket as
Istennek országában? az az: ki
most fesset életű, (melytúl ti-
tának tudom az említett Em-
bert) meg-tér, s-idvezül; de
Te, az irás-tudokkal edgyűt ki-
rekert onnan. (e) *Térj meg*
azért à te gonoszságodbul, és kér-
jed as Istent, talám meg-bocsát-
tatik néked à te szivednek gon-
dolattya.

4. Hazugságot soha bizony
ellenetek nem firkálunk; ha-
nem;

(d) Matt.
21. 31.

(e) Csel.
8. 22.

nem: mivel tagadgyátok, (f)
hoggy à Sz. emberek, Isten paran-
csolattya bul irták à Sz. irást; ti-
teket nagy kérkedő Goliátbo-
kat, à (g) magatok fegyveré-
vel kel meg-ólni az együgyű
Davidoknak. Nem azért,
mint ha féltetők à szent irás-
nak, túletek, kezünkbul valo
ki-tekerését; hanem, hogy
ittis cserben maradgyon à te
Rended: à ti előttetek hiteles
szavu s-irású Doctoritokhoz
nyullunk, hogy innen-is meg-
telessz az igazsághoz kevés kö-
zölséget.

5. Pokolban kicsodák kin-
lodgyanak legyen, ezek: 1. (b)
Kik az igazságnak szerelmét nem
veszik be idvevségekre. 2. (i)
Kik ujjonnan nem születetnek.
3. (k) Kik nem hisznek as Isten
Fia-

(f) Bella:
libr. 4. do
V D cap.
3. S. Fals.

(g) 1. Sam.
17. 51.

(b) 2. The.
2. 10.

(i) 1. cor.
3. 5.

(k) 1. bid.
7. 36.

(1) *Matth.* 22. 3. *Fiának.* 4. (l) Kik Isten bi-
vatalának nem engednek. 5. Kik
lelki kevélyek, s-nem olyan
(m) *Matth.* 18. 3. *alázatosok,* mint a kis-
(n) *Matth.* 19. 23. *gyermek.* 6. Kik (n) gaz-
(o) *Tük.* 22. 19. *valamit (o) el lopnak az Isten*
(p) *Matth.* 7. 21. 22. *igijéből.* 8. Kik csak (p) szájo-
kkal bolygálnak Istennek, de szí-
veikkel nem. 9. Kik (q) testi
(q) *1. Cor.* 6. 9. 10. *paráználk.*

No már szabogassuk. 10.
Kik ezt tanították: (t) a men-
nyei tudomány, tisztábban tartu-
tik-meg a traditiók, hogy sem a'
szentírás által; azok nem ve-
lzik bé az igazságnak szerelmét
idveliségekre. 2. Kik ezt val-
lyák: (u) Senki nem lehet es
életben bizonyosaffelől, hogy I-
stenhez igazán meg-tért; azok
nem születtetnek ujja. 3. Kik
Chri-

(r) *Greg.*
de Valen.
in Anal.
p. 388.

(u) *Idem*
rem. 2.
desp. 3.
quæst. 4.
punct. 4.
p. 1265.
1267.

Christusnak è szavát: (x) *Senki nem mehet az Attyához,*
hanem én általam; így rontyák
meg: (y) *A' Szentek mi né-*
künk Isten előtt közbén-járóink;
azok nem hisznek az Isten Fiá-
nak. 4. Kik ez Isten kérésé-
nek: (s) *Fussatok - ki Baby-*
lonból én népem, (Babylon pe-
nig, a' (a) *Papa országa*) há-
tat adnak; azok az Isten kéré-
sének nem engednek. 5. Kik
illy lehetetlen dolgot hadrak
írásban: (b) *Többet cseleked-*
betik Ember annál, a' mit Isten
parancsolt az ű Törvényében;
azok lelki kevélyek. 6. Kik
ezt mondgyák: (c) *űlők*
mint Királyné Asszony, és semmi
keserűséget nem látok sorsa; (ol-
lyak pedig a' (d) *Romai*
Nagy-Papok) azok, *gasságok.*

(x) *Iac.*
14. 5.

(y) *Baili*
lesuita in
Catech.
Controv.
tract. 20.

q. 49.
(z) *Tük.*
18. 4.

(a) *Iac.*
Hack. Ies.
q. 2. cap.
19 p. 313.

(b) *Bella.*
libr. 4. de
Iustific. ca.
10. § poro
rò.

(c) *Tük.*
18. 7.

(d) *Ioa-*
chimus
Abbas in
Apocal.
pag. 172.

(e) 1. Cor.
11. 25.(f) Roder.
Zamor. 1.
Pauls 1.
Refenda:
in specul.
vita cap.
19.(g) Coste
rui in En-
cicir. cap.
17. propo:
9. pag.
528.Dominicus de
virore

ságokban bizakodnak. 7. Kik
e' szókat: (e) *Est cseleked-
gyétek valamenyiszeri szátok az
én emlékezetemre; a kőlségtől
tilalmazzák; azok el-lopják
valamit az Isten igéjében.* 8.
Kik így viselik magokat: (f)
*A^o mi Canonicusink, csak száj-
jal tisztelik Istent, de a piatson
vagyon szívek; azok csak
szájjal szolgálnak Istennek, de
szívek távol vagyontól.* 9.
Kik világcsudájára, ezékte-
len dolgot tanítottak: (g)
*Ha a Pap paráználkodik, noha
vétkesik ugyan, de nagyobb vét-
ket cselekezik, hogy ha meg-bá-
sásozik; azok paráznak.* Mond
meg már, mi követi ezeket?
Sok száz ezer ördögöktől va-
ló kinzattatás. Tapogasd

csak

csak a fejedet, eszedben vé-
szed ez aránt hogy kolzós!

6. Igazán vallyuk [nem úgy
mintre] az Halál után való
két helyet; mivel az Embe-
rek is két-félék, (g) *jók s-gono-
szók* csak, a nékiek rendeltet
helyek is úgy. Ez életben
szokot lenni a (h) *resipiscencia*,
de a pokol Hoftátán, nem a-
datik bűn-el-törlés. (i) *Igye-
nessen* mentek menyben a régi
Szentek lelkek, nem kalan-
doztak másut. (k) *Két helye-
ket tart csaka' Sz. irás, a töb-
bit, még csak meg sem álmod-
gya.* Nem hányhad soha an-
nyit a foltos *Breviárt*, ha száz
aranyokban, s- meg meg an-
nyi ezerekben igired is a Ká-
ba Embereknek a *lélek-vált-
ságot*, hogy onnan eggyetis ki

(g) Matth
7. 3. 14.
Mark. 16.
16. Luk.
16. 8. 22.
25.
(b) Ian. 9.
4. Gal 6. 8(i) Ter. 3.
14. 2 Kir.
3. 11.
Luk 16. 22
Cselek. 7.
59.
Pred 12. 7
(k) Ian. 3.
36.
Matth. 3.
12. és 25.
46.

L

sza-

(l) Solt.
49. 8.
Matt. 16.
26.

szabadithatsz. Mert nincs oly
(l) *Álttyádfia*, *kit onnan meg-*
váltás, (még ha csak pokol
pitvarában szállásozni ment-
is) s- *váltóságának árát Jsten-*
nek meg adhasd.

7. Nosza meny-el hát az
ördöghöz (ha néked ugy te-
szik) mint *Jesuita Cottonus*
Barátod, s- kérd meg tőle:
[begh utálando Rended va-
gyon, hogy az Hit dolgában
ördögöt Consulál!] (m) *Az*
Új Testamentumnak, *mellyik*
Selyébül kel meg-probálni a'
Purgatoriumot, *mond meg ör-*
dög! [kétséghes hiszem ná-
latok a *Purgatorium* meg-Pro-
bálhatása!] Méltánnis, mert
ezer s- meg ezer it a sok felé
való kapástok, s- hallatlan ha-
bozá-

(m) *Thu-*
anus Hist.
lib. 132.
ad Ann.
1604.

bozástok; én csak tized részét
illettem: 1. Nemellyitek azt
mondgya, hogy (n) *tűs vagy ő*
a *Purgatoriumban*, é mondas
szerent: *által mentünk a tű-*
sön; [szörnyű dolog, hogy
valahol a Sz. irásban *tűzet ol-*
vastok, menten *Purgatoriu-*
mot faragcsáltak belőle!]
máستok azt tanittya: hogy (o)
nemellyeknek lelkek, a' *Pas-*
chasiuséval egygűt, meleg viz-
ben *tisztultak meg*. 2. Némel-
lyitek azt koholta: hogy (p)
meleg kementésébē gyötrettetet
egy Christina nevű Aszonynak
lelke. Meg ugyan azon, azt
hazudozza: (q) *hogy só-viz-*
ben dederget. 3. Vagy on ollyá
közöttetek, ki (r) *árvyékban*
mondgya lenni a lelkeket *Pur-*
gatoriumban; más meg, egy

(n) *Iohann*
Fischerus
ex Ps. 66.

(o) *Greg.*
lib. 4.
Dialogor.
c. 40. &
55.

(p) *Bellar*
lib. 2. de
gemitu co-
lūba c. 9.

(q) *Idem*
ibid. ex
Iob. 24. 19

(r) *Bona-*
ventura
lib. 4.
sent. dist.
20.

(s) In au-
rea legen-
da.(t) Ibid.
in vita
Conradi
& Vdal-
rici.(u) In Spe-
culo Ex-
emplorū
dist. 3.
exemp. 3.(s) darab jégen állattya hever-
ni à Theobaldus Püspök lelkét.4. Illyen kábaságtok-is va-
gyon; hogy egykor (t) két
lelkeket el-nyeltek à madarak,
s-à viz leg mélyeb örvényére
vitték alá; [talám fuvak vag'
szárcsák voltak, kik nem vé-
tettek, de la még-is Purgato-
riumban mentek!] è megéntigy czigánykodik: (u) Egy
Pápista Páp azt látta el-ragad-
tatásakor, [vai álmában!] hogy
egy szegény lélekre, az Háznak
[talám a' Purgatoriumban
ment Acsook fétyélnek ot Há-
zakat? no hát afféléknek, mel-
lettek kel temetni à Fűrészt s-
bárdot, had legyen mihez
nyulniok!] eszterhájárul, ki-
lents esztendeig csorgot az havas
eső. 5. Szörnyen állattya Di-

enes

enes nem-Bátyánk, egy Tun-
dulus nevű purdi Katonának,
Purgatoriumbéli illyen látá-
sát: (x) Láttam, hogy à lelke-
ket serpenyűben fősték; [nem
csudáalom már, hogy annyi
serpenyűt tévezt el a' cseléd,
mert alig ha, nem a' gonosz
lelkek hordgyák oda à Lelkek
főzésére!] másut pedig, ol-
vasztot onnal tellyes üstben kin-
sották. 6. Halálban nyeste
egy hires (y) Concilium, hogy à
Purgatoriumot meg próbálhat-
ni à Sz. írásbul; de más, hely-
essen szollot így: (z) Igen erő-
telen argumentumok azok, mel-
lyekkel à Purgatoriumnak, a'
Szent írásban való léte próbál-
tatik. 7. Így-is szeleskedik
némellyitek: (a) Csak egy

L 3

bűl

(x) Dio-
nysius
Carthusi-
anus in
Dial. de
judic. an-
post banc
vitā arto
24.(y) Concil.
Trid. sess.
25.(z) Sua-
rez tom. 4
in p. 3.
Disp. 45.
Sec. 1.(a) Perie-
nius in
Topic. Th.

(b) Gni-
lielmus
Occam
part. 3.
Dial. tra-
ctat. 1. l. 3.
cap. 16.
(c) Lyra-
nus in c. 1.
Hidr.
(d) Fevar
denius in
sua Theo-
machia.
(e) Poli-
dor⁹ Ver-
gilius l. 8.
de rerum
invent.
cap. 1.
Alphon⁹
à Castro
l. 12. adv.
harel.
fol. 258.
(f) Wil-
helmus
Lindan⁹
libr. 4.
Panopl.
cap. 53.
p. 314.

ből à Purgatoriumot meg Pro-
bálhatni. 2 Macchab. 12. [ab-
bulis penig, (b) Occam, (c) s-
Lyra rokonid tertzélek berént,
semmit sem próbálhatz, mert
Apocryphus, s- fazakat tört!]
más ellenben, így repül szárny
nélkül: (d) A' Bibliának, min-
den könyveiből meg próbálhat-
ni à Purgatoriumot. [Tíz kör-
mód legyen bizony bár, még
penig jó erős, ha ez aránt fa-
ra akarsz málni!] 8. (e) Az
Ecclesia Doctorinál, nem-tudva
volt régen à Purgatorium. Ez-
eket artzul esapja ez: (f) A'
régi Paterek, egyenlő akarattal
vallyák à Purgatoriumot. (né
igaz!) 9. A' Görögö-
kre, némellyitek reájok fo-
gia, s hogy tagadgyák à Purga-
toriumot. Mas penig így bol:
(g) Prateolus c 7 Elenchip. 203. (b) Sogj

(b) Soba nem kételkedtek à GÖ-
rögök, a' Purgatorium létében.
(én bizony nem tudom, hogy
hidgyen à jó lélek ennyi gör-
be mondástoknak!) 10. Sal-
meron izomléd, Zachariasbul
így dereducsál: (i) Ki hostad
à te foglyaidet à kútbul, melyben
viz nem vala; azért vagyon
Purgatorium. Más penig eb-
bül akarná ki lutulni: (k) által
mentünk à tűzön és à vizen; az-
ért, vagyon Purgatorium. Az
hogy: nincs az elsőnek a'
Purgatoriumban viz, ez utol-
sonak vagyon mind viz, s-
mind tűz! Felséges Isten, be-
csuda Vallás! Bizony bintén
ugy cselekesznek ezek, mint
egy Pap, ki Erekllyékkal ámit-
ván à szegény kősséget, s- az-
okért monétát kívánván; vé-
L 4 vén

(h) Bellar
libr. de
Purgator.
cap. 15.

(i) Sal-
meron
disp. 26.
in 1 Cor.
15.

(k) Bellar
libr. 1. de
Purgat.
cap. 3.
loc. 5.

vén Halgatoiefzekben, hogy csak ámitás dolga, meg kottorják tarisznyáját, s- azok helyekben *szénát s- holt-szenet* raknak. Azonban elközelgetvén orája a *Manstranti*-ának, mind a szénát s- mind az holt-szenet ki-veszi az említett Pap, gondolkodván mit mondgyon, holot oda vadván az ú Szenteinek (hogy már) apro csontocskájok, s- mond egykor a' széna felől:

(1) *E' szénán fekűt Christus az Istállóban; az holt-szén felől pedig így beszél: Ez az holt-szén égette meg Szent Iörintzet eleventűs korában. Ti-is jó Vraim! hátatokon viselvén a Purgatoriumnak nagy non-ens-ét; örömeft kínálkodnátok véle, de azt Isten segítségéből*

(1) Facet.
Bebel.
pag. 59.
60.

géből ez ideig kezetekből úgy ki-tekertük, hogy csak szű-dobogva, s- ortza pirulva nézitek a Bucsú-vételnek üres pitvarát! mondgyátok hát hirtelen: Vagy *viz* vagy *tűs*, de vagyon Purgatoriumban; mi azonban, mennyünk tovább. II. *Ejssengrein Marton* Társotok azt tanítá egykor; hogy a' Purgatorium meg-Probálására, nincsen erősebb hely, mint ez: (m) *meg próbál-lyá kinek kinek munkáját a tuz. Ihol mely világossan előnkben adgya ez hely, a Purgatoriumot! Nagyobbik ösötök pedig, így állá ellene: (n) A' Szent írásnak, legnehezebb helyeiből való hely ez. 12. De mit módgyak? magával is ellenkezik e dologban a te Bellarminusod!*

(m) Conc.
4. sunebré
fol. 57.

(n) Bellar
libr. 1. de
Purgat.
cap. 5.

(o) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 14.

(p) Bell.
lib. 1. de
V.D. cap.
17. resp.
ad 5.

(q) Matt.
12. 32

(r) Zach
9

(s) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 2

(t) Idem
lib. 4. de
Christo
cap. 11.

Azt írja egyyút, hogy (o) *nin-*
*cse*n à Purgatorium meg-probá-
lására erősebb locus, mint à Sz.
Pál (ad Hebr. 10.) mondása;
másut azt adta ki: hogy (p)
az az hely, à Szent Lélek ellen
vétkeztek ellen vagon. Val-
lyon s-nincse ezekben üstök
vonás? holot à Szent Lélek
isten ellen való véteknek meg
bocsátását, fenki ne várja, (q)
sem ez, sem amaz világon. 13.
Vgyan ez uta vesztet Bellar-
minus, à (r) Zacharias irásából,
néha à (s) Purgatoriumot pro-
bállyá; olykor pedig, mikor
jol meg-szorongátták, meg
(t) à Limbusra vilzi ugyan azon
helyet. Vallyon s-nem kü-
lömb kamorájaé pokolnak à
limbus, megkülömb à Purga-
torium? 14. Hald ezris:

(u)

(u) A' bocsátandó vétkekért ké-
szítetét à Purgatorium. El-
bontya ezte: (x) Nem lessen
meg-engedése, à bocsátandó vét-
keknek à Purgatoriumban. 15.
Többet még-is zöldet: (y)
Igen későn vöttek be à Purga-
toriumról való tudományt az
Ecclesiában. Más tromfo-
lan megént így ír: (z) A' Pur-
gatorium oly régi, hogy azt még
à Sidok-is hitték. (talám csal-
fálkodol, s az ű Ceremoniai
aspergillumokra viszed! noha
metzesd el hát első bűrödetis,
ha Sidoszni akarb!) 16. De
lásd ily csudát: (a) Sok régsi
Attyák tanították, hogy à Pur-
gatorium túsén; még Maria-is
által ment. Hogy hogy?
Lám azt vitatod, hog' (b) sem-
mi vétke nem volt à Christus.

An-

(u) Mal-
donatus
tom. 2.
Disputat.
de Sacra-
ment.
p. 174.

(x) Vas-
que: tom.
4. m. 3 p.
q. 87 art.
1. dub. 2.

(y) Ioha.
Fischerus
art. 18.
col. 495.

(z) Mald.
tom. 2.
Disputat.
de Sacra.
pag. 195.

(a) Bellar.
lib. 2. de
Purgat.
cap. 1.

(b) Iodoc.
Coccius
tom. 1.
Thebanre
l. 3. art. 1.

Amnyának; s- à büntelent, még is pokol szomszédságában talzítodé? Arra valónak károgodà (c) Purgatoriumot, hogy ot Ember bűnéből megtisztíttassék; s- immár, ha ű Sz. Anyaságának semmi vétke nem volt, miért lakolt vag³ fizet ot? 17. Mondám hiszem, hogy e' tűzbűlis Purgatoriumot csinálz: (d) A' Purgatorium tűze leszen az, mely meg előzi, à Christus itiletre való eljövetelet. De ez, más tűznek mondgya: (e) Mikor Christus itilni jő, már akkor meg lesznek tisztítva az Hívek, és így, nem kel nekik akkor à Purgatorium tűze. 18. Nevesd meg ezt azonban: (f) A' jó Angyalok nem kínozzák à Purgatoriumban való lelkeket, (mivel nem illik,

(c) Bellar
libr. 1.
de Purga.
cap. 1.

(d) Ray
bingio in
Manuali
pag 566.

(e) Suarez
Disp. 45.
Sect. 1.
num 24.

(f) Archangel
Rubius
in opere
Sacram.
dist. 21.

illik, hogy kik é világon segítésekre voltak az Híveknek, ot tekerjék s- gyötörjék űket) hanem, csak egyedül az Isten igazsága leszen az. Né, hiszem az Isten-is segitséggel volt az Híveknek, még pedig fellyeb az Angyaloknál, hát miért veted csak az Istenre à kinzást, ki rekesztvén à jó Angyalokat?) Azonban, én is azt mondom, hogy bizony à gonos Angyalok (ha vagyő Purgatorium) gyötrennek, (h) mert ezek à poroszlok; kik mind az Isté itiletinek *executori*; s- mind pedig fajditván azt, hog' az ű Házok (mely pokol) pitvarában, (mely Purgatorium) toppant bé à szegény lélek, eb modgyára né csak meg ugattyák, (mint az szokta à Gazdája szomszédgyában bé-kőőnt

(h) Matc.
8. 25.

(i) Luk.
11. 21.

Embert) ha nem az (i) ű palo-
tájokat, melyben vagyon a
Purgatorium, erőssen őrzik;
s- mit télsz hát Jesuita Vram
ollyankor nékiek? hiszem
(k) 1. Ian. meg kellett (k) győződ e vilá-
s. 4. gon űket, s- megént birkozo-
ban esel vélek? De itt más,
(l) Bona- ellenben meg így tanit: (l)
vent. lib. A' jó Angyalok viszik a lelkeket
4. senten. Purgatoriumban, s- azok hoz-
dist. 40. zák ki-is. (Hamisság, mert
S. 24. nincs ű nékiek arra uttyok,
balra hagyván Gencset, ha-
(m) Luk. nem, az (m) Abrahám kebelé-
16. 22. re fíetnek.) 19. Vegyed ezt.
(n) Thom. is: (n) Mikor Christus halála-
part. 3 q. kor a pokolra szállot, válogatva,
52. art. 8. s- csak egynehány lelkeket hozot
in dist. ki Purgatoriumbul. (Vallyon
22. q. 1. a. 1. a. Apád ott maradté, vagy
ki-izepelkedet?) E' megént
illeg

illeg Bakot nyuz: (o) Pokolra
szálván Christus, nagy részt ki-
hozta a Purgatoriumban valo lel-
keknek, a' több ott hagyottaknak
penig bűbjeiket mind meg törölö-
gette. (Hiszem izemély vá-
logató volt hát ű Szent Isten-
sége, ki azért jött hozzánk,
hogymind az (p) Isten átkát
el-vegyerőlünk, s- mind pe-
nig az őrdög pitvarátul, és
(q) munkájátul meg-izabadi-
cson; azonban tűzben, vis-
ben, &c. hadta az ővéit?) 20.
Irtozzék azonban, minden
Kerelztyén lélek a' purgato-
rium illyen tűzétul: (r) Mind
egy a' pokolnak, s purgatorium-
nak tűze. (Jaj leszen hát bi-
zony ugy tinéktek Jesuita V-
raim! mert a pokolban (s)
oltóhatatlan, s- örökké- valo tűs
+ jaj jaj jaj! va-

(o) Bona-
3. sent.
dist. 22.(p) Gal.
3. 13.(q) 1. Ian.
3. 8.(r) An-
nin? part.
4. tit. 14.
cap. 10.
§ 4.
(s) Matt.
25. 41.

(i) Idem *cap. 22. 13.* vagyon; (i) külső *setétség*-is, melyben csak tapogat az oda ment lélek, mint a (*) *sűrűsetében voltak Egyiptumban*; ott a szörnyű kinnak miatta, (*) csigorognak a fogak, kiromlanak, s-meg meg-nőnek, mint a legelő (y) *baromnak*, fű el-étele után a pásit; &c. de mind nagyobb a lelki-isméret (z) *férge*, mellyet hatisz-titanál-is, menten űlik a pokolbéli legyek, s pondrosit-tyák; ha pedig Purgatorium leszen helyetek, mit teszte, kinek reménkedtek, s-tudgyátoké annak idejér, mikor ki-jútók? Bizonyára job chez támaszkodnotok: (a) *Bizony bizony mondom néktek, a ki as én beszédemet halgattya, s-hi-szen as én Atyámban, né meggyen a kár-*

(a) *Ian. 5. 24.*

a kárhozatra, hanem halálból, életre.) Mind az által, leszen it valami ily enyhülés: (ha leszen) (b) *En nem alitatom, hogy senki tudgya, minémű ki-nos tűz legyen Purgatoriumban.* O szegény lelkek! s-miért építetek a' pulzta *nescion*? Kérdgyétek meg azt-is, azigen bölcselkedő Lelki-Attyái toktul: meg égethetié az *Ele mentumj* külső tűz, a láthatatlan, s-*test nélkül* való lelket? Tudom ugyan *Bellarminus*-nak it járó elméjét: (c) *a testlen lélek-is egyesül a testvel, mely együtt-is szenved oltán ű véle*; azért meg lehet a külső tűznek-is égetni a lelket. De, csak esz-nélkül való ki-kapás ez. Hiszem mikor a testvel együtt szenved a Lélek, (bár

M meg

(b) *Al- bertus 4. sent. dist. 20.*

(c) *Bellar lib. 2. de Purgat. cap. 12.*

megégettesék-isà test) nem immediate, hanem, *ratione corporis* vagyon az, mely dolog nincsen Purgatoriumban.

Valaki olvasod, minden nevesd azért ezt: (d) Láttá egy P. Pap, hogy sok lelkeket süttöttek Purgatoriumban nyárfakon,

kikrül le-folyt sirral s- kővésséggel, megént meg-öntötték a Lélek peccsenyét. (no hát így, az Angyalokatis nyárfákra vohatni, s- az ördögökkel is felezhetni! tiéd legyen a' Sirja!) 21. Vijunk továbbis

igy az árnyékkal: (e) Néműné mű-képpén, várhatnak érdemet a Purgatoriumban való lelkek.

Mond ez ellen más: (f) A' Purgatoriumban, nincs többé helye az érdemnek. 22. Meg így túrkölödnek szarvok nélkül

(d) In Speculo Exempl. dist. 3. exēp. 3.

(e) Thom. 4. sentent. dist. 21. quast. 1. art. 3. ad 4.

(f) Bellar. libr. 1. de Purg. cap. 21.

kül a Bakok: (g) Nem imádkozhatnak miérettünk a Purgatoriumban való lelkek, mert nincsen az a tükör náluk, melyben látnák a mi nyavalyáinkat.

Vilza üti ez: (h) Híhető dolog, hogy miérettünk imádkoznak a' Purgatorium-béli lelkek; Solot: Paschasi s- Severin^o lelkei, még csudákat is cselekedtek a' Purgatoriumban. A' Gazdag-is pokolban, imádkozik vala Attyafiaiért. Luc. 16. (Hoho Peter Bátya! *qualis tunc intercessio, talis est hinc probatio!* Eleget supplicála nyavalyás lélek, de semmit sem kutizálhata. Kitudgya, ha a' Purgatoriumban való lelkek-is nem fognak néked, kenyerét, köntöst s- idvelséget nyerni, s- mint járíz?) 23. Űzzük

(g) Thom. 2. 2. q. 83. art. 11. ad 3.

(h) Bellar. libr. 2. de Purgat. cap. 15. §. mod. ante

Discrepancia

M 2

még-

(i) In
Speculo
Exemplo.
dist. 3. ex:
empl. 123.

még-is így a bizontalanságot:
(i) Egy Embernek lelke tántzot
járt a Purgatoriumban, (vally ō
s-ki volt a dudás?) kit midőn
a szomszéd lelkek kérdenének,
miért mivelné azt? felele: az-
ért, mert a más világon, szintén
mostan születék az én tőlem va-
ló fim, a ki ha felnő, s- Pappá
leszen, első Míse-mondásában
szabadit engem innen meg.
(Izinte úgy tőt é kinos lélek
hát, mint egy rongyos kol-
dus, ki így beizélgete Felesé-
gének: Attyamfia! egy tyu-
kunk vagyon, adgyuk el azt,
s- vegyünk egy ludat raita,
azon megént egy Borjut, s-ez
által csikora-is izert tehetünk.
Mond (ezt halvan) Fia: A-
pám Uram! megnyargalom én.
Elöl veszi az Apia, s-kemé-
nyen

nyen meg-supprállyá, így bol-
ván: áhá Jstentelen gyermek,
miért rongárod a gyenge csikót?
Ez-is haszontalanul hányván
bor sójt a falra, lehetetlensé-
get teszen fel, mint ha a Pap
misézésével a Purgatoriumba
való sok-semmit ki-olvashat-
ná!) Ez állítás azonban má-
stul, így sarkaltatik: (k) Nem
tudgyák a Purgatoriumban való
lelkek, mit csinálunk mi eggyen
eggyen e világon. (Igazán mő-
dad, mert a semmi, semmit sem
tud!) 24. (l) Némely Catho-
licusok azt is tanították, hogy a
Purgatorium-béli lelkek, nem
remélhetik idvességeket. De
ezeket, így dőföli, vélek egy
zászló alatt lévő katona, balma
kopiájával: (m) Tudgyák a
Purgatoriumban való lelkek,
M 3 kő-

(k) Bellar.
libr. 2. de
Purgat.
cap. 15.
S. Prater.

(l) Salm.
tom. 14.
p. 231.

(m) Bella.
libr. 2. de
Purgator.
cap. 4.

ol.
(n)
Ritual.
Ecc. Rõ.
követkesendő idvességeket.
(Maga, ha tudgyák, miért
könyörögtök érettek így: (n)
Ur Jsten, szabadíts meg minden
megholt Híveidnek lelkeket,
amás mely verem bül? Purga-
toriumbul.) Hiszem ha id-
vezülnek, könyörgéstek nél-
kül is el-veszik azt! Ide való
ez-is, mely tiétek: Hogy a
Purgatoriumban való szenved-
és, csak ezzel különbözz, a Po-
kolbéli kínoktól, mert nem ö-
rökké tart amás, mint ez. Mely
ha úgy vagyon értelmetek be-
rént, azonban penig: (o) Két-
ségben való esés vagyon a Po-
kolbéli kínokban, (mint tanít-
tyátok) leheté vallyon vala-
mi reménségek a Purgatoriū-
béli lelkeknek idvességek fe-
lől? Nem itilném! Mely ha
úgy

(o) Bellar.
libr. 4. de
Christo
cap. 8.

úgy vagyon, ki adna neked
pénzt, hogy onnan a lelkeket
ki-könyöröggjed, holot te pénz-
ért, s-has-nevelésért oltalma-
zod azt, e mondaítok ízerént:
(p) Noha a Pápa, szörnnyű kin-
csot keres magának a Purgato-
rium hitelébül; mind az által, a
kik hitbül, (tudni illik, Jesuita
hitbül) adakoznak, lelkeknek
nagy jót nyernek.) 25. Hald
ilyen hely étis a Purgatoriū-
nak: (q) Nem végezet semmit
affelől az Ecclesia, micsoda be-
lyen legyen a Purgatorium. E'
penig, csak nem mindenút
motozza: (r) A' rendes Pur-
gatorium, a föld alatt vagyon,
csak közel pokolhoz; a rend-ki-
vül való penig, mind vízben,
tűzben, levegő-égben, földön,
ferdőben, jégben, sőt még a fák
árnyé-

(p) Ioh. a.
Fischerus
art. 37. 26
col. 725.

(q) Mald.
tom. 2.
Disp. de
Sacram.
pag. 171.

(r)
Fevard.
libr. 11.
Theomace
Calvin.
c. 9 p. 17.
Greiser9
in Dissat.
de anim.
recept. ih.
47. seq.

árnyékábannis. Láddé hogy
à Purgatorium è világon va-
gyon? én-is azt vallom!
méltánnis, mert it fok féle
(s) Csel. Purgatorium-ok által (s) meg-
14. 22. kőholtatván, kel be-menni az
Isten országában. Bizonyos
helye (è világ) vagy on à mi
Purgatoriumúknak, de à te né
mely Purgatoriumod, à levegő
égben is vagy on; vagy on hát
az orrod lyukábannis, mert
ott-is vagy on levegő-ég. El-
mehetz véle! 26. Nosza hoz-
za még è fa kéfédde! (i) Hossz-
szában vagy on, Pokol mellett à
Purgatoriū. (Vally ő s-kik dez-
kázták által?) mástok így
szemlélté: (u) A' felső à Szent
Attyák Limbusa, másik à Gyer-
mekeké, harmadik à Purgatoriū,
leg alsó à Pokol. (Két Ház on
kel

(i) Chem-
nitius
part. 3.
Exam.
Concil.
Trid pag.
77.
(u) Bellar
libr. 2. de
Purgat.
cap. 7.

kel hát úgy által menni à ko-
holando lelkeknek, s- val-
lyon nem ülneké le à Sz. At-
tyák üres Limbusá-ban? mert
job volna ott nyugodni, hogy
sem melegeb helyre menni;
de tudom, ha à másik Hailék-
ban érkeznek megént az édes
Attyák s- Anyák, azonban
meg látták az ű kerebtele-
len Gyermeknek lelkeket,
előttem à képe, mely szörny é
sírattyák!) 27. Közönséges
értelmeteknek tartjátok ezt-
is, hogy: (x) es négy helyeknél
nincsenek többek. Azonban
álmodtatok még eg'et è negy-
hez, úgy mint: (y) egy drága
jó illatu virágokkal tellyes me-
zőt, holot à lelkek nem szenved-
nek, hanem, mint egy tisztességes
öröset alatt vadnak. (Monda-
M 5 nád

(x) Idem
ibid.

(y) Beda
libr. 5.
Histor.
cap. 13.

(2) Alcor.
pag. 94.

nád már te is: (2) minek előtt
te a lelkek menyországbán nem
mennek, az előtt Rezmán An-
gyal fel-nyittya a Paradicsom
kapuját, és, sok drágalátos kö-
vekkel meg rakot kastányokat
hoz ki, s-reájok adván, úgy viszi
Paradicsomban őket.) 28. Most-

(a) Bellar.
libr. 1. de
Purgat.

cap. 1 § 3.

(b) Salm.

rom. 14.

Dist. 25.

pag. 220.

is, mind (4) menten menni ta-
nította némellyitek a lelkeket
Purgatoriumban; de, meg ta-
láltatott oly, ki így szóllott: (b)
Uolt ugyan Purgatorium Chri-
stus halála előtt, de meg bocsáttat-
ván az után a vétek, a Purga-
torium is el-romlott. (más felé
tartotta ám ez lova száját, né-
indult a te utadon el!) 29.

(c) Domi.
a Soto lib.

4. sent.

dist. 19. q.

3. art. 2.

Lássuk azonban, hány eszten-
deig lész te ot! Egy Barátod
így ízol: (c) Tíz esztendőnél
továb, nem leszen a lélek, Pur-
gato-

gatoriumban. De ez más felé
hagyigal: (d) Annyi esztendeig
leszen Embernek lelke Purgá-
toriumban egy halálos vétekért,
menyi napok vadnak hét eszten-
dőkben: (vadnak penig azok-
ban, kétezer, öt száz, s-ötven
öt napok) lássuk már, esküd-
tél-e te valaha hamissan? (e)
tudod penig hogy (az hamis-
sán való esküvés, halálos vé-
tek) Ha esküdtél, (úgy is
fog penig lenni, mert, ti ta-
nítottátok arra az Embereket:
(f) hogy az Erőtekeknek (min-
ket értetek rajta lelketek ter-
hére) adot Hítet, nem kel meg-
tartani. Ha tanítod penig,
bizony inkább meg cseleke-
bed. Faj hát úgy te néked
Purgatoriumban, 2555. elz-
tendők alatt! Így gődolkod-
gyál

(d) Discu-
pulus de
tempore
serm. 156.

(e) Bellar.
libr. 1. de
amiss.

grat. &

statu pecc.

cap. 4 §.

His o-

mnibus.

(f) Me-

nochius

consil. 1000.

n. 188. &

1699.

(g) Bellar
ni modò.

(h) Bellar
lib. 2. de
Purgat.
cap. 9.

gyál arrul-is, ha valaki balon-
náját meg-fzelnéd, mert az is
(g) *halálos vétek*. 30. Ha ez
után fok ezer ebtrendeig, nem
jűneis Christus el az itiletre;
ugyan még is azt mondod te,
fok szentek, álom, s- esős idő
látásokbul: (h) *hogy némely*
lelkek, éppen az itiletig marad-
nak s- szenvednek Purgatori-
umban; noha az után, hatráb
rántván à bagariát, így ala-
koész: Bizonytalan dolog, me-
nyi ideig legyenek ot à lelkek.
(Hála Istennek pedig ugy!
bizony hát a' fok lélek-vált-
ságban ti néktek légált jok,
mind vißba térhetnek, *ad pro-*
prium Dominum illa concernen-
tem! (holot nem tudgyák a'
misézók, *exspirálté* az az idő,
melyben kel à lelkekért imád
kozni)

kozni) mert: *à vagy Purga-*
toriumban vadnak, vagy már
onnan szabadulást nyertek. Ha
ot vadnak, próballyátok meg
hogy még kinlodnak, s- ta-
nullyátok ki az idejét, med-
dig? ha ki mentek pedig, mi-
ért könyörgötök, azok beteg-
ségek meg orvoslásaért, kik
már egélségesek? holot né-
mellyek: (i) *csak kéves orákig*
vadnak ot, csak egy néhány na-
pokig, némelleyek feles eszten-
dőkig. Vaj rut amitók! mi-
ért kel à pénzt, lelketek isme-
reti ellen émungálni à tületek
el-csabitot Emberektől?)
31. Szemlellyük még-is à tiß-
tito katlant; mely felől, illy é
írás vagyon: (h) *Itilet napján,*
vége leszen à Purgatoriumnak.
Mit beszéltek? hiszem, ha
csak

Dilemma.

(i) Becani
tom. 2.
opusc. 10.
c. 3. p. 2.

(h) Bellar
lib. 1. de
Purgat. c.
12. resp.
ad Maldona-
tus
tom. 2.
disp. de
Sacram.
pag. 169.

csak az előt kevés idővel-is,
tisztulni megyen oda bűne-
ért, némely meg holt Ember
lelke, s-menten ki erőszeti-
ké? *doce!* 32. De mennyünk
már, à Purgatorium kinnyá-
nak, tületek való è szemlélé-
sére: (l) *Nincsen világon ol-
lyan keserűség, melynél nehezeb-
nem, à Purgatorium büntetése.*
Mert: (m) *volt oly keserves
ágyban sínlő nyavalygo beteg,
ki el-cserélte betegségét à Pur-
gatorium tűzén, de mikor azt
nehézobnek látná, meg az ágyat
választotta. (s-ne! az ű ha-
talmában volté a' csereberé-
lés, s-meg a' Purgatoriumbul
ujjab kinos ágyban, haza ván-
szorgás? Bizony jól Embe-
rek vadtok, hogy a' pokol
szomszédságában szállotok,
s-meg*

(l) *Be-
carnus l.
1. Manu
al. cap. 8.
q. 2. con.
clu. 1 p.
151.*

(m) *An-
toninus
pari. 4.
cap. 30. S.
4.*

s-meg ha nem tetzik a' *malè*,
haza illantotok! jútók s-
mentek, Vgyé?) Nem így
szolám ehez, jól jót *Bonaven-
tura*, hanem ezt adta ki: (n) *à Purgatoriumban való szen-
vedés, nem nagyobb, è világi ke-
serűségeknel. (Hogy hogy-
is lehetne nagyobb a' semmi, à
valoságnál?) 33. Nem izakaß-
tom félben még à Non-enset,
hanem, ezt vetem-ki à Veres-
tromfra: (o) *Hibető dolog,
hogy remissio vagyon, à Purgá-
toriumban való kinokban.*
(nem tudom! mert ha à köb-
vénynél nagyobb (melynek
sullya néha szűnik) az à kin, a'
remissio-is el futtúle; annyi-
valis inkább, hogy ezt állatod
felőle: (p) *Nem egygyestenek
még ezen meg: hogy ha à Pur-
gatori-**

(n) *Bona-
ventura
in 4. sent.
dist. 20.
art. 1. q. 2.*

(o) *Bellar
lib. 2. de
Purgato.
cap. 14.*

(p) *Idem
ibid.*

gatorium tűze, mind egy aránt
kinossa-é a lelkeket, vagy néha
szenderedni s- alunni hadgya.

(q) Idem
ibid. c. 10.

34. Siesünk erre-is: (q) olyan
büntetésis vagyon Purgatorium-
ban, melynek sérelmét nem érzi
a lélek, csak annak, Istent nem
látó kárát tapasztallja. (Bi-
zony hát Pokolnak, rosszul á-
csoltatok ki, három pitvarait,
mert la' hogy: a két Limbus-
bannis; poena damni vagyon,
s-im a' Purgatoriumbannis,
ugyan azt hoztad bé! Ageb
hát, ki *Entia multiplicat præter
necessitatem!*) Meg ugyan ez,
elméje Házánál nem lévén,
igy Antalkodik: (r) Csak egy-
edül, a büntetésnek érzése ma-
rad meg a lelkeknel, a Purgato-
riumban. Vaj vaj, az Isteni
igalságtul el-pártolt Jesuita,
hogy

(r) Idem
lib. 4. de
Penit. c.
15. Quod
probatu

hogy nem félsz a Mindenha-
tótul, a' szent irástul el-távo-
zothabozásodért! 35. Deta-
lám job ez: (s) A' Purgato-
riumban való lelkek, meg nem
jelenhetnek ez életben nekünk.
Sem mire sem! mert ezt Pel-
tanus Pápista, így gyomroz-
za: (t) El-jűnek hozzánk a Pur-
gatorium-béli lelkek, s- nálunk
mulatoznak. (Vajha láthat-
nám őket! meg kérdeném
Ignatius Loyola Apádat, ha
volté valaha Purgatoriumbá,
s- mikor szabadult ki? mert
egykor (u) Gyermek korában,
egy Gazdának kertétigen meg-
lopta vala. Egy jeles Hispá-
nus Ember, (x) Isteni s- Em-
beri Törvények el-fordító Vi-
lág latrának kiáltotta vala, (s-
nem keresé reá, tacuit, ergo

(s) Bellar
lib. 1. de
Purgat.
cap. 8.

(t) Pelta.
cap. 4. de
Purgat.
pag. 226.

(u) Ribas
dencira
l. 2. c. 2.

(x) Idem
ibid.

consensit; Ki tudgya, ha igaz-
 atis nem mondott?) már af-
 féle csintalanságért, mi kel-
 letvallyon? meg érdemlette
 a' Purgatoriumot! de ki-jöt-
 té onnan, nemé, azt bizony
 az egész Jესuitaság sem hi-
 tetheti-el velünk.) 36.
 Más az: Igen állattyátok,
 hogy: (y) *Meg à test kívül is,*
mozgathattya magát a' lélek.
 (hogymehessen) maga, *Szent*
Thamástok, tanítványival egy-
 gyút, oly hiszemben vadnak,
 hogy *à testül meg-vált lelkek-*
nek, nincsen à mozgásra való
tehetségek, hanem, az hová
mennek, vagy Angyal, vagy
ördög viszik azokat. E' ti Val-
 lástok szerént azért jó Vraim,
 it bizony Szent Attyátoknak
 lelkét soha nem láttátok, ha-
 nem

(y) *Beca-*
nus lib. 1.
Manual.
cap. 8. q.
2. p. 153.

nem ha à *Cacodæmon* csele-
 kednék valami *spectrumot*,
 mint ama' (z) *Boszorkány* (a' *Samuel*
 lelke gyanánt) ör-
 döggel!) 37. Egy né-hány
 föld-trom-fok között, ezt ve-
 tem most megki: Vallyon, à
 testül meg vált lelkek, meg-
 nyjthattyáké az ajtokat, zör-
 gethetiké meg à székeket, s-
 az alvo Embereket fel- ijezt-
 hetiké, (ha ugyan Haza jü-
 nek) holot, (ha hozzánk jár-
 nának-is, csak ugyan testül
 el-szakadt lelkek,) s- lehetne-
 é à testi dolgon, valami hatal-
 mok? Erre így felel *Becanus*:
 (z) *Eligat lector, quam velit*
partem. (Bátor bizony! én
 így válogatok benne: (i)
 Isten minket, afféle jelenélek
 el hitelirül, igazit (a) *scent* igi-
 jére.

(z) *Idem*
supra
8. 14.

(z) *Idem*
supra
9. 7.

(a) *Idem*
supra
8. 10.

(b) 2 Cor.
11. 14.

jére: (2) Lehetséges a Sátán-
tul meg-jelenni, még (b) vi-
lágozság *Angyalának* ábrázat-
tyabanniss. Mely felől *Se-
raphicus Thamásod*, így valla:

(c) Thom.
p. 1. q 117.
art. 4.

(c) Tetteti az ördög gyakorta,
hogy ű viseli a meg holtak lelke-
ket; azért nem kel neki binni.)
Miért hát hogy még-iste, kér-
désben hívod? 38. Hát a'
menyországban uralkodók,
tudgyáké a Purgatoriumot?
E' felől némellyitek így bol-
lot:

(d) Do-
minicus a
Soto lib. 4
sent. dist.
45. quast.
3. art. 2.

(d) A' Christussal Uralko-
dó szentek, könyörögnek a'
Purgatoriumban való lelkekért,
hogy mentül hamarab onnan ki-
szabadulnyanak. De más, így
rántya nyakában: (e) Nem
kel azt binni, hogy a' mennyei
szentek könyörögiének a Pur-
gatorium-beli lelkekért. (Ko-
czod-

(e) Bellar.
lib 2. de
Purgat.
cap. 15.

czodtok hiszem a *semmin*; s-
jol tudgyatok melyre lakik a
Contradictio!) 39. Mi az oka
azonban, hogy a Purgatoriū-
bul, kiszabadulandoknak is-
meritek köszönségeffen a lelke-
ket, pokolbul *benignem*; mégis
a Misében így imádkoztok:
(f) *Uram szabadíts meg a meg-
holtaknak lelkeket a pokolbul,
és a mélységből, hogy a pokol
menyelye el űket a vagy ti
nálatok a pokol, s- Purgatoriū
mind egygyé a és: miért ké-
ritek a' lelkeknek, pokolbul
való kiszabadulásokat, mely,
csak egy lehetetlen? Erre
való feleletben, szurokban
akadtak it meg, mind Bellar-
minus, s- mind Salmero isme-
rőid. 40. Nagyobbat fillen-
tetek it, mind ketten; eggyi-
tek:*

(f) In
Missa sa-
crificio
pro de-
functis.

(g) Sal-
mero 10.
14. Disp.
27. pag.
236.

(b) Bellar-
min. 2. de
Purgat.
cap. 8.

tek: (g) Gergely Pápa imádsá-
gára, pokolbul ment menyország-
ban, a Trajanus Imperátor lelke.
Már, annális mesz szebb, így
hagyta a nyár-fa sulykot:
(b) Trajanusnak lelke, nem így-
enneffen ment Pokolbul Meny-
országban, hanem elsőben testet
vő magára, meg keresztelkedet,
s poenitentia tartása után ment
a' Boldogságban. Dicsősé-
ges Isten, be szörnyű vakság-
ban vadatok! mikor festékekkel
nem éritek, hazugsággal
hozza! Mint ki a korcsomát
dicfiri, hogy jó bort árulnak
ot; s- mások kérdvén tőle:
hogy tudgya? így felel: mert
Bátyám a' Iszégér álat jött el, s-
csak nem innya adtak. Szörnyű
vonna Bellarminus Apollótok-
is a' körmét füléhez, de nem
lehet.

lehet. Mert micsoda esz nél-
kül való hiszi azt el: 1. hogy
Pokolbul szabadulás legyen? 2.
onnan a' lélek, ez életre jö-
hessen? 3. már meg csunyult,
s- talám rothadot testével-is
eggyesüllyön? 4. It meg
keresztelkedvén, s- poeniten-
tiát tartván, Menyországban
ugy mennyen? Ezek mind
Agh-nő lelke Babonák, s- eb-
hiszi belezédek. Mellyekért,
(ha csak későre is) ellenek
mond Bellarminus è dologért,
Andradiusnak, Salmeronak,
Craconiusnak &c. s- válaftya
a' Canus sententiáját, de, késő
sűtve! 41. A' Papáitok ke-
zekis, mint forgolodgyanak a'
Purgatorium környűl, néz-
zük: (i) Igen hibetű, hogy a'
Pápa, reá bizatot hatalma sze-
rént,

(i) Micha-
el Medina
Disp. 7.
cap. 34.

rént, elég bűn-bocsánatot adhat
 a Purgatoriumban valóknak.
 (Bizony kegyetlen Tyrannus
 hát a Papa, hogy az ot való
 szegény lelkeket nem szan-
 nya, hanem, Pénz-számlálás
 után bocsátta őket ki a ször-
 nyűkinbul!) másképpen tet-
 zik ennek: (k) Adhat ugyan a
 Pápa, a Purgatoriumban való
 lelkeknek bűn-bocsánatot, nem
 tellyes hatalma, hanem suffragi-
 umja szerént. (Csak olyan
 mentség ez, mint ki Pápót
 vér, mellyért mikor pereinek
 véle, így excipial: nem anny-
 ban vertem, menyiben Pápa, ha-
 nem menyiben Ember; hiszem
 it, mind Papon, Emberen raj-
 ta eset! (mert a Papságát bot
 alá nem foghatod) Ha a Pápa
 absolutionál-is hatalma exulál,
 oly

(k) Bellar-
 lib. 1. de
 Indul. et.
 cap. 11.

oly nagy Ember suffragium né-
 adása, nem vétkeztet-e útet?)
 42. Még nagyobbatis mon-
 dotok ezeknél, melyek köz-
 zúl, ez az eggyik: (l) Ha a Pá-
 pa akarná, az egész Purgatoriu-
 mot, megüresíthetné. Másik,
 így szól az ellen: (m) Kéte-
 kedni kel benne, hogy ha a Pápa,
 mind megszabadítaná a Purga-
 toriumban való lelkeket, javal-
 laná-e Jsten, azt az ű irgalmas-
 ságát, Jsteni ítéletiben, vagy
 nem? (meltánnis, mert, mi-
 ért nem hágy békét az 2555.
 elztendőknek, melly időig,
 minden halálos (még penig
 csak egy) bűnt cselekedet
 léieknek, ot kellenni, mint
 hallad?) 43. Emlicsűkeztis:
 (n) Az élőknek köszönséges suf-
 fragiumok, használ ugyan kö-
 N 5 sönse-

(l) Mich-
 Medina
 ut supra.

(m) An-
 tonius
 part. 3.
 tit. 22.
 c. 5. 5. 6.

(n) Cajeta-
 nus tom.
 1. opuscu-
 lor. tract.
 16. q. 5.

szónségeffen a Purgatorium-béli
 lelkeknek; de egy Embernek é-
 rettek való esedezése, nem min-
 demiknek. (Miért hát, hogy
 egy két Iesuita misézz, még-is
 az ot való közönséges lelke-
 ket emliti?) Más ennek ér-
 telme: (o) Az egy lélekért
 való imádság, mindeniknek hasz-
 nál: mint a Gyertya az házban,
 hogy nem csak egynek; a Sebola
 Mesternek-is egy deákja tanítá-
 sa, kősz lehet a többivel-is. No-
 sza Bellarmine hazudtold meg
 jól, s-mondgy illyent izemé-
 ben: (p) Nem kel efféle kő-
 nyörgést, a gyertyával egyben
 hasonlítani, hanem a Pénszel,
 (tudgya azért ű mit arat, hogy
 még Christus Koporsóját sem
 őrözték ingyen!) mellyet az
 élő ember, az ot való valakiért
 ád.

(a) Pra-
 positus
 Presbyter
 Leodiensis
 in Cōpēd.
 Theolog.
 citant
 Thomā in
 4 sent
 dist. 45
 quest 2
 art 4.
 (p) Bellar.
 libr. 2. de
 Purgat.
 cap 18

ád. (De a' bizonyos dolog,
 hogy nálatok lakik ez aránt a
 Bellarminus lelke! mivel, ha
 valami, nagy meg-holt méltó-
 ságnak maradékit el-ámithat-
 tyátok, ugyá sirnak belé, annyi
 monetát czigánkodtok ki tū-
 lők!) 44. Csak è vagy on
 már hátra: (q) Egy Catholicus
 sem tanította soha azt, hogy ez é-
 let után, valaki Istennel meg-bé-
 kélsessék: Vaj mondgya ez:
 (r) Adatik a Purgatoriumban
 poenitentia, mert azoknak a lel-
 keknek sok szenvedések, s-lelki
 szeretetek, poenitentia.

A' nagy Istenért kérlek
 már, mond-meg. A' Purgá-
 torium felől való, ennyi sok
 ellenkezéstekbül, lehető Pur-
 gatorium faragás? holot, csak
 az Hispaniai Király, akkori
 Pápá-

(q) Greg.
 de Valent.
 de Purga.
 c 1 p. 262.

(r) Bellar.
 libr. 1. de
 Purgat.
 c. 14. §.
 Est ergo.

(s) Episc.
Carthagi-
nensis pa.
413.

Pápához küldöt Püspök kö-
vete, *Antonius de Trejo*-is, így
szólla a Pápanak: (s) *As Jste-*
nért kérünk: (jó Pápa!) ne
legyen közöttünk ennyi villon-
gás, a Szűs Mária vétke, vagy
nem-vétke felől! mert bizony a
mi meg nem egygyeztetésünk
felől, ezt fogják mondani az E-
retnekek: (te vagy az!) hogy
a mi Vallásunk nem igaz: s-
méltánnis, ha a sok ellenkezé-
sek találatnak közöttünk.

8. *Ex super-abundanti a-*
zért már: a Iesus Christus Vé-
re-hullására kérlek Iesuita V-
raim! ne retencsétek azzal a
izegény lelkeket: hogy (r)
mind Purgatoriumban mennek
azok, kik ez életben jól meg nem
tisztultanak, lám a ti mostani
Romai Vallástok szeréntis:
(n) Ie-

(r) Bellar.
lib. 1. de
Purgat.
cap. 1. §. 3.

(n) *Teljessegeffen eleget töt*
Christus Sz. Attyának, mind a
bűnert, mind az idő szerént,
s-örökké való büntetésért! s-
miért kellene tehát még is a
satisfactio? Tudgyátoké, csak
a külső tűztől is, mely igen
iszonyodik a test, hát a lel-
ket, nem ejthetitek kétség-
ben a Purgatorium tűzével,
még pedig testül szakadála-
kor, a mikor jót várna öröm-
mel, azóban, ördögök szom-
fédságában esik?

9. *Külső tűzet emlitek va-*
la most, melytől való félelem,
mint irtoztassa legyen az Em-
bereket, ne sainálljad Kereb-
tyén lélek, meg olvasni, sokat
tanulhatz belőle:

(x) Egykor Angliában, az
akkori nyoltzadik Henrik Ki-
rály

(u) Idem
lib. 2. de
Indulg.
cap. 10. §.
Ac pri-
mum &c

(x) Ioh.
Foxi
Anglic
editi vo-
lum 2. p.
mibi 38.

e rály idejében: Volt egy *Ma-*
 e *larius* nevű, *Reformatus Socius*,
 e ki *Cantabrigiában*, à *Christus*
 e *Collegiumából* való Deák, s-
 e *Artium Magister* volt. Ez, à
 e *Jesus Evangeliumáról* mérés
 e vallás-tételért, à *Papista Püf-*
 e pökök eleiben citáltatott, vé-
 e gre *Oxoniumban* küldetet,
 e hogy ott recántállyá (viltsza
 e mondgya) az igazságot; mely-
 e nek jele ez volt: Hogy a'
 e Vállára vegyen egy rakás fat,
 e s-ugy kövessen *Ecclesiát*; mely
 e legyen, abban az *Academia-*
 e *ban* tanuló deákoknak retten-
 e tésekre. Egy Vasárnapon
 e azért, az egész *Academia*ban
 e lévő *Doctorok*, s- *tanuló if-*
 e *fiak*, à *Város lakosival* egygút,
 e nagy *solemnitással* és *frequen-*
 e *tiával*, ennek à dolognak né-
 zésé-

zésére, fel-gyülekeztenek. »
 Hogy pedig ilyen nevezetes »
 Gyűlés, à *Romai Anya-Ház-* »
 nak fel-póltzolására tartozo »
 Predikatio nélkül él ne-mul- »
 nek, az *Oxoniumi*, akkori *Tse-* »
ologix Professort, DOCTOR »
 SMITH-et, rendelék à Pre- »
 dikállásra. Egy szóval: va- »
 laki ujságnak kívánoja volt, »
 fenki abból à *solemnitásból* ki »
 nem maradott, úgy annyira, »
 hogy à *Sz. Maria* nagy Tem- »
 pluma, bú Néppel, dugva »
 rakva lőtt. Elől ballag azon- »
 ban, szegény *MALARIUS* »
Reformatus Deák, s- nagyon »
 emeli à rakás fat vállán. Nem »
 sokára, SMITH-is felhágh »
 à Predikáló székből, hogy »
 tanitást tegyen à SACRAMEN- »
 TUM-ról. Melynek, hogy »
 tani-

e nagyobb hitele leheffen: Si-
 e norra kő egy darab szentség-
 e es Ostyát, hogy az, előtte fűg-
 e jön a Predikáló székben. El-
 e kezdi azért a Predikállást, s-
 e mikor immár, a népnek nagy
 e halgatásával, félig ment vol-
 e na, egy Ember az utzán, teli
 e torokkal így kiált: Tűz, Tűz!
 e (igazánis penig, mert egy
 e kéményt látot volt, lánghal
 e elegyesleg füstölgeni) Ennek
 e hire, a' Templum aitaiban
 e ülőktől bellyeb hallatván, a'
 e Predikáló székbennis fül-
 e csendülés lesz. Kezd azért
 e ki ki a Templum boltozattyá-
 e ra fel nézni, hogy ha a Cserép-
 e pel, s-bádokkal hejazot Tem-
 e plum tetejéről hullé a' tűz?
 e s- szörnyen kiáltyák: Faj!
 e bizony az Eretnekek gyújtották
 reánk

reánk a' Templomot! mert:
 Conspirált a' rakás fát bordonzó
 Deák vélek, hogy a Templumot
 reánk gyútsák. Segitette e'
 képezéseket ezis: Mert lát-
 ták, az iszonyu tolyongó so-
 kaságnak porát a Templum-
 ban, mely a meg ijett sereg-
 nek, nagy fűstnek tetzet. Mi
 lesz? Izakad a' Papis, s- ot
 hadgya az ostyát. Szalad a-
 zonban, ki hová szaladhat;
 mindenik a' Templumbul a'
 tűz előtt hamaréb akarván ki-
 menni. Mely tolyongásbá,
 kinek oldala csontya, s- kinek
 izára-bordája meg törvén,
 fokban keserveffen végezték el
 életeket. (Bizony, ha ama'
 nagy nevető Democritus Phi-
 losophus, a Templum tetején
 ülven, e bolondságokat látta
 O volna,

« volna, mind a' nagyon kér-
 « kedő Pápista *Rabbínusoknak,*
 « s- mind a' futkározó kőlség-
 « nek, egész életében mind ne-
 « vette volna, vagy még a' izi-
 « vétis ki-katzagta volna!) Ho-
 « lot az egyik azt mondotta:
 « *hogy fűleivel hallotta a' tűznek*
 « *ropogását; másik szemeivel lát-*
 « *ta; az harmadik pedig, ijer-*
 « *tében ezt ki áltotta: 'Jaj, bi-*
 « *zony az olvasztet ön, csorog a'*
 « *fejemre s- vállamra!* Mind il-
 « lyen szörnyűségbennis, lenki
 « magát okosabban nem visel-
 « te, mint a' szegény *Poeniten-*
 « *tiát tartó MALARIUS,* mert
 « a' rakás fát, egy mellette álló
 « *Barát* fejére hagyította, s- az
 « után csak meg-vonta magát,
 « várván a' dolog ki-meneteli-
 « tül. Szörnyen kiáltot azon-
 ban,

ban, így predikáló SMITH:
 « *E' semmi nem egyéb, hanem az*
 « *Eretnekeknek én ellenem való*
 « *praktikájok! 'Jaj Istenem ne*
 « *hagyj! 'jai Istenem ne hagyj!*
 « Egy meg-ijedet Ember pedig,
 « szörnyen verte a' Templum
 « kulcsával a' kő-falt, hogy az-
 « zal a' falt által likasztván, aző
 « ki buihasson. Nem volt ám
 « akkor ott, sem a' bárson Subá-
 « nak, sem a' négysegeletű sü-
 « vegnek becsülleti! Földön
 « hevert a' Barátok Kámsája,
 « magokkal eggyüt. Ki a' kő-
 « olzlopok mellé vonta magát,
 « ki a' vak ablakokban, hogy
 « a' le-folyó forró ón, nyakokbā
 « ne csepegjen. Egy neveze-
 « tes *Præsidents* azonban, egy
 « ízal deizkát izakasztot fel a'
 « ízékek közzül, s- azzal bori-
 O 2 totta

totta bé fejét à forró ón ellen.
 Egy megént, az úvegablakot
 ki-rontván, (mellyen vas-
 rostélyok voltak kívül) első-
 ben fejét, az után vállát dugta
 ki; de fen akadván, sem ki,
 sem bé nem mehetet. Mely
 jámbornak, nem-is volt Ga-
 tyája, úgy hogy, ha kívül csa-
 pot volna à láng, à feje, dere-
 kával egygyűt, veszedelemben
 lőt volna; ha belől pedig, lőt
 volna à mezitelen prædica-
 mentumnak gondgya.

Illyen dolog-is történt itt:
 Egy Gyermek, látván, hogy
 semmiképpen ki nem mehet,
 fel-mászot az Ajtónak felső
 részére, nagy nehezen; ki
 mikor ot, nagy szepegve vára-
 koznék; hát ot tolyong, egy
 nagy ízéles Kámsájú Barát;
 Lát-

Látván azt à Gyermek, szép
 ovást, le-bocsátkozik az Ajtó
 felirúl, a' Barát hátán lévő
 Kamsaban; gondolván azt,
 hogy ha à Barát ki mehet, úis
 azzal egygyűt ki mehet. A'
 Barát azért, nagy nehezen ki-
 vándírozogván, ijetsége miat,
 nem vőtte észében Kámsája-
 nak nehézségét. De hamar,
 kevés pihenést vévén, hát ne-
 héz à Kámsa, s-szótis hal be-
 löle: melyre nézve meg dob-
 ban annyivalis inkább, alitván
 azt Gonosz Léleknek, úgy mint,
 ki a' Templumot meg gyui-
 totta, s- az Kámsájában re-
 kezkedet. Exorcismus-
 hoz fog azért, s-mondgya:
Áz Jstennek, és minden Ssen-
teknek nevében parancsolom
néked, mond meg nekem, ki

vagy az hátam meget? Mond a
Gyermek: Bertramus Fia va-
gyok. Mond ismét az Barát:
A Szent Háromság nevében
kényszeritek tégedet Gonosz-
lélek, mended honnan jöttél,
és meny el innen. Mond a
Gyermek: Uram! Bertramus
Fia vagyok, bocsáss el bádmen-
nyek-el! Azonban, ki izakad
a Kámsa feneke, a Gyermek is
ki-esik; s-iziben el-izalad.

10. Azt tudodé Keresz-
tyén olvasó, hogy ezekkel,
csak pusztá tréfát űzők? ne
gondold! im ezekre tanita-
lak: 1. Félelme a külső tűz-
től; hát a titúletek, erszény
töltésért gondoltatot *fatuus*
ignis-től, nem rettegne-é?
(Kikel azért minden pénzét
adni!) 2. Kicsoda legyen a-
maz

ama' (y) parázna Asszony, ki (y) Tük.
meg-részegetet a Szenteknek, 17. 6.
és a Jesus Martyrominak vé-
rekkkel; megmutattya, a sze-
gény Malariuszal, kegyetlen-
séget cselekedet te Rended;
mely, nem-is szokot disputál-
ni *stylo*, hanem, hozzá *pilo*!
è lévén *quarti modi proprium*-
ja: (x) Igazán tanították a Pá-
pisták, hogy az Eretnেকেket csak
megkel ölmi. Meg? lássátok,
de, bizony ki-kél Isten mel-
lettek, s-ezleszen: 3. Vgy
meg rémiti Isten, a te Rende-
det, mikor az ű Hivei megtat-
lan büntetésekre, roppant se-
reggel egyben gyúl, hogy a'
semmit-is, tűznek; a port, füst-
nek; a bádokot, olvasztot ón-
nak; a Gyermeket, ördögnek
alicsa. De: bár ugy (u) egy- (u) Solt.
O 4 ékis 53. 5. 6.

ékis meg az Isten népét mint a' kenyeret, azok, kik Istent segítségül nem hívják; mind az által: nagy felelemmel félnek ot, hol mincsen felelem; mert hatalmas az Isten, ki ezt véghez viheti. 4. Ki legyen a'

(b) Dan.
11. 38.

(b) Maosim (kenyérből csinált) Istent tisztelő; ujjal mutatva, a' sinorra kötöt Ostyá. 5. A' mely Emberek Vallásának igaz ügye nincsen, még Isteni tiszteleti gyakorlásakor is, félhetnek az Isten Hiveinek reájok ütésektől. 6. Az igaz Religio-jú Ember ellen el-lát nyilat, Isten, Ellenségére fordítva, s- a' Malarius rakás fáját, a' Barát fejére hagyittatva. 7. A' mely Ember Istennek tetszik, annak, még Ellenségével is szolgálat;

Ki

Ki viszi a' Barát Kámsája, még a' gonofságban meg nem-rög-zöt Gyermeket; s- eny-helyet mutat néki! Így mene végben a' Purgatorium rontása, s- bár ne hozod vala elől, csak a' két helyet!

VY VALLAS.

Miért ne? hiszem én azt, így szabom Posabásira: Így jo Posabási, ha nem vakoskodol-
kelletlen Philosophiáddal, (mely-
től Isten őjjon minden okosság)
meg látszod, hogy állat szerént
való külömbség vagyon inter-
actum & potentiam. Más te-
sát, & quidem non secundum
magis & minus, a' mint te té-
velygejsz, nem tölteni most bé
Isten parancsolatit, és lebetetlen
bé tölteni; hanem ha, mikor te
O 5 most

most Menyországban nem vagy,
minus vagy pokolban. Látó-
débölcseségednek semmiséget?

REGI ICAZ HIT.

I. Kelletlen Philosophia - é
ez néked: Ab actu negativo
impossibili, ad potentiam nega-
tivam impossibilem, recte proce-
dit argumentum? Helyessen
beszélek így: Sem te, sem a²
tied, (noha sok ezer fortélyo-
kat gondoltak eleitül fogva
ki) nem vihettedek eddig vég-
ben, hogy az igaz Reformatio
tellyességgel el-sikkasztassék,
(mert ha Szent (c) Pált, mind
fogságáig nyomorgattátok is, de
az Isten beszéde nem volt meg-
kötve) s- ez utánnis meg tartya
Isten; azért: e' világon való
sok jesuitáknak, soha nem lehet
eleg-

(c) 2 Tim.
2. 9.

elégséges szepelkedések, tehet-
ségek, a Christus Jesus Ecclesiá-
ja el-fogyatására. Miért val-
lyon? Azért, mert: (d) minden
emberi tanácskozás, csak semmi
az Ur ellen. Ha a mi tudo-
manyunk, s- igaz Vallásunk,
(e) Istentől vagy on, soha ti azt,
fel nem bonthattátok; de ez,
ugy vagy on. Mivel, ezt ol-
vastam csak a magad Kenye-
resed könyvébennis: (f) Az
a tudomány vagy on Istentől, s-
azt a Vallást kel nagyra becsül-
ni, a mely a Christus dicsőségét
inkább inkább világosítja. De
az, a mi Vallásunk; mivel mi,
ezt tanítjuk, egy így valló jo-
zan Papistával egygút: (g)
Csak egyedül, az Isten, s- Em-
berek között közben járó Jesus
Christusnak esedezése által, sal-
gat-

(d) Peld.
21. 30.

(e) Csel.
5. 39.

(f) Salm.
rom 3.
1. 43.
p. 393.

(g) Clau-
dius Esté-
saus in 1.
Tim. 2.
cap. 2.

gattatnak meg a mi könyörgésünk Istentől. Te pedig ezt, így dőföld: (b) *Noha a Christis között járo, de, a Szentek, s- Angyalok-is azok.* Vally ő itt, mellyikünk vallása világositja *Christus dicsőségét?* Láddé, hogy a miénk? mi vagyunk hát nyertések, s- a mi tudományunk *vagyon Istentől!* Forgott ilyen is kezünkben: (i) *Hasznossab imádság az, mely léssen a Szentek által, annál, mellyet tesszen Christus.* Vallyon ez, *dicsőségére* vagyóné Christusnak? Im mit tekere ki, a jozan *Philosophia!*

2. Még-is ugyan azon egy bakot nyusz, s- nem hízod *ab actu ad potentiam valere argumentum?* Óncsón ily forrot ezért, é jámbor alád:

(k)

(k) *Senki cselekedetel, bé nem töltöti az Isten törvényét; azért: mert nem-lehet.* Nosza csufold meg ez helyes discursustis, s- mondgyad: *non valet argumentari ad actu ad potentiam*, mivel ezek között, által szerént való különbség *vagy*on! Felelek reá, nem mered! Bizony nem-is.

3. Pokol által-dezkázásához többet tudtzté, hogy semmi; azért-is emlegeted oly gyakran. De erre azt mondom: (*ab actu impossibili, ad potentiam impossibilem*) Lehetetlen, hogy a te lelked *igye-nessen* menyországban meny-nyen; azért: nincs neked annyi *tehetséged*, hogy *igye-nessen* oda meny. Nem jo-é? Az első helyes; mert: (l) *Pur-*

(k) Bern-
hardus
Serm 50.
in Canic.
col. 642.

(l) Bellar.
lib. 1. de
Purgator.
cap. 1. § 3.

(b) Suarez
tom. 1.
Comm. 1.
in Thomā
in fin. 9
ad. art. 1.

(i) Sal-
meron
Disp. 7.
in 1. Tim.
2. tom. 15.
p. 467.

gatoriumban kel elsőben menni,
s- az után menyországban. Oda
kel hát elsőben, izallasra bé-
térned! Ha penig nincs an-
nyi tehetőség, hogy oda igye-
nessen mennyen lelked, miért
tanítasz így: (m) Hatalmában
vagyon embernek az, hogy vá-
lassza menyországot, és nem á
poklot. Laddé, hogy ünö-
fező, s- semmi bölcseségű vagy!

(m) Gui-
lielmus
Bailius
in Catech.
controv.
tract. 4.
q. 3.

VY VALLAS.

De ne mond azt! mert:
All az igazságnak oszlopa, erőss
kü-szikla; sa fejét belé üti- is
Posaházi, kősek mondgyara, de
soba le nem dültseti, hogy á Val-
densesek, nem tanították min-
den idvefiségre nézendő tsikke-
lyekben azt, á mit á mostani Cal-
vinisták; á mint nyilván kite-
szik

szik ebből: hogy á Valdense-
sek, csak actum impletionis
præcepti tagadgyák; as Hel-
vericusok penig, & actum &
potentiā impletionis tagyad-
gyák; mellyek kösöt, állat sze-
rént való külömbségis vagyó,
s- nem csak gradualis, á mint
te vakoskodol.

REGI IGAZ HIT.

I. Még-is cramben bis co-
ctam, kétszer főt étket akarsz
elől lotstsantani! (A' cibo bis
cocto, á Theologo indocto, libera
me Domine!) Tudgyuk, hogy
(n) áll az igazságnak oszlopa; de
bizony nem á Jesuiták rudo-
mányával megerősített osz-
lop! Hát? ez: (o) Ás egész
világon el-oszlot, Isten választot
fiáirul szol as Apostol. Nem á
Jesui-

(n) 1 Tim.
3. 15.

(o) Thom.
in Comm.
huius loci
Cornelio
á Lapide
in b. l.

Jesuiták Gyülekezetiről hát!
Kiken kívülis, vadnak még
Kereiztyén Emberek, s. Isten
Választotti égyarló világba!
Egy szoval, Chrysostomus e'
módasához tarcs it magadat:

(p) In huc
docum.

(q) Matt.
16. 18.

(r) Glossa
juris Ca-
nonici ad
Can. Ita
Dominus
dist. 19 &
Glossa in
c. loqui-
tur causa
24 q. 1 sic.
Haymo
Homil. de
tempore
fol. 440.
Hugo in
Psalm. ad
Matt. 16.

(p) Az igazság, az Ecclesia oszlo-
pa; mellyét én-is menten mu-
tatok, kiknél találkozik.

2. Szent igaz, hogy a kü-
szikla erős, mellyen (q) építte-
tik az igaz Ecclesia, de nem a'
Jesuiták-é! Hát? ez: (r)
Mikor Christus így szollot Pé-
ternek: é küsziklán épitem A-
nyaszentegyházamat, é Péter
Vallását értette azon: Te vagy
Christus, az élő Istennek ama'
Fia. Mit csalafurdiskodol
hát, s-kérkedel azzal, a mi
nem tiéd? űti-bak inkább te!
kit ennyi éles elméjű Pápisták
hazug-

hazugságban hadnak, s. ha-
mis dicsekedésedért, veszőz-
nek.

3. Fogd meg csak elsőben
a tubát, s. az után mellyezd!
Lássuk, sülé ki valami túled a
potentia s actus-ból; mely fe-
lől mi most szollánk: Mikor
meg-jössz, ragdd elől, s. úgy kér-
kedgyél véle!

V Y V A L L A S.

Még mástis módok, mely, ed-
dig való írásóbul ki folj. Mert:
Al'azis: HOGY NEM
VOLT SOHA, SOHVL
E' VILAGON, CALVI-
NVS ELŐT A' MOSTA-
NICALVINISTAK VAL-
LASA, IDVESSEGRE
NEZENDŐ SZÜKSEGES
MINDEN TZIKKE-
LYEKBEN.

P

RE

REGI IGAZ HIT.

Ex Argu-
mentumot
minden
meg-tar-
csa!

1. Valóban roszszúlál, ha áll! de bizony dúló-félben áll! mellyet elsőben, à Jesuiták nyakában lobbantok, s- így dolgozodom: Valamely Vallás, ezer öt száz, tizen-hét esztendő után költ, (melyben az igaz Reformatio, à lok szemetből ki-költ) és à mely Religiót nem-is tudtak à régi Sz. Páterek, nem hogy javallottak volna: az à Vallás, Calvinus János után csuszot mászot be, s- új Vallás. (mivel azért neveztek minket új-vallásúaknak, hogy 1517 esztendőben kezdődöt az) De à Jesuiták Vallása, à Reformatio után, HUSZON HARMON esztendővel kezdetet (mely, volt jó

jó darab idővelis, tizenhét esztendő után) &c. Azért à Jesuiták Vallása, Új-vallas. Nem szükség az első ágában ennek izzadni, mivel ti, bizonyos számu esztendőkbul, próbáljátok Vallásunk ujságát. (szabad legyen hát nekünk is à tiéteket, ugj mérsékelnünk) A' másik részét kel azért it kemény ráspoly alá fogni s- így csiszolni: (s) A' JESUITAI REND, (még Vallásókat is menten meg mutatom) 1540-dik esztendőben véteték be, az akkori 3-dik Pius Pápatul; Vj hát, mind maga, s- mind vallása, &c. Mely Új-vallását hogy meg próbáljam; jövel áldot Szent Lélek, igazgasd mind elmémet, pennámat!

(s) Thoma-
nus libr.
35.
Lás csu-
dát nagy-
világ!

Vigyázzon ide minden, a ki
lélkét Istennek tartja! Hogy
azért a dolog, nagyobb erejé
ben fénylő; a mi Keresztyén
igaz Vallásunknak, nem csak
magában folyó igazságát, ha-
nem annak, jó lelkű, s. nagy
ítéletű *Paterek* által való meg-
igazítását; ellenben, a' Je-
suiták Religiojának nem-tu-
dását, (annál-is inkább annak
nem javalhatását) adgyák it-
elönkben: hogy *opposita,*
juxta se posita, magis elu-
cescant!

R E-

REGI PATEREK. VY JESVITAK.

A SZENT IRASVL.

1. Hald meg az
első házban élt Di-
onyszi *Areopagitát,*
ki így ír: *Omnino nō*
audendum est, quic-
quam de summa ab-
strusaq, divinitate,
aut dicere aut cogi-
tare; præter ea, quæ
nobis divinitus in-
spirata, scripta divi-
na enuntiaverunt.
Lib. de Divinis no-
minibus cap. 1. Ezt
akarja magyarul:
Senkinek nem szá-
bad, az Istentől ki-
adot igazság ellen,

1. *Non fuit sem-*
per in Ecclesia (Ro-
mano-Catholica)
Scriptura, & tamē
fuit semper de fidei
Controversiis, quid
sentierendum sit, fa-
cultas statuendi.
Petrus Thyræus le-
su. in diss. de potest.
Eccles. habitā Mo-
guntiaæ part. 3. cap.
15. Sūmásakarát-
tya ennek ez: Meg-
lehet szíráss nélküli
az igaz Vallást vis-
gálni.

CENS. Te-is
vagy

vagy azon kívül, va-
lamit mondani. Sz.
igaz! mert Angyal
sem ronthattya azt
el. Gal. 1. 8.

2. Scriptura di-
vinit9 inspirata ar-
biter à nobis consti-
tuatur, & apud

ugy cselekelzel it,
mint Sambar Iesu-
ita: ki a diázo (az
à neve) farka izecs-
kéj, helyes, s- talá-
landó el-metzzé-
se felől így boller,
egy Reformatus s-
igaz Vallású Be-
csületes Ember-
nek: Ha azt el-ta-
lálod igyeneffen vá-
gni, igaz à Calvini-
sta Vallás. Diázo-
fark el-metzzésé-
bül kellé à Vallást
megpróbálni? Vaj
csufos majom!

2. Scriptura Sa-
cra, omnium fidei
Controversiarum
iudex esse non po-
quos

quos inventa fue-
runt Dogmata divi-
nis sermonibus con-
cordantia, his omni-
no etiam veritatis
suffragium accedet.
Basilius Magnus.
Li. Epistolar. 80. ad
Eusthatium Medi-
cum pag. 334. edit.
Græcæ Frobenii
Anno 1551. A' Sz.
Írás legyen itilő
Birája à Vallások-
nak.

3. Omnia clara
sunt & plana ex
scripturis divinis:
quæcunq; necessaria
sunt, manifesta sunt.
Chrysost. (Élt az s-

test. Gregorius de
Valentia in anal.
lib. 5. cap. 1. 2. Nem
lehet à Szent írás
Biro az Hit dolgá-
ban.

CENS. Nem igaz!
mert a' Törvényre
s- annak tanítására
igazittatunk. Esa.
8. 20. Vagyon Mo-
sesünk s- Propfé-
tánk, azokat kel-
halgatnunk. Luc.
16. 29.

3. Omnia fidei
mysteria in corde
Ecclesiæ esse claris-
simè exarata, in mē-
branis autem tam
Vet. quàm Novi
P 4 dik

dik százban) in 2
ad Thessal. Epist.
Hom. 3. Világos-
san kiadotà Szent
írás, minden szük-
ségre való dolgot.

4. Sequamur au-
tem scopum divinæ
scripturæ seipsam in-
terpretantis. Chrys.
Homil. 13. in Gen.
Hidgyünk à ma-

Test. multa deside-
rari. Costerus in
Enchirid pag. 47.
Világosab à Ro-
mai Ecclesia seme-
hogj sem à B. Írásé.
CENS. Hog' hog?
hiszem à izent í-
rásrul mondatik
ez: Az Ur paran-
csolattya tiszta, meg
világosítva à seme-
ket. Solt. 19. 9. így
világolè vallyon à
te Ecclesiad szive,
s-szeme? Utinam!

4. Scriptura non
potest se-ipsam in-
terpretari. Bellar.
lib. 3. de Verbo Dei
cap. 9. Nem ma-
gyarázhattya meg
gát

gát meg-magya-
rázó Szent Írás-
nak.

5. Si literas sa-
cras evolvas, illis-
q. legitimè mente in-
sistas, omnia, ad ex-
actum plenius & G.
liquidius, quàm à
me dici potuere, de-
prehendes: Illæ e-
nim per viros rerū
coelestium peritos à
Deo ipso enunciatū
conscriptæ sunt. A-
thanasius (élte à 4-
dik százban) de in-
carnat. Verbi Dei

magát à Sz. Írás.
CENS. Miért nem?
Lám régè úgy ol-
vasták az Iste köny-
vét, hogy annak ér-
telmét à Sz. írásbul
vöttek. Neb. 8. 8.

5. Absq. Patrum
adminiculo, ne de
unico quidem fi-
dei articulo ex
scripturis quem-
piam certum fieri
posse. Iacobus Hack
Jesuita in quatu-
or qq. decis. contra
Jossanum q. 1. c. 3.
pag. 37. Nem ma-
gyarázhatni Pate-
rek nélkül à B. írást.
CENS. Sik à száz,
mert nem à Pate-
P 5 pag.

pag. 81. edit. Com-
melin. Fobban ir-
tak én nálammal a
Propheták s-Apo-
stolok.

6. A seipfis, non
à scripturis, nequā
homines falsitates
hujusmodi cogitant.
Cyrillus Alexan-
drinus (élt az 5-dik
százban) libr. 1. in
Iohān. cap. 9. Nem
a Szent Irás oka
az Emberek té-
velygésinek, hanem
magok az Embe-
rek.

7. Scripturæ, per-

reket kel halgatni,
hanem Christust.
Matt. 17. 5. Nem
a Paterék, hanem
a Propheeták, s-A-
postolok fundamen-
tumán építettünk
fel. Eph. 2. 20.

6. Scriptura est
officina Hæretico-
rum. Turrianus
Jesuita contra Sa-
deel pag. 99. Mű-
helye az Szent irás
az Eretnekeknek.
CENS. Hazudtz,
mert lábokat igaz-
gató szövétnék, s-
Ember ösvénye-
nek világa az Isten
igije. Solt. 119. 105.

7. Etiam si Scri-
pturæ

fectæ sunt, quippe
à Verbo Dei & Spiritu
ejus dictæ. Irenæus
Martyr. l. 2. advers.
hæres. c. 47. (élt a'
másik százban) Tökélle-
tes a Szent irás,
ugy mint, mely
Christustul s-az ű
Lelkétül monda-
tot.

ptura dicat, libros
Propbetarum & Apostolorum
esse divinos, tamen non
certo id credam, nisi
prius credidero, scri-
pturā, quæ hoc dicit,
esse divinam, nam
etiam in Alcorano
Mahometi passim
legimus, ipsum Al-
coranum de cœlo à
Deo missum. Bellar.
libr. 4. de U. D. c. 4.
Akar mint mond-
gya a Sz. Irás, hog'
ű Istentül száрма-
tot, de csak annyit
hisek néki mint
az Alcorannak.

CENS. Vaj meg bil-
lyegzet lelkű Em-

8. Au-

ber, hogj te az őr-
dögicsalárdsággal
telljes *Alcorán*hoz
hasonlítsd, az I-
steni méltóságú Í.
Íra!st! vallyon né-
ezé, őrög n.ellé
tenni az hazudni
nem tudo Istent?
Igasság az Isten be-
széde, *Job. 17. 17.*
né Törökös *Alco-*
ranumi hamisság!

8. *Auferantur*
de medio chartæ no-
stræ, procedat in me-
dium codex Dei:
audi Christum di-
centem, audi veri-
tatem loquentem.
August. (élt a' 4-
dik Szazban) tom.

8. *Verbum Dei*
latius patet multo,
quam scriptura, ne-
que illud est ad mu-
tas literas alligatū.
Gregor. de Valent.
lib. 8. anal. fid. cap.
6. in Volum. oper. p.
106. Nő köttetett

8. in

8. *in enarr. Ps. 57.*
A' mi írásink hel-
lyet, szollyó Chri-
stus a Szent írás-
ban, s- az igazság.

9. *Non humanis*
traditionibus juss-
sumus à Christo ipso
credere, sed eis,
quas beati Prophe-
tæ promulgarunt,
& ipse Christus tra-
didit. Justinus Mar-
tyr (élt a' 2-dik Szaz-
ban) Dial. cum Try-
phonæ Judæo pag.
207. Nem az Em-
beri lelemények-

az Isten beszéde a
néma Sz. íráshoz.

C E N S. Meg
próbálhad az iti-
letbē ha nem kár-
szótate? *Jan. 12. 48.*
Ha most néked
néma, bizony kial-
tani fog akkor!

9. *Divina insti-*
tutio, non solum sa-
cris literis expressa
est, sed etiam tradi-
tione majorum ha-
betur, sive scripto
ad nos perveniat, si-
ve traditione alio-
rum, eandem habet
& habere debet
vim. Petrus Thy-
ræus in Diss. de Sa-
cram. confess. t. 5.

nek,

nek, hanem a Prophetáktul s Christustul adatot Sz. Irásnak, tartozunk hinni.

352. Egy méltóságúak a Szent irásba ki adott dolgok, az eleinktől reánk maradt módásokkal vagy irásokkal.

CENS. Hogy nem általlod mondani? *mi nem Christus szerént vagyon az Emberi rendelés!* Col. 2. 8. *Hűben tiszteled azzal Istent!* Matth. 15. 9. *ugy tudgyad azt.*

10. *Oportet omne verbum aut rem confirmare testimonio Sacrae scripturae, ad certitudinem quidem & perfectio-*

10. *Scriptura, testis mutus est tantum, quis unquam vidit testem esse iudicem?* Basilus *fe-suita in Catech. con-nem*

nem bonorum, ad confusionem vero malorum. Basilus Magn9 Summa moralium 26. cap. 1. Minden dolgot a Szent Irás rá-májára kelvonni.

trov. tract. 1. 9. 8. Ki látta hogy a néma szent irás, Birája lehetsé valamely dolognak? CENS. Hogy lehet a néma, mely Pharaburul beszél? Rom. 9. 17. Nem viselheté az Biroságot, mely felől ez iratik: Az Istennek beszéde elhat az akaratra s elmére, és megitéli a gondolatokat s a szívnek indulatit? Sid. 4. 12.

11. *Cum intelligimus Scripturas, non jam homines, sed ipse Deus intrinse-*

11. *Haeretici, de Scripturae testificatione, ad suum privatum spiritum re-*
cus

cus mētem nostram illuminat. August. tom. 6. contra Epist. Manichæi quam vocant fundamenti c. 14. A' Szent irás meg értésében, nem az Emberek, hanem, az elméket belől meg világosító Isten munkalkodik.

fugiunt; nos (Romano-Catholici) ad Ecclesiam. Adam Conzenius in 99. Proœm. super 4. Evang. 9. 3. 5. 5. A' magoknál lévô sz. Lélektül várják az Eretnekek az Irás magyarázattját; de mi Papi-
sták az Ecclesiátul
CENS. Mit vakarodol? hogy nem hagyod helyén ezt: Te olvasó a Szent Lélek értelmét a Sz. irás vizsgálásából veheted. Benedictus Arias Montanus in Præf. super N. T.

12. Co-

12. Columma & firmamentum Ecclesie est Evangelium. Irenæus l. 3. adv. hæres. cap. 11. Az Evangelium, az Ecclesia oszlopa.

13. Ipsa S. Scriptura, tanquam iudice utimur ad res inveniendas, quæ magis fide digna est, quam quævis De-

12. Ecclesia est columna & firmamentum Veritatis. Bellarm. libr. 3. de Eccles. c. 14. Az Ecclesia, oszlopa az igazságnak.

CENS. Vgy de, nem a Romai Ecclesia! Ercs meg: De cœta Electorū Dei filiorum loquitur Paulus. Thomas in comm. 5. l. másut tapogass hát!

13. Scriptura, nec quoad literam, nec quo ad sensum, potest esse iudex. Becanus libr. de Jud. contr. pag. 17. Sem-

Q

mon-

monstrationes. Clemens Alexandrinus (élt a' 2-dik százban) *Libr. 7. Stromat. pag. 322. Edit. Græcæ Commelinianæ. sed pag. 261. Latinæ vers. Gentiani Herveti Pa-pistæ, editæ Florentin. Ann. 1551.*

A' dolognak megfontolására, úgy élünk a Szent Irással mint Biroval; melynek inkább kel hinni, hogy sem akar minnek azon kívül.

miképpen nem lehet Biro a Szent Irás.

CENS. Eregy tudossab Scholában, s- tanuly illyent ot: Miképpen a törvény megíteli a latrot, mivel meg mutattya azt, ha látra valónak lenni: így a Christus szavai is: meg itelik az Hitetleneket, ki nyilatkoztatván őket, örök kárhozatra valóknak lenni. *Ioh. Perus in Comm. Ioh. 12.* Elméssebb volt áme ez, te náladnál! mert igj dicírtetik: A' Ne-

14. Non

met Nemzettség között, nem volt az u idejeben tudossab. *Sixtus Senensis Bibl. libr. 4. Tit. Iohann. Perus.*

14. *Non in verbis scripturarum est Evangelium, sed in sensu: non in superficie, sed in medulla: non in sermonum foliis, sed in radice rationis. Hieronymus* (élt a 4-dik százban) *in 1. cap. Epist. ad Galat.* A' Szent irásnak, nem szavában s- betűiben vagy on az Evangelium, hanem értelmében.

14. *Non est credendum Prædicantibus; nam illi, sensum sacræ Scripturæ volunt interpretari. Thomas Henrici Jes. Disp. de Eccl. 9. 7. p. 6.*

CENS. Megkel a' tejed rázni! mert: *non inferimus sensum scripturis, sed efferimus. Hal. lib. 1. de Trinit.*

Q 2

15. Non

15. Non per alios dispositionem salutis nostræ cognovimus, quam per eos, per quos Evangelium pervenit ad nos, quod quidem tunc præconiaverunt, postea verò per Dei voluntatē in scripturis nobis tradiderunt. Idem ibid. cap. 1. Csak azoktól vöttük à mi idvességünk rendit, kik elsőbē magok prædikáltak az Evangeliumot, az után pedig írásbā hadták.

15. Si doctrinam suam literis consignassent Apostoli, certè Catechismum aut similem librum scripsissent. Bellar. libr. 4. de U. D. cap. 4. A' magok tudományát nem adták ki az Apostolok, mert ugy, Catechismust irtak volna affelől.

CENS. Gonosz lélektől származot mondas! hiszem à tellyes szent írás Istentől adatot; melly, hasznos à tanításra, jobbulásra, fenyegetésre, s igazságbanis vagyon.

16. Fre-

2 Tim 3. 16. Hogy meriz ez ellen még-is mocskolodni?

16. Frequenter admonuimus: non posse satisfactionem intelligentiæ, ex latinitatis translatione præstari. Hilarius (élt à 4-dik százban) in Psal. 118. in enar. octonari Lamed. A' Vulgata (Papista) Bibliából, nem lehet Ember eleget értelmének.

16. Ex Vulgata versione, Hebræi & Græci codices corrigendi sunt, sicubi ab ea dissentiant. Gregor. de Valentia in anal. lib. 5. cap. 5. p. 348. A' Deák (Papista) Bibliából kelémendálni a' Sido s- Görög nyelveket, ha azal valamiben ellenkeznek.

CENS. Nyomorult lélek! a' pocsadékból csinálnál te kut-fe-

Q 3

17. Sem-

17. Semper hortor, & hortari non desinam: ut cum domi fueritis, assidue scripturarum divinarum lectioni vacetis. Et nullus dicat: Ego forensibus causis affixus sum, artificium exerceo, mundanus homo sum, non est meum legere scri-

jet; s- a' nagy tyukból csirkét! Tarcsa dolgát inkább Hágár Szolgáló, s- takarodgyék ki az Ábrahám házából, mert Sára mind örökös s- mind Izerelmes!

17. Hæretici fuerunt, qui Auditores suos primi emanciparunt, ad sacras scripturas legendas. Bailius in Catech. controu. tract. 1. q. 5. Eretnekek voltak azok, kik elsőben az úHalgatójokat a' Szent irásnak olvasására kényszerítették.

ptu-

pturas, sed eorum, qui mundo dixerunt vale. Imo tuum est, quam illorum: Neque enim illi perinde scripturarum egent præsidio, atq. vos in mediis negotiorum undis jactati. Chrysost. (élt az 5- dik ízazban) Homil. 3. de Lazaro ad Populum. Kérlek beneteket (Jambor Halgatóim!) hogy még Háza- toknális olvasá- tok a Szent Irást. Ne módgyad azt: En világi Ember vagyok, nem érkezem, s- a Papo-

CENS. Felséges Isten, ves lakatot az undok beszédű Jesuita szájára! Eretnek volté a' Christus, ki ily parancsolatot ada: Tudakozzátok az irásokat, mert nektek azokban vagyon örök életetek? Azért Cainlod bizony te ezt Halgatóidtul, hogy ezek által a Jesuitaj faklya el ne oltassék. Mert: Laicus debitor est, ut veritatem a' Sacerdotibus audiat, in Scripturis probeat, & ita defendate nolite caus.

Q 4

keis

kéis azt forgatni. Nem úgy nem! mert nagyobbságtek vagyónéktek arra, hogy e világi szorgalmatosságoktól magatokat el-fogjátok, mikor azt olvasátok.

18. *Cum Evangelistæ & Apostoli scripserunt, quæ Deus ostendit & dixit, nequaquam dicendum est, quod ipse non scripserit. Quicquid enim ille de suis factis & dixit, nos legere voluit, hoc scribendum illis tanquam suis*

11. 9. 3. *ex Chrysoſt.* Nyilván ki-latzának úgy a leki parázna meztelensége, melytől te felette tartasz.

18. *Falsum est Deum mandasse Apostolis ut scriberet. Bellar. libr. 4. de Verbo Dei cap. 3. §. Falsum.* Hamiság azt állatni, hogy Isten iratot legyén az Apostolokkal.

CENS. Hamiságnak hamisága inkább, è pökésre mani-

manibus imperavit. August. tom. 4. de Consensu Evangel. libr. 2. cap. ult. Vgj tarcsa mindé, mikor az Evangelisták s- Apostolok irtak, mintha Iste maga kezével irt volna.

mélto állatás. Vallyon s- Apostol volté Sz. János? nem mondhad hogy nem. Hald ez Isten ízavát azért az ú írásiban: A' mit látsz, ird meg könyvben. Titk. 1. 11. Ird meg a mellyeket láttál, a' mellyek most vadnak, és ez után következnek vers. 19. *ibid.* Ird meg az Epszeusi Angyalnak. c. 2. 1. Ird meg ezeket: Boldogok, kik a Bárány Vacsorájára hívatnak. cap. 19. 9. Ird meg ezeket: Imé mindenekeket megúj-

Q5

AZ

jitok. cap. 21. 5. Bi-
zonnyal várjatok
báre' szörnység-
ért Jesuita Vraim
Isten sullyos osto-
rát, hogy a merő
igasság ellen nyel-
vet mértek.

AZ ISTENRŐL.

ES: AZ A MUNKAIRÓL.

1. Manifeste o-
renditur (ex Sa-
cra Scriptura) na-
tura Trinitatis &
Substantia una. O-
rigenes (élt az 3-
dik százban) Lib.
7. in Epist. ad Rom.
Mind Egy-állatu-
ságát, s-mind Há-
rom Izemélyét, ki
hozhatni Istennek

1. Trinitas, non-
nisi admissa Tradi-
tione demonstrari
potest. Immanuel a
Vega in oppositi-
one facti Samosate-
niani Dei pag. 10.
A^o Szét irálon ki-
vül való Traditio-
kat meg kel en-
gedni, a^o Szét Há-
romságot akarja
a Sz.

a^o Szent Írásból.

megh próbálni.
CENS. Domine
Vega! hova
tötted eszedet?
Adgy ily nyak-pi-
ricset neki Bellar-
mine: Meg-tartatik
nálunk a Szent-Há-
romság nevezeti,
mert ha éppen ilyé
szoval nincsenis, de
vagyon hasonlo be-
széd felőle. Bellar.
libr. 2. de Christo c.
2. (Hibető ez: 1o
Jan. 5. 7.)

2. Unum nos
convenit profiteri
Deum, Patrem, Fi-
lium, & Spiritum
Sanctum. Justinus

2. Distinctionem
personarum, non est
omnibus ad salutem
necessarium crede-
re, ita ut de illius
Mar-

Martyr (élt a 2-dik százban) in expos. fidei pag. 292. Egy Isten vallunk, Attyát, Fiat, Szent Lelket.

salute dubitandum sit. Hosius in Conf. fidei cap. 2. Nem karhozik az el, ki az Egy Isten-ségben meg nem válaíztya az személyeket.

CENS. Mi nálunk penig, annak leszen örök élete: ki az Attya Istent ismeri, és a tőle elbocsáttatot Fiat! lan. 173. Topenig, Török országban készűlszé?

3. Solius Dē est, in duobus locis, in eodem momento inveniri. Athanas. (in 4-to seculo) tom. 2.

3. Christus, (te- ste szerént erti) lehet egyszer s. mind- menyben, s. é föl- don. Pásmán p. 841.

quæ-

quæstionibus ad Antiochum quæst. 26. p. 282. Edit. Com- mel. Csak Isten vi- heti azt végben, hogy egy Izen- pillantásban két helyen legyen.

4. Quoniam Fi- lii origo est à Patre, eo respectu major est Pater, ut causa & origo. Basilus Magnus lib. 1. ad- versus Eunomium negantem æquali- tatem Filii cum Pa- tre, in hæc verba: Pater major me est. Nagyobnak mon- datik Christusnál az Attya, mennyi-

CENS. Nem foghatná hát ugy bé úfelsége testér az Egs itélet napig! Csel. 3. 21. Vakítás azért Pásmán!

4. Nem igazán írja Calvinus, hogy az Attya: Kat' Hy- perochén (fellyeb haladoképpen) mondatik Christus- nál nagyobbak. Pás- mán pag. 465.

CENS. Péter Vrá meg bocsás! de, ellened támaz- tom e. Felvitákat: némellyek azt mód- gyák, hogy az Attya- ben

ben Christusnak
Attya, s-tüle ere-
dett vót.

nagyob à Fiúnál I.
stenségére nevé,
non quoad natu-
ram, sed respectu
originis; mert a'
Fiu az Attyától va-
gyon; e' magyará-
zatot sok tudos Do-
ktorok követik A-
thanasiuszal. Tole-
tus & Maldon.
Jes. in com. 105. 6.
Nem vethetz hát
csak Calvinusra!

5. Non fit ali-
quid, nisi Omnipotens
fieri velit, vel
sinendo ut fiat, vel
ipse faciendo. Au-
gust. tom. 3. Enchi-
rid. ad Laurentium
cap. 95.

5. Hamissan ta-
nította Calvinus,
hogy à vétkek Isten
akarattyaibul legye-
nek. Pazman. pag.
470. 471.

CENS. Töröld
ki hát ezt à Bibliá-
Sem-

Sémi dolog nincs
Isté akarattya nél-
kül, mellyet vagy
meg enged, vagy
maga cselekezik.

6. Prædestina-
tionis causa in San-
ctis, est sola Dei bo-
na voluntas. Ful-
gentius (élt az 5-
dik százban) Lib.
1. ad Marinum p. 45.
A' Szentek részé-
ről, az el-válasz-
tásnak oka, csak
egyedül az Isten
jó tette.

bul: Az Ur mon-
dotta: Szidalmazza
à Davidot. 2 Sam.
16. 10.

6. Az Ember
cselekedete, oka az
Isten el-rendelésé-
nek, nem Isten ugy-
tette. Pazman.
pag. 477.

CENS. For-
dicsmeg hát ezt,
s- így olvasd: Ti
választottatok enge-
met, nem én titeket.
Jan. 15. 16. Mely,
mivel lehetetlen,
meg kel ezen nyu-
godnod: Nem ti
választottatok en-
gemet, hanem én ti-
teket. 7. De-

7. Deus malos prædestinavit ad poenam. August. tom 3. Enchirid. ad Laurentium c. 100. pag. 182. Isten a' gonoszokat büntetésre rendelte.

8. Voluntatis divinæ causa, non est querenda. August. tom. 4. libro octoginta trium quæst. 28. pag. 381. Nem kel az Isten akarattyának okát tudakozni.

7. Kegyetlen Isten az, ki csak magajó kedvéből rendelt némellyeket a' kárhozatra. Pazman ibid.

CENS. Kivagy te, hogy Isten ellen versengesz? meg akarja ű haragját mutatni, a' veszedelemre készítet, haragnak edényiben.

Rom. 9. 20. 22.

8. Hamissan mondgya Calvinus: Elég az, hogy Isten ugyanakarta, s. nem kel ennek más okát vadászni. Pazman. pag. 478.

CENS. Lássad 9. De-

ha vizsgálod, de: az ű akarattyának ki állhat ellene? Rom. 9. 19.

9. Deus non potest quædam facere. August. tom. 5. libr. 5. de Civitate Dei cap. 10. Némely dolgot nem cselekedhetik Isten meg.

9. Omnia potest Deus facere. Possevinus Jes. libr. 3. de notis Verbi Divini in cap. 8. pag. 140.

CENS. Nem igaz! mert magát sem tagadhatty meg. 2 Tim. 2. 13. Az ugy-or, nem mondhatty, hogj nem ugy. 2 Cor. 1. 19. Hasudni sem lehet. Tit. 1. 2. Hebr. 6. 18. Nem cselekedheti hát meg a' természetivel el-
R 10. Jic

10. Sic admini-
strat omnia quæ cre-
avit Deus, ut etiam
ipsa proprios exer-
cere motus, & age-
re sinat. August.
tom. 5. Libr. 7. de
Civit. Dei. cap. 30.
Isten az ű terem-
tést úgy igazgat-
tya, hogy azok-
nakis legyen ma-
gokbā mozgások,
s cselekedetek.

11. Nunquam

lenkező dolgot.

10. Deus non so-
lūm permittit impi-
os agere mala, sed
invisibiliter in eis o-
perando torquet &
flectit. Bellar. lib. 2.
de amiss. grat. c. 13.
Isten nem csak
megengedi az Hi-
tetleneknek, hogy
gonoszul csele-
kedgyenek, hanem
azokban láthatat-
lanul munkálkod-
ván, azokat hátya-
s- tekeri.

CENS. Hamis-
ság, mert maga
veszti az Ember
maga. Hos. 13. 9.

11. Electi pos-

possunt perire, qui
scripti sunt in librū
vitæ, quibus omnia
cooperantur in bo-
num, etiam ipsa pec-
cata. August. tom.
9. libr. Soli loquio-
rum animæ ad De-
um cap. 28. Soha
el nem veznek az
Isten könyvében
bé iratot Hivek,
úgy mint, kiknek
még vétkeikis ja-
vokra szolgálnak.

12. In nondum

natis, nondumque

sunt perire. Bellar.
tom. 3. libr. 3. de
Justif. cap. 14. El-
vezhetnek az ű-
rők életre el-vá-
lasztattak.

CENS. Ká-
romkodol! mert:
Ha el-esnekis, meg
nem rontatnak, mi-
vel kezével tartya
az Ur űkét. Solt.
37. 24. Örökké va-
ló szeretettel sze-
rettetnek. Ferem.
31. 3. Semmi űket
el nem szakaztathat-
tya az Isten szerel-
métül. Rom. 8. 38.
39.

12. Tyrannus as,
ki csak a maga jó
R 2 quid

aliquid operatis, nulla esse poterant opera meritorum. August. tom. 7. lib. de Prædest. & Gratia c. 7. p. 827. A' még nem szültekben, s semmit sem cselekedtekben, nem lehet vala à cselekedeteknek érdeme.

A' B Ű N R Ű L.

1. *Detestanda opinio est, quæ Deum malæ actionis credit autorem. August. tom. 7. ad 10. artic. sibi fal-*

kedvéből valakit baláltra sententiáz, nem nézvén à veszendő Embernek érdemére. Pazmany pag. 477.

CENS. Szemben szökölé Isten-
nel még-is? A vagy
nincsené à Fazakas-
nak hatalma à Sáró,
hogy azon Sáróul
némellyet éktelen-
ségre csinállyon?
Rom. 9. 21.

1. *Vasquez asse-
ruit, peccati causam
Deum ipsum per ac-
cidens remotè. Tan-
nerus tom. 2 Theol.
Schol. Disp. 4. q. 9.
sò im-*

*sò impositum. Meg-
pökendő véleke-
dés az, mely az I-
stent bűnnek oka-
nak hiszi.*

*dub. 4. n. 72. Azt
tanította Vasquez
Jesuita, hogy né-
mú némú módon,
oka Isté à bűnnek.*

CENS. Rosz-
szul mondotta,
mert: *Nem gyö-
nyörködik Isten à
bűnben, s nem lakik
ú nála afféle. Solt.
5. 5.*

2. *Imaginem in
Spiritu mentis im-
pressam perdidit A-
dam per peccatum.
August. tom. 3. libr.
6. de Genesi ad lite-
ram. cap. 27. Az
Isten képét vesz-
tette el Adam, e-
lete által.*

2. *Adamus pec-
cando non imaginē
Dei, sed similitudi-
nem perdidit. Bell.
libr. de gratia Primi
Hominis cap. 2. A-
dam vétkezvén,
nem az Isten ké-
pét, hanem csak
hasonlatosságát
R 3 3. Nun-*

vesztette - el.

CENS. Nem
so, hanem millyel
hiszē egyyüt volt
az Isten képe, s- sa-
sonlatossága, mind
az eset előtt, Ter. 1.
26. s- mind az után.
Ter. 5. 3.

3. *Nunquid, quia
deleta est iniquitas
in Baptismo, nulla
remansit infirmitas?
Si non remansisset,
sine peccato sic vi-
veremus. At hoc,
quis audeat dicere?
August. tom. 9.
tract. 41. in Iohann.
pag. 210. Edit. Frob.
1529. Vallyon s-
ugj el-töröltetiké,*

3. *In Baptizatis
relinquitur quidem
concupiscentia, ea-
tamen propriè pec-
catum non est, sed
ex peccato nobis in-
est, & ad peccatum
inducit. Costerus in
augm. Enchir. pag.
168. Vagyon u-
gyan a megkeres-
telkedekben ki-
vánság, de az, tu-
a vé-*

a vétek a keresz-
ségben, hogy az
után semmi gyar-
loság ne légyen?
Ha úgy, nyilván
bűn nélkül élünk
it, melyet ki mér
mondani?

lajdon képpen né
vétek, hané csak,
a bűnből jött be-
lénk, s-bűnreis vi-
ízen.

CENS. Az
hogy, nálatok a
FarkasBáranyt el-
lik, s- a Bárany vi-
perát tenyélt?
Csak ugyan gonosz
a szívnek gondolat-
tya, minden időben.
Ter. 6. 5. Halála-
koris szabadul meg
Ember a bűntől.
Rom. 6. 7. még is
te félen beszélsz.

4. *Ex origine
vitata, ingentum
dico Homini vitium.
August. tom. 7. lib.*

4. *Concupiscen-
tia (originale pec-
catum) non est po-
sitiva qualitas. Bell.*

R 4

6. con-

6. *Contra Julianū Pelagianum* cap. 7. A' meg mocskolatot eredesbül, belé szállot Embemben a vétek.

5. *Ebrietas & cœtera peccata, quæ parva nos arbitramur, excludunt nos à regno Dei.* Hieronym. tom. 9. in *Comment. super*

lib. 5. de amiss. grat. cap. 15. Nem Embemben való minéműség, a kívánság.

CENS. De hogy nem! Valyon s-lemmié az, mely ugyan *test-nek* neveztetik *lan. 3. 6.* talám tenaiad a csalárd s-gonosz szív-is, *Jer. 17. 9.* csak álom s- esős idő?

5. *Pelagiana hæresis est, omne peccatum suâ naturâ esse mortale.* Bellar. *libr. 4. de Eccles.* cap. 9. A' Pelagian9 Eretnékek al-
cap. 5.

cap. 5. *ad Gal. ad verba illa: Manifesta autem sunt opera carnis* p. 117. *Edit. Froben. Ann. 1526.* Noha a ré- szegség s- egyéb vétkek, nekünk kicsinyeknek látnának; de mégis ki-rekefztének minket a' meny- országból.

latrák azt, hogy minden bűn természet szerint kárhozatos legyen.

CENS. Jó Theologus lehet azért te, ki a vétkeket így distingválod: *Peccatum est duplex, vel ad vitam, vel ad mortem.* Hat nem tud a Jesuita distingválni! Ha te Aszonyra veted tilalmassan szemedet, tudodé hogy paráználkodik szivedbén? *Matt. 5. 28.* immár penig: nem bírja a' parázna az sten or- szágának öröksé-
R 5 6. Kul-

6. Nullus hominum est præter Christum, qui peccatum non habuerit infans ætatis exortu. August. tom. 7. lib. 5. contra Julianum Pelagianum cap. 9. Christuson kívül, minden ember vétke ki csinységétől fogva.

gét, 1 Cor. 6. 9. ha Isten kegyelme meg nem előzi; még is te oly kegyes Birája vagy magadnak!

6. Certum & indubitatum est in Ecclesia Catholica, B. Virginem omnis peccati etiam minimi per omnem vitam fuisse expertem Pererius Diss. 6. in cap. 3. Rom. Legkisebbik vétkesem volt a Boldog Szűznek.

CENS. Azt kérdem: megkezeztelkedetté? azt kel mondanod, meg;

meg; mert külbömbé elszakadtz Bellarminustul, ki azt tartya: hogy ugyan maga Christus keresztezte meg Sz. Pétert, s Szent Annát. Bellar. libr. 1. de Baptismo cap. 9. 6. Tertium argum. Ha ugy; mit gondolsz? hisz én meg tisztuláslunkra való a' keresztség! A' vagy, koltolté Halált? Ha ez igaz: Catholica Ecclesia de obitu Dei genetricis docet, quod moriendi necessitatem fuerit experta. Baronius 7. Ubi

7. *Ubi igitur est imago, ibi continuo est similitudo. Aug. libr. octogint. trium quæst. 9. 73. Az hol az Isten képe vagyon, ot vagyõ az ű hasonlatossá-
gais.*

ad ann. Christi 48. §. II. Nyilván el- vált, hát lelke te- stétül. Az Halál penig, soldgya a^r Bűnnek. Rom. 6. 23.

7. *Imago ad na- turam intelligentiæ & voluntatis, si- militudo ad sapien- tiam & justitiam refertur. Bellar. de grat. Primi hominis cap. 2. §. prima igitur. Az Isten ké- pe, értelmét s. a- karattját nézi Em- bernek; ábrázat- tyá penig, böl- cseségét s. igalsá- gát.*

CENS. Hal-
8. Pri-

hatza, mint csap artzul ezért Pere- rius Jesuita: Imagi- nem & similitudi- nem non ita distin- gui, ut illa ad ani- mæ essentiam, hæc ad sanctitatem, ju- stitiam, Dei cogni- tionem &c. in ho- mine referatur, sed unum idemq; utroq; vocabulo exprimi. Lib. 4. in Gen. pag. 474. Láddé hog' ű az Isten képét s. ábrázattját egynek mondgya!

8. *Primus Ho- mo potuit non mori, nam secundum illum modum creatus erat immortalis. August.*

8. *Adam ante peccatum, secundum naturam suam fuit mortalis. Pererius libr.*

libr. 6. de Genesi ad
lit. cap. 25. Hal-
hatatlanságba re-
remtette vala Isten
Adamot, mely fe-
rént, meg nem hal-
hatot volna, ha a-
kárta volna.

lib. 5. in Genesi disp.
de quart. Excellent.
9. 2. pag. 587. Ter-
mészeti szerént
halando volt Adá-
m az élet előtt.

CENS. Gör-
be mondás! mert
*mors non poterat
in esse homini, nisi
præcedente culpa.*
Bonavent. 2. sent.
dist. 19. art. 3. q. 1.
Már pedig az élet
előtt, nem volt vét-
ke Adamnak; hogy
hogy volt mégis
természeti szerént
halando?

A^o SZABAD AKARAT VÉL

S- KEGYELEMRŐL.

1. *Naturâ nostrâ,* | 1. *Possit aliqua
non*

*non possumus res di-
vina cognitione
assequi.* Justinus
Martyr in Paræ-
nesi seu cohortatio-
ne primâ ad Græcos
pag. 7. Nem éri
fel a mitermésze-
tünk, az Isteni
dolgoknak ilme-
retit.

*bona opera ab infi-
delibus fieri, sive
cum auxilio Dei
speciali, sive sine il-
lo, solis naturæ vi-
ribus.* Bellar. libr.
5. de grat. & liber.
arbitr. c. 9. Vagy
segéli Isten az Hi-
tetleneket vagy
nem, de affelől a^o
természet erejé-
bűlis, cseleked-
hetnek jól.

CENS. Az
hogy a Cigány-
ként: Ha Isten segél,
Debrecenig megy,
de ha nem, csak
Rakamazig. Ha a^o
meg-holt, mozog-
hat, Eph. 2. 1. te is
2. Qued

2. *Quod arbitrium, sui in malum liberum dicimus, ad agendum bonum gratiâ Dei esse liberandum.* Augustin. tom. 7. lib. 3. contra duas Epist. Pelagianorum c. 9. Vagyô Embernek a' gonofra szabad akaratya, de à jora különbben nem, hanem Isten kegyelmébül.

igazat beszéllesz most.

2. *Homo ante omnem gratiam, liberum habet arbitriû, non solum ad opera naturalia & moralia, sed etiam ad opera pietatis & supernaturalia.* Bell. libr. 6. de gratia & libr. arbitr. cap. 15. *As meg térés előttis vagyon Embernek szabad akaratya, kegyes élete gyakorlására.*

CENS. Mit eszelösködöl? hiszem Isten adgya az új szívet s. lelket Ezech. 36. 26. nem à természet!

3. *Necessse, mortua opera facit anima, donec Christi gratiâ reviviscat.* August. tom. 7. lib. de natura & gratia contra Pelagianos cap. 23. Csak megholt cselekedetekben foglallya magát mind addig à lélek, valamedig Christus kegyelme által meg nem éled.

3. *Voluntas, naturâ, prius operatur quàm Deus; ac proinde Deum operari, quia voluntas operatur, non contrâ.* Bellarm. libr. 4. de grat. & liber. arbitr. c. 15. §. 3. Az Isté kegyelménél eléb működik az Ember akaratya; ugyis munkálkodik Isten, ha az akarat munkálkodik; megelőzven Istent az akarat.

CENS. Nölza
hát szapspanozd meg
éppé a Szerecsent;
s- ha meg tisztit-
hatod, a' te akara-
todis jobban tut-
hat Istennél. Fer.

13. 23.

4. Firmissimè te-
ne, & nullatenus
dubites, neminem
sic posse hominum
pœnitentiam agere,
nisi quem Deus illu-
minaverit, & gra-
tuitâ suâ miseratione
convertit. Aug.
aut potius Fulgen-
tius, libro de fide ad
Petrum Diaconum.
cap. 31. Senki nem
térhet meg ez é-

4. Cum natura
voluntatis bona sit,
cur non velit bonū?
Et, tametsi cogita-
tio peccatoris prona
sit ad malum o-
mnitempore, est ta-
men in eo igniculus
virtutum. Costerus
in Enchir. cap. de
lib. arbitr. pag. 211.
Jó az akarat ter-
mészet szerént; az-
ért akarhattya az
let-

letben, hanem kit
Isten meg térít.

jót, s- lehet ben-
ne a jó cselekedet-
eknek tüze.

CENS. Lehet,
per non - lehet!
Nem cselekszem a
jót mellyet akar-
nék, hanem a gono-
szat, mellyet nem a-
karok. Rom. 7. 19.
Mit tusakodol I-
sten ellen hát?

A' CHRISTVSNAK TISZ- TIR Ű L.

I. Alia voluntas
est Christi ut homi-
nis, alia Dei. Am-
brosius (élt a 4-dik
szazban) de fide
ad Gratianum Au-
gustum libr. 2. c. 3.
Más a Christus a-

I. Hamissan mód-
gya Calvinus, hogy
Isten akarattyaival,
viaskodot az (Em-
ber) Christus aka-
rattya. Pazman.
pag. 497.

CENS. Szag-
S 2 karat-

karattya menyibé
Itten, meg más,
menyiben Ember.

2. *Christus proficiebat ætate hominis, proficiebat sapientiâ hominis. Ambrosius de Incarnationis Dominicæ Sacramento. c. 7.* Embéri módon nevelkedet Christus, mind idejében, s mind bölcseségében.

gasd el hát ezt:
Nem az én akarató,
hanem a tied legyē.
Matth. 26. 39.

2. *Christi anima ab ipsa sua creatione repleta fuit scientiâ, ita ut nihil posset à didicerit, quod antea nesciret. Bell. libr. 4. de Christo. cap. 1.* A^o Christus lelke, oly tudományal birt teremtésétől fogva, hogy soha semmit az után nē tanult, mellyet az előt nē tudot.

CENS. Szakadgy! mert: hasonlatosnak kellett
3. Sub-

hozzánk lenni. Sid.
2. 17. Mi penig,
nem mindent tudunk születésünkben. Vagyon egy nap s-ora, mellyet nem tudot egykor à Fiu. Mark 13. 32. Még-is tudotté mindent Embersége tzerént?

3. *Subiectus nunc quoque Patri Christus est, non tamen pro omnibus, sed pro solis credentibus in eum, pro quibus seipsum tantumquam immaculatum agnum Patri obtulit. Cyrillus (élt az 5-dik százban)*

3. Nem csak a^o Választottakért, hanem az egész vilá-
gért meg holt Christi.
Pazman pag. 486.

CENS. Igaz, de mellyik világért? Ezért: Megengeszteltette Istén Christusbán magá-
S 3 Jhe.

Ihesauri lib. 10. c.
8. Alája vettetet
Christus az At-
tyának, de nem
mindenekért, ha
nem csak az ű
benne hívókért,
kikért meg-is
holt.

4. *Constat*
Christum, secun-
dum utraq, for-
mas operatum, hu-
manitatis scilicet
ac Divinitatis.
Hieronym. tom. 4.
de Assumpt. Mariæ.
Tudgyuk, hogy
Christus mind

nak e' világot, nem
tulaidonitva nekik
bűnöket. 2 Cor. 5. 15.
Látod, hogy a mely
világért meg holt,
elvőtte annak bűnét!
Vallyon az Hite-
lenekért el-vőtte é
nem; mert azok-
nak vétkeket még a
saletrum s. szappan
sem moshattya le. 1. er.
2. 22.

4. *Error est, quod*
Christus sit mediator
secundum utramque
naturam. Bellar. libr.
5. *de Christo cap. 3 §.*
Testatur. Vetek a
Christust, mind két
természeti szerént
közbe járónak mő-
dani.

két természeti be-
rént munkálko-
dor.

5. *Si Paulus Me-*
diator esset, essent
utiq, & cœteri co-
apostoli ejus; ac si
multi Mediatores
essent, nec ipsi Pau-
lo constaret ratio,
quâ dixerat: Unus

CENS. Vgy
talám néked! de
nem az így szolló
Sz. Irásnak: As
Aszonyi állatnak
magva, megrontya
a' kígyónak fejét.
Ter. 3. 15. It volna
az Emberi termé-
szet! az Isteni pe-
nig it: Az Isten Fia
vére tisztít meg
minket minden bű-
neinkből 1. Jan. 1. 7.

5. *Christus dici-*
tur unicus Media-
tor, non quia solus
est, sed quia princi-
palis est; Sancti sunt
Mediatores Secun-
darii. Becanus de
Invoc. Sanctor. 9. 9.

enim Deus, unus
 Mediator Dei & G.
 Hominum, homo
 Jesus Christus. Aug.
 tom. 7. libr. 2. con-
 tra Epist. Parme-
 nianic. 8. Ha sok
 közben járok vol-
 nának, nem tudná
 Szent Pál e' mon-
 dásának okát ad-
 ni: Egy à közben
 járo Isten s-Em-
 berek közöt.

n. 3. Meg enged-
 gyük, hogy egy à
 fű közben járo; de
 à Szentek kisseb
 közben járók.

CENS. Irás-
 csigázás! Mert:
 Csak az à közben
 járo, ki únnön ma-
 gát váltságul adta.
 1 Tim. 2. 6. Azt
 a' Szentek nem
 cselekedték, mert
 Christus egyedül
 tekerte a' Saitót,
 nem is volt ű véle-
 senki. Esa. 63. 3.
 Még penig oly
 közben járo, ki
 mind meg váltat,
 s- mind érettünk e-
 sedezik. Rom. 8. 34.
 6. Si

1 Jan 1. 2. Sid. 7.
 25. Jan. 14. 6.

6. Si igitur mor-
 tuo corpore, ad pa-
 radisum Christi ani-
 ma mox vocatur;
 quemquam ne ad-
 huc tam impium cre-
 dimus, qui dicere
 audeat: Christi a-
 nimam fuisse apud
 inferos. August.
 tom. 6. libr. contra
 Felicianū Arianum
 cap. 15. Ha Christ9
 lelke az Egben
 ment, micsoda
 bolond Ember
 mondaná már,
 hogy Pokolbā (s-
 annak is tornátzá-
 ban) volt?

6. Christus de-
 scendit ad inferos,
 ut inde animas de-
 functorum Patriar-
 charum ex carcere
 inferni educeret, u-
 brante ejus adven-
 tum continebantur.
 Bellar. libr. 4. de
 Christo cap. 16. Az-
 ért szállot Christ9
 Poklokra, hogy
 annak tömlőtze-
 bül, az ot lévő ő
 Testamentumi sz.
 Atyákat meg sza-
 badicsa.

CENS. Nem
 munkálkodot ű
 Felsége non Ens
 S S kör-

környül itt, mert à
Limbus csak has
 neveléstekért köl-
 tőt Aghnó lelte
 babona, s. lok
 semmi. Christ⁹ ha-
 lála előtt, *sten mar-*
kában volt ajánlva
David lelke. Solt.
 31. 6. az élet cso-
 moja volt helye, i
 Sam. 25. 29 *Moses*
 lelke menybē volt
 Matt⁹. 17. 5. *Illyés-*
is oda ment. 2 Kir.
 2. 11. *Enoch* val eg-
 gyüt! Sid. 11. 5.
Christus által tar-
 tattak meg à régi
 Szentek. Csel. 15.
 11. mert ű meg öle-
 tet eleitől fogva,
 7. Chri-

7. *Christus pro*
nobis exaltatus est
& glorificatus. Cy-
 rillus *Thesauri lib.*
 8. cap. 11. Miéret-
 tünk dicsőítettet
 meg Christus.

8. *Christum ho-*

érdeme erejére
 nézve. Titk. 13. 8.

7. *Christus cor-*
poris sui gloriam,
sibi promeruit. Bell.
libr. 5. de Christo c.

9. Magának ér-
 demlette Christus,
 Teste dicsőséget.

CENS. Nem
 tudod mit beszél!
 Hát micsoda ez:
 ű érettek szentelem
 meg magamat? Jan.

17. 19. Es: azért
 jött Christus e' vi-
 lágra, hogy à bűnő-
 sőket meg tartaná.

Tim. 1. 15. Vgy te-
 tzik nem almo-
 húveljeznek ezek.

8. *Certissima fi-*
mine

minem seorsim non adoramus, sed Deū incarnatū, qui proprium sibi corpus animatum univit. Hieronym. tom. 4. de Assum. Mariæ f. 72. Nem imádgjuk Christust menyiben Ember, hanem menyiben Isten s. Ember.

de tenendum, divino cultu interno & externo Sacramentum Eucharistiæ adorandum. Gregor. de Valentia tom. 4. diss. 6. general. de Sacram. Euchar. 9. 11. p. 2. Isteni tisztelettel imádgjuk az Vr- Vacsorája Sacramentumát.

CENS. Balvány imádo vagy hát te ugy! mert à teremtet állatot szolgálad, hátra hagyván à teremtet. Rom. 1. 25. Hízem nem mondotta Christus, hogy imádgjad à Sacra-
9. Caro

mentumot, hanē: egyétek, s. igyátok. Marc. 14. 22.

9. Caro non prodest quicquam, scilicet sola caro. Accedat Spiritus ad carnem, quomodo accedit charitas ad scientiam, & prodest plurimum. August. tom. 9. tract. 27. in Joban. Nem maga, hanem à lelekkel együt használ à test; ha ugy járul à testhez az, mint a' szeretet a' Tudománvhoz.

10. Frustra hujus seculi sapientes de virtutibus (pru-

9. Annyit tesē: à test nem használ, à testét fül, testi értelem, testi okoskodás, ennek értelmére né hasznos. Pazman pag. 836.

CENS. Netekezd oda, mert az Ember fiáruł tractal. Jan. 6. 62.

10. Gentiles, servatā lege naturæ, poterant esse salvi. den-

dentia, fortitudine, temperantia, justitia) tam multa disputarunt, quas tamen apprehendere omnino nequiverunt, cum illum nescirent, qui factus est nobis à Deo sapientia. Bernardus super Cantica serm. 22. E' világi Bölcsenek nem volt részek a' jó cselekedetekben, mert né ismerték Christust.

Maldonat. in c. 11. Matts. v. 22. Csak a természet törvényéből is idvezülhettek a réghi pogányok.

CENS. Vaj ne jó Szász! mert: az Attyaismeretiben al az örök élet. Ian. 17. 3. Kel vallani a' Fiatis 1 Jan. 2. 23. A' Szentlelket sem kel el hadni Jan. 14. 17. Immár penig a' Pogányok az Istent csak tagogatták. Csel. 17. 27. A' Fiu felől nem hallottanak, semmi módon hisznek abban? Rom. 10. 14.

II. Chri-

Az Hitet adó Sz. Lélek sem volt nálok, mely nélküls csak semmi a' do-log. Sid. 11. 6.

II. Christus, non naturâ Deitatis pro nobis mortuus est, sed unionis Oeconomîâ. Athanasius (élt a' 4. dik százban) Dial. 4. de S. Trinitate pag. 159. edit. Henrici Stephani in 8. vo. Christus annyibá holt meg, menyiben testet vót magára.

II. Credo Christum fuisse mortuû, sed non verè ac realiter. Poza Jes. in append. Relat. Alphonsi de Vargas Toletani pag. 333. Ann. 1641. edit. Megholt ugyan a' Christus, de nem valósággal s-igazán.

CENS. Hogy né fél Istentül, ki ezt né hiszed: Jesus ki bocsátá az űlelket. Matt. 27. 50.

12. Rur-

12. Rursus
(Christus) R E-
VOCANS desi-
derium suum, &
videns quanta uti-
litas mundi totius
esset futura per pas-
sionem ipsius, dice-
bat: Sed non sicut
ego volo, sed sicut
tu. RECOGI-
TABAT hæc
Christus. Origenes
(élt az 3-dik száz-
ban) tract. 35. in
Matt. Visszahiv-
ta, s- vizsgálta gon-
dolta Christus a'
maga kívánságát.

12. Hamissanta-
nittyá Calvinus,
hogy Christus az ű
szavát vizsgálta. hiv-
ta. p. 497. Pasmā.
CENS. Vai
gonosz lélek! tu-
dodé hogy így
menti it Bellarmi-
nus Calvinust: di-
cit Calvinus, natu-
ram Christi undiq;
perfectam fuisse, nec
ullam fuisse in eo
passionum inordi-
nationem. Bellarm.
lib. 4. de Christo c.
8. §. præterea. Mit-
is mondott it Cal-
vinus egyebet, ha-
nem a mit másis ű
előtte tanított?

13. Chri-

13. Christus a-
scēdēdo, absentavit
se corpore. August.
tom. 8. in Psal. 44.
A' Christ9 Meny-
ben menvén, el-
vitte tulunk te-
stet.

13. A' Christus
teste nincs meg ha-
tározva, hanem le-
het más helyen is.
Pazman. pag. 841.
CENS. Nem
e' földön, hanem
Menyben keresled
ütet test ismerent.
Col. 3. 1.

A' MEG-IGAZVLASRVL; és:

A' JÓ-CSELEKEDETEKRŰL.

1. Fides sola ju-
stificat. Hilarius
(élt a' 4-dik száz-
ban) Comment. in
Matt. Can. 8. pag.
352. Csak egye-
dül az Hit igazít
meg.

1. Fides sola, non
satis est ad justifi-
cationem obtinen-
dam. Costerus in
Enchirid. pag. 266.
Nem elég csak az
Hit, a meg-igazu-
lás el-nyerésére.

CENS. Mit
töbögatz hát egy-
T 2. Ne-

ebet mellé? hiſe minden cselekedet el-rekeztetik tûle. Rom. 3. 28. cap. 4. 5. cap. 11. 6. Gal. 2. 16. Tit. 3. 5. Maga is nevezterik azo-
ban az Hit. Matths. 9. 22. Luc. 8. 50.

2. Nemo suo me-
rito, sed omnes æ-
qualiter Dei gratiâ
salvantur. Hier.
Comm. in cap. 5. ad
Rom. Senki nem
idvezülhet érde-
mébül, hanem I-
sten kegyelmébül.

2. Romana Ec-
clesia præcipuâ qui-
dem sp̃e & fiducia
in Deo ponendam
esse asserit, aliquam
tamen etiam in me-
ritis poni posse do-
cet. Bellarm. libr. 5.
de Justif. cap. 7. §.
Sed Catholica. A
Romai Ecclesia,
érdemébenis veri
bizodalmát.

3. Si

CENS. Nem
tõm bizony mi-
ért, mert ha min-
deneket meg cselek-
szikis, csak tartozik
azzal. Luk. 17. 10.

3. Si justus es,
& fide vivis, cur
non es securus de
Domini pollicita-
tione, & cur non,
cum ad Christum vo-
caris, amplecteris?
Cyprianus (élt az
3-dik Izázbán) de
Mortalitate sect. 2.
Miért nem vagy
bizonyos Isten i-
gireiben, ha Hit
által akarsz élni?

3. Nullus potest
esse certus, quod ve-
ram salvificam fidē
consequutus sit.
Bellar. libr. 1. de
Just. cap. 10. §. de-
inde. Senki nem
lehet abban bizo-
nyos, hogy igaz
Hitet nyert Isten-
tül.

CENS. Tõ-
kélletlen módás!
mert az Apostol
nem vala senki, így
irván: Tudom én
T 2 4. Ali-

kinek hittem. 2 Tim.
1. 12. Másokrulis
igy ízol: nem szá-
kaszhat el MIN-
KET semmi ísten-
től. Rom. 8. 39.

4. Aliud est se-
cundum opera red-
dere, & aliud pro-
pter ipsa opera red-
dere. In priori,
ipsa operum quali-
tas intelligitur, ut
cujus apparuerint
bona opera, ejus sit
& retributio glo-
riosa. Propter o-
pera vero dare, non
potest æquari labor,
nec ulla opera com-
parari. Gregorius
Magnus (élt az 6-

4. Secundum o-
pera: idem est, quod
Deus propter bona
opera ac merito, u-
nicuique sit retributu-
rus. Pererius Disp.
5. in cap. 2. Rom. n.
39. pag. 279. An-
nyit teben jó cse-
lekedet ízerént,
mint jó cseleke-
detekért fizetni.

CENS. Ami-
tasz, mert nem an-
nyit! lásd ezt:
dik

dik ízázban) in
Explan. 7. Psalmi
super verba: Au-
ditam fac mihi mise-
ricordiam tuam p.
631. secund. Edit.
Frobenianæ Ann.
1550. Külömbség
vagy on ezek kő-
zöt: Cselekedet-
ek ízerént fizetni,
& cselekedetekért.
Az első azt mu-
tattyá meg, kinek
lesznek jó csele-
kedeti, mert a'nak
adatik a' dicsős-
ség; a cselekedet-
ekért fizetni pe-
nig, nem érkezik
el az örök Élettel.

5. Fides, non o-

gos to ergon autu
estaj: a mint az ű
cselekedete lebe.
Titk. 22. 12. Nem
cselekedetért hát!

5. Fides, melius
finan-

pinando habetur in corde, sed certâ scientiâ, acclamante conscientiâ. Bernardus Epist. 190. ad Innoc. Pontificem. Az Hit, nem csak valami vélekedés, hanem a' lelki ismeretnek meg nyugovása az Isten igijén.

per ignorantiam, quàm per notitiam definitur. Bellarm. libr. 1. de Justif. cap. 7. §. 2. Job tudatlanságot keresni az Hitben, hogy sem valami józan ismereter.

CENS. Egy Szén - égetőnek mondta vala egykor ezt az őrdög. (Claudius Essensæus in 2. Tim 3.) Kit midőn kérdezt volna a' Gonosz, mit hinne? azt felelé a' Carbonarius: a' mit az Ecclesia hiszen. Mond a' Satan: Mit hiszen

6. Ne-

az Ecclesia? Tovább nem mehet ennél: a' mit (ugymonda:) EN. Scientiara igazit mindenűt bennűnket a' Szentírás az Hit dolgában: Job. 19. 25. Jan. 17. 3. Jan. 5. 39. 1 Jan. 4. 1. 1 Petr. 3. 15. Még az őrdögnek is vagy ő valami ismereti. Jak. 2. 17. s. nem akarnál ű nálánál Bölcséb lenni?

6. Necessè est primum omnium credere, quod remissionem peccatorum habere non possis, nisi ex indul-

6. Certa promissio specialis misericordix de fide, non tam ad fidem, quàm ad præsumptionem contendit. Bellarm.

T 4

gentia

gentia Dei. Bernhardus Serm. 1. in Annunc. B. Mariæ col. 105. Ha Bűnöd bocsánattját akarod, azt csak Isten kegyelmébül kel varnod.

7. *Fidei vitam opera attestantur, nam fides sine operibus est mortua in scriptis. Bernhardus Serm. 2. de resurr. col. 133.* Ha vagyo-

libr. 1. de Just. cap. 4. Maga Hitseg az, s- nem bizonyos Hit, mikor Ember Isten irgalmas igiretihez támaszkodik!

CENS. Vaj Sátán! be, megh akarnál ettől folztani: Bűnnek bocsánattját veszi minden, a ki hiszsen ű benne. Csel. 10. 43.

7. *Dissentimus ab Adversariis in eo: quod ipsi fidem, quam dicunt solam justificare, docent nunquam esse posse solam. Bellarm. lib. né élő*

né élő Hited, a jó cselekedetek mutatják azt meg.

1. *de Justif. c. 3. § 2.* Azt tanították az Ellenkezők, hogy nem lehet az Hit csak maga.

CENS. Igazán! mert hol *Sit* vagy, ot vagyon Christus *Eph. 3. 17.* hol Christus vagy, ot vagyon a Sz. Lélek *Jan. 14. 23.* Hol a Sz. Lélek vagy, ot szép lelki gyümölcsök vadnak. *Gal. 5. 23.* Azért, hol az Hit vagy, ot szép jó cselekedetek vadnak.

8. *Fateor, non sum dignus ego, nec*

8. *Bona opera Homini iusto sunt pro-*

propriis meritis possum regnum obtinere Coelorum. Ceterum Dominus meus duplici jure id possidet, hæreditate Patris, & merito passionis, altero ipse contentus, alterum mihi donat. Bernardus de vita Bernardi libr. 1. cap. 13. Meg vallom Vrá Isté! nem vagyok arra méltó, hogy az örök életet érdemből vegyem el. De mivel hogy azt, az én Vram Jesus Christus, vagj úgy birja, mint Anyának öröksé-

necessaria ad salutem, non solum ratione præsentia, sed etiam ratione efficientia, quoniam efficiunt salutem. Bellar. libr. 4. de Justif. cap. 7. § 3. Nem csak szükségsek a' jó cselekedetek a' megigazulásra, hanem ugyan szerző okai is az örök életnek.

CENS. Ez ellen túrkölödöl: Nyilván vagyon, hogy Isten előtt, senki törvény által meg nem igazulhat. Gal. 3. 11. Mert úgy:

gét;

gét; vagy, mint maga benvedesével nekem érdemlet orizágot. Elég édes Idvezítőmnek az első, nekem ajándékozza a' másikat.

9. Præter dat alter meritum, sustinere se jactet pondus diei & æstus. Mihi ad hæc Deo bonum est, ponere

Ki - rekestetnék Ember a' Christus Jesustúl, s. a' kegyelemből kiesnék. Gal. 5. 4. Nemis mitülünk vagyon az Isten által való meg-tartatás, hanem, Isten ajándéka az. Eph. 2. 8. Miért akarsz hát te erő-szakot tenni a' Szent iráson, s. e' cselekedeted del Sz. Lélek ellen veteni?

9. Homo justus adultus, sub duplici titulo habet jus ad gloriam, uno ex meritis Christi, altero ex meritis propriis.

in Domino spem me-
am. Bernhardus.
Serm. 9. in Psalm.
Akarki mint hán-
nja vesse epeiségét
de én, csak Isten-
bē verem remén-
ségemet.

10. *Non sine*
præmio diligitur
Deus, etsi absque
præmii intuitu dili-
gendus est. Vera
charitas mercenaria
non est, quamvis
merces eam seque-

Bellarmino. libr. I. de
Purgat. cap. 14. §.
Secundo. Mind
Christus érdemé-
ből, s- mind Em-
bernek magáéb-
ől, kel idvezőlni,

CENS. Nega-
tur Domine! Mert:
ha a törvény által
vagyon az igazság,
a Christus ok- nél-
kül bált meg. Gal.
2. 21.

10. *Licetum est,*
operari bona opera,
intuitu mercedis æ-
ternæ Bellar. libr.
5. de Justif. cap. 8.
Szabad jot csele-
kedni, a követke-
ző jutalom-ért.
tur.

tur. *Bernhardus in*
tract. de diligendo
Deo. Nem kel a
jutalmat nézni
mikor Ember I-
stent akarja szeret-
ni; mint a Béres,
ki csak jutalom-
ért szolgál; meg-
adgya Isten azt
néked Bérelséged
nélkülis.

11. *Duo sunt in*

CENS. Egy
Antigonus Sido
Doctör, így szo-
kot volt régen az
ellen szollani: (*in*
Pirke Aboth, sen-
tentiis Patrum c. 1.)
Fiaim! ne legyetek
ollyak mint a szol-
gák, kik az ű Urok-
nak csak a fizetésért
szolgálnak, és kik
nagy mohón várják
esztendejek ki telé-
sét. Fiai Istennek
az Hívek *Jan. 1. 12.*
Rom. 8. 16. Kik-
nek fellyeb fizet a
Nagy-Attya, hogj
sem mint neki bol-
gálnak.

11. *Nusquam le-*
quovis

quo vis peccato, à quo in iudicio Dei justificandi sumus: vitium, & supplicium. Illud tollitur imputatione iustitiæ Christi, hoc, remissione peccatorū. August. lib. 22. de Civit. Dei cap. 24. Mind Christus igalságának tulajdanutása, s-mind annak meg-bocsátása vagyon, à bűnnek el-vételében.

gimus, Christi iustitiam nobis imputari. Bellarm. lib. 2. de Justif. cap. 7. Sohol nem olvasuk, hogy à Christus igalsága tulajdonittatnék nekünk.

CENS. Locista vagy hát te, nem jó-locista! Ihol vagyon: Tulaidonittatik az Hit igalság gyanánt, az Hitetlen Ember meg-igazitására. Rom. 4. 5. Ismét: Nem tulajdonítottá Christus nemelleyeknek bűnöket. 2 Cor. 5. 19. Láts már valaha egyszer?

12. Ipsa nostra iustitia, quamvis vera sit propter veri boni finem, ad quem refertur, tantum tanta est in hac vita, ut magis peccatorum remissione constet, quam perfectione virtutum. August. libr. 19. de Civit. Dei cap. 27. Vagyon ugyan igalságunk, mely nézi, az örök életet, de az nem tökéletes ez életben.

12. Afferimus: posse Hominem per gratiam Dei justificatum, ejusdem gratiæ adiutorio & legem implere, & eâ impletione, vitam æternam promereri. Bellar. libr. 3. de Pont. Rom. cap. 23. antith. 6. Isten Kegyelmeből Ember, mind à Törvényt bé-tóltheti, s-mind az által örök életet érdemelhet.

CENS. Valyon s-volté Sz: Davidnál Isté kegyelme? Ha managorlora vonsznak

13. Chr:

is nē mered mon-
dani hogj nē volt.
Miért mondáhat
mégis: *Ha à mi*
bűneinket megtar-
tándod Isten, kicsó-
da maradhat meg?
Solt. 130. 3. Ilmet:
Ne perely én velem
szegény szolgáddal,
mert egy igaz sem
találtatik te előtted
az élők között.
Solt. 143. 2. Ele-
get tehetetté hát
még is az Isten
törvényének? Scil.

13. *Christus est*
peccatum, ut nos
justitia; nec nostra,
sed Dei: nec in no-
bis, sed in ipso. Au-

13. *Ha missan*
mondgya Calvinus,
hogy Christus bűnös
volt mi reánk néz-
ve. Pazmán p. 486.
gust.

gust. Tom. 3. in En-
chirid. ad Laurent.
c. 41. Azért Chri-
st9 tétetet bűnné,
hogj mi lennénk,
nē magúk, se nem
magunkbā, hanē
Isten igassága, a'
Jesús Christusbā.

A' POENITENTIARVL.

I. *Quid mihi est*
cum Homini bus, ut
audiant Confessio-
nes meas? Curio-
sum gen9 ad cogno-
scendam vitam ali-
enam, desidio sum ad
corrigendam suam.
Nemo enim scit ho-
minum, quid agatur
in homine, nisi spi-
ritus Hominis, qui

CENS. Tudar-
lan vagy az Irás-
ban Domine Petre!
It vagyō az: Chri-
stus bűnné tötte J-
sten, hogj mi len-
nénk Jsten igassága
ű benne. 2 Cor. 5. 21.

I. *Confessio o-*
mnium peccatorum,
jure divino neces-
saria est iis, qui post
Baptismum in pec-
cata labuntur. Bel-
larm. lib. 3. de Poe-
nit. cap. 2. §. 1.
Embernek, megh
kel a Papnak gyō-
ni bűnét.

CENS. Lám
V in

in ipso est. August. tom. 1. lib. 10. Conf. cap. 3. A' nyughatatlan Emberek, kívánnák az én Bűncimről való vallás tetelemet, kik magok életét sem tudják megjobbitani.

à Gutta-útótnak, Jesuita nélkül-is meg-bocsáttaték. *Matth. 9. 2.* Tudodé, hogy még az Igazs el-esik egy nap bétűser? *Peld. 24. 16.* s-ollyan-kor, juté, fűlben sugandó minden vétke eszében? Lehetetlő dolgot kívánsz hát! De tudom é titkoka-
kat it: *Quoniam Sacerdotes sub Confessionis titulo, mulierum habent persæpè secreta colloquia. Quæ quia seducibiles sunt, Sacerdos perversus*

2. Chri-

existens, (el-jarván tudni illik à donum continentiæ val) ip[s]arum pudicitiam facile corrumpere poterit, quod sæpè evenire solet his temporibus. *Marsilius Patavinus in Defens. pacis.* Láddé, hogy a' *Concupiscētia* hajt a gyontatásra!

2. *Christus suscipiendo personam, & non suscipiendo culpam, & culpam deleuit & pœnam.* *August. tom. 10. Serm. 37. de Verbis Domini.* A' Christus, mind a bűn-

2. *Post remissionem culpam, sæpè remanere reatum pœnæ temporalis.* *Bellar. lib. 4. de Pœnit. c. 2. §. 4.* Meg bocsattatott ugyan a véték, de marad még fen időszet-

V 2

túl,

túl, s-mind a bűntetéstől meg-izabadított.

3. *Lachrymas Petri lego, sed satisfactionem non lego. Ambrosius super caput Luc. 22. Nem olvasom, hogj sz. Péter, bűnéért eleget tót volna, csak sirt.*

rént való bűntetés.

CENS. Hiszem nem mindékor a vétékért esik a büntetés, hanem az Isten dolgainak ki-jelentéseért. *Ian. 9. 3. Es, hogy né-mely, halálával dic-sődicse meg Istent. Jan. 21. 19.*

3. *Poenitens, qui rei personam sustinet, paratus esse debet, satisfactionem, quæcunq, illi in hac vita à Confessario, tanquam iudice, imponetur, perficere. Pinellus Jesuita lib. 2. de Poenit. c. 2.*

4. Si

Tartozik bűnéért eleget tenni Ember, ha rá veti a Pap.

CENS. Hogy lehet az? hiszem ha megnyuzsa Ember magát is, nem lehet eleget Bűnéért. *Bernhardus Serm. 38. in Cant. Hátte, miért kívánnál még-is lehetetlen dolgot?*

4. *Si credis peccata tua à Deo solo deleri, bene facis. Bernhardus Serm. 1. de Annūc. B. Mariæ col. 105. Ha hiszed, csak az egy Isten-től bűnöd bocsá-*

4. *Fides non est pars poenitentiae. Bellarm. libr. 1. de Poenit. c. 19. proß 2. Nem lehet az Hic része, a poenitentia-tartásnak.*

CENS. Hát
V 3 nat-

tyát, jól cseleke-
szed.

5. *Ethnicum est, se flagellare. Tertul. in Apolog. adv. gentes c. 46.* (élt az 3-dik százban.)
Pogányi szokás, magát meg kor-
bácsolni.

micsoda ez: Tér-
jetelek meg, s. Sid-
gyetek az Evange-
liomnak. Mark. 1.
14. Ezis: meg kel-
let volna térnetek,
s. úgy bűnnetek.
Matth. 21. 32. Csel.
19. 4.

5. *Per corporis flagellationem, Deo offenso satisfacim⁹.*
*Jeremias Drexelius Jesuita Monacensis in Trismegisto Chri-
stiano part. 1 cap. 6.*
6. 4. p. 69. Eleget
teszünk Istennek,
testünk korba-
csolásával.

CENS. Lássad,
ha Bál Papja a-
6. La-

karlzlenni. i Kir.
18. 28. Meg enge-
demazonban né-
ked, de úgy, ha
Malach Doctoron
által esel!

6. *Lavare nos non possumus à pec-
catis, sed in omnibus
quæ agimus, indul-
gentiæ tuæ lavacro,
(ô Deus!) indige-
mus. Cyprianus
(élt az 3-dik száz-
ban) sermone de
ablutione p. c. d. u. m.
sect. ult. Nem ma-
gunk magunkat,
hanem Isten en-
gedelmének vize,
tisztít meg minket.*

6. *Est in Eccle-
sia potestas, indul-
gentias concedendi.*
*Bellarmin. libr. 1. de
Indulgentiis cap. 3.*
Meg égedtetet az
Ecclesiabā a Bűn-
bocsánat.

CENS. Vgy
vagy on, mert ti
azt pénzé adgyá-
tok. *De à te pen-
sed veled együtt
veszessen el, ki Isten
ajándékát pénzen
osztogatod!* Csel.
V 4 8. 20.

8.20. Begh undok
Simonia vagy
nátok! Ha in-
gyen vőttétek, mi-
ért nem adgyátok
ingyē? *Matth 10.8.*

A° SACRAMENTVMOK RVL
KÖZÖNSEGESSEN.

1. Dominus ipse,
et Apostolica di-
sciplina, pauca tra-
didit nobis Sacra-
menta: Baptismum
scilicet, et celebra-
tionem corporis et
sanguinis Domini.
*August. tom. 3. lib. 3. de Doctrin. Chri-
stian. cap. 9.*
Christus, s-az A-
postolok, ket Sa-
cramentumot ad-

1. Septem sunt
proprie dicta Sacra-
menta, Baptismus,
Eucharistia, Con-
firmatio, Pœniten-
tia, Extrema Un-
ctio, Ordo, et Ma-
trimonium. *Bellar. lib. 2. de Sac. c. 24. §. 1.*
Hét Sa-
cramētumok vad-
nak: A° Kereszt-
ség, Vr-Vacsorá-
ja, Confirmatio,
tak

tak nekünk, a Ke-
resztiséget, s- Vr
Vacsoráját.

pœnitentia, utol-
so-kenet, Papok
fel-izentelése, s-
az Hazaság.

CENS. Meg-
engedgyük a két
elsőt, mert mint
az ô Testamentû-
ban valának: a°
környül-metélke-
dés helyében, ke-
resztég. *Col. 2. 11.*
az Husveti Bárány
után az Vr-Vacso-
rája jöt bé. *Matth. 26. 28.*
De a Con-
firmatióban, hol ol-
vasod ezeket a Sz-
lásban: Kereszt-
vel illetlek tégedet,
s-meg erősítelek es
idveségnek kene-
tével,

tével, Attyánok,
Fiunak, és Sz. Lé-
leknek nevében.
Bellar. libr. de Sa-
cram. Confir. c. 10.
Hilzem ha Sacra-
mentum, nem a'
Jesuiták között,
hanem a Sz. Írás-
ban kel keresni!
Holot: Egyedül
csak Isten a Sacra-
mentumoknak szer-
zője. Thomas part.
3. q. 64. art. 2. Es:
Angyal, s-Ember,
nem szereshet Sa-
cramentumokat, ha-
nem csak Isten.
Durandus libr. 4.
sent. dist. 2.

A' poenitentia-
ban

ban pedig, láttálé
visibile Elementu-
mot, mely meg ki-
vántatik a Sacra-
mentumban? Is-
mét: talám soha
nem volt az ő Te-
stamentumban poe-
nitentia, mert la'
hogy, Vj- Testa-
mentumi Sacra-
mentum! De az ő
testamentumban
volt poenitentia, é
mondás szerént:
His Emberi eredet-
től fogva, volt a'
poenitentiának Sa-
cramentuma. Lom-
bard. lib. 4. sentent.
dist. 22. C. Ha volt:
süllyön bon è Cō-
liu-

ciliumod: Az Új
Testamentumban
szerzette Christus a
poenitentiának Sa-
cramentumát. Con-
cil. Trid. Sess. 14.
cap. 1. láddé mint
szaggattatik ki az a
plánta, mellyet a
mennyei Atya nem
plántált! Matts.
15. 13.

Ha az utolsó
Kenetet-is Sacra-
mentumnak tar-
tod; miért hogy
nem mindenkor
gyógyítod meg a
bereget vele? hi-
szem a Sacramen-
tumok ki-szokták
munkálkodni a ke-
gyel-

gyelmet! Bellar.
libr. 2. de Sacram.
cap. 3. Es: miért
nem kened meg
sárral, nyállal a
Patienstedet? vagj,
hogy nem mőlod
meg a Silóé tavá-
ban? hiszem ugy
Vrunkat közeleb
követhetnéd?

Ezen kívül, a
Papok fel-szente-
lése-is hogy lehet
Sacramentum?
Hol vagyon ab-
ban meg igitve a
bűn-bocsátás, (ha-
nem ha minden
fel-szentelt Pap-
nak el-töröltetec
bűne!) holot an-
nak

nak még kel lenni
à *Sacramentum* bane
Azonban penig;
hisem ki-atkozza
Tridentum, à mely
Sacramentuma az
új *Testamentum* nak
kegyelmet nem ad.
Concil. Trid. Sess.
7. Can. 8. Te pe-
nig miért mered
mondani: *Ordi-*
natio, non ad gratiæ
collationem institu-
ta est. *Bellar. de Sa-*
cram. ordinis cap. 2.
Nincs kegyelē az
Ordinatio bā. Huz-
zátok hát egy-
mást à bizontalá-
ért! Mi közöd a-
zonban a' *Matrimo-*
nium

monium Sacramen-
tum ához, ha meg
nem házasodol?
Hiszem à *Sacra-*
mentum mal kel
Kerebtyénnek él-
ni! De csak è te-
lik itt is bé: *Qui-*
dam Clerici legiti-
imum non habentes
Conjugium, extra-
nearum mulierum
vel ancillarum sua-
rum appetunt Con-
sortia. e. quidam.
dist. 81. Ennéliga-
zabbat bizony,
kevés Ember mō-
dot!

2. *Invisibilem*
Sanctificationem
quibusdam profuis-

2. *Sacramenta*
ex opere operato
conferunt gratiam.

se, sine visibilibus Sacramentis. Aug. tom. 3. lib. 3. super Levit. quæst. 84. Kúlsó Sacramentum nélkülis, has-nos volt olykor à belső kegyelem.

3. In Mystério, idē eibus & pot9 illo-rum, qui noster, sed significatione idē, quia idem ipse Chri-stus, illis in Petra figuratus, nobis in carne manifestatus. August. tom. 8. in enarr. Psalm. 77.

Bellar. libr. 2. de Sacram. cap. 3. Be-léjek avot a' kegyelem, à Sacra-mentumokban.

CENS. Erras Domine Pater! mert, à Sacramen-tum vételhez hit kívántatik. Csel. 2. 38. Csel. 8. 36. Rom. 4. 10.

3. Hoc est discrimen inter Sacra-menta legis veteris & novæ, quod no-stra conferunt gra-tiam, illa solum ea significabant. Bell. libr. 2. de Sacram. cap. 13. §. 1. A' Re-giek Sacramentu-

Az

Az akkor példá-zando Christulra nézve, mind egy volt az ô Testa-mentumi Sacra-mentum, s. az Vj-ban való.

4. Sacramenta, honorem, tanquam religiosa habere pos-sunt: stuporem tan-quam mira non pos-sunt. August. tom. 3. libr. 3. de Trinit.

mi, csak példáz-ták, à mi kegye-lemmel tellyes Sacramentumin-kat.

CENS. Lelked ellen beizéllesz, mert azok általis volt igitve à kegyelem. Ter. 17. 7. 1 Cor. 10. 1. Ottis az Vr Jelus mun-kálkodot. Ter. 3. 15. Csel. 15. 11. Titk. 13. 8.

4. Ita fit ex pa-ne Corpus Christi, tanquam ex aqua vinum, in Cœna. Pázman Jesuita p. 853. Mint Canaban à viz borra, ugy
X cap.

cap. 10. Nem kel
à Sacramētumok-
ban csudakat ke-
resni, hanem azo-
kat becsülettel il-
letni.

5. Patet ergo,
quod Hæretici, tan-
tū dant vel acci-
piunt Sacramētum,
sed non dant remis-
sionem peccatorum.
August. libr. 6. de
Baptism. cap. 1. ut
citatur in iure Ca-

változik el à ke-
nyér Christus te-
stévé.

CENS. Csudá-
nak tartja azt az
írás. Jan. 2. 11. Ha
penig az : hogy
maradhat meg a'
kenyér (nem ta-
pláthato ostya)
materiaja, holot a-
maz nem válto-
zot el ?

5. In Ministro
Sacramenta confe-
rente, necessaria est
intentio, quā sine
qui faceret, nullum
conferret Sacramē-
tum. Toletus Jesui-
ta libr. 2. Instruct.
cap. 16. A' Sacra-

nonico

nonico, eadem cau-
sa & quæst. cap.
etiam, quod est 48.
Eretnek szokás a'
kenyert ki - oszto-
garni, azonban
bűn - bocsánatot
nem adni.

mentumokbā va-
ló kegyelem ki a-
dasra, ha nincsen
a' Papnak jó di-
spositioja, ne mēy
oda communicā-
ni.

CENS. A'
Paptul fűghát ugj
à te idveiséged !
(Igy kel hát it ké-
telkedned :) Vr I-
sten ! Latoré ez à
Pap, vagj jamboré
és így, nem com-
mūicalhatz soha;
mert ű, az ű fazék
tőrését soha te né-
ked, ki nem mód-
gya. Nem elherz
hát ugy te, à Sa-
cramentummal !

X 2

A'

En azonban ugy tudom: Hogy az hitetlenség, az isten igiretiben való tökéletességet, bijában valóvá nem teszi. Rom. 3. 3. Csak parancsollyó valamit à Moses sékiben ülő Pharise, meg fogadom; de cselekedetire, kevelet hajtok. Mat. 23. 2. 3. de ugy ám, hogy à Moses sékiből dictállyon!

A^o KERESTZSEGRŰL.

1. Si quis hoc corporeum, & quod oculis carnis adspicitur, aquæ tantum accipit lavacrum,

1. In aquæ Baptismo tolluntur omnia peccata. Bell. lib. 1. de Bapt. cap. 13. §. contra hunc non

non est indutus Dominum Jesum Christum. Nam & Simon ille de Actibus Apolorum acceperat lavacrum aquæ, verum quia Spiritum Sanctum non habebat, indutus non erat Christum. Hieronym. Comm. in 3. Caput ad Gal. Simon Magushoz hasonló Ember az, ki csak à külső keresztségi vizet akarja venni, Sz. Lélek nélkül.

& c. Oda vagyok minden vétek a^o Keresztségben.

CENS. Vgyan minden kegyelmet csak à vizből adtz ki? Hát miért hálnak meg à kis Gyermekek is, ha bűnök oda vagon? hiszem az salál, à bűn begöldöt katonája! Rom 6. 23. Nem szűkség volna hát nekünk is ugy, minden nap ezt mondanunk: Bocsásd meg à mi bűneinket! Matth. 6. 12. Ó ártatlan Ielviták, hogy ti már à

2. Superstitio-
sum est Crucis sig-
num efformare, hoc
enim est, calicem li-
quare, & came-
lū deglutire. Chry-
sost. in Matth. 23.
Szunyog vére vé-
vés, s. Tevé-
nek torkolatra va-
ló akadása, a Iesui-
tak Keresztek ki-
formálása.

Keresztség után
büntelenek vad-
tok!

2. Signum Cru-
cis, est sancta prece-
tio, suavisque mor-
tis Christi, unde om-
nis felicitas fluit,
recordatio. Bailius
Jes. in Catech. Con-
trovers. tract. 2. q.
19. SzentKönyör-
gés a kereszthá-
nyás, s. Christus
halála említése.

CENSOR. Szé-
té az, kit Duran-
dus Pápista, a Lo-
vaniumi Acade-
miának Regius
Professor, (kit
Stapletonus, Atty-

3. Qui

adha: felette tudos
Embernek neves.
De Doctrin. princ.
lib. de Config.
Script. c. 13.) ily
ront: Az ételfelet
való kereszthá-
nyás, az ördögtől
véttet. Durand.
lib. 6. cap. 86. Mit
ítilhetz a Kereszthá-
nyás felől egye-
bet a Keresztség-
bennis?

3. Qui etiam non
percepto Regene-
rationis lavacro, pro
Christi confessione
moriuntur, tantum
eis volet ad abolen-
da peccata, quantū
si abluerentur fonte

3. Semper Eccle-
sia credidit infantes
perire, si absq. Ba-
ptismo de hac vita
recedant. Bellarm.
lib. 1. de Baptism.
cap. 4. §. Secundo
probat. &c. Ke-

X 4

Ba-

Baptismatis. Aug. tom. 3. libr. sententiarum decerptarū ex August. c. 149.

restség nélkül, elvesznek a Gyermeknek.

CENS. Vaj Buta, hogy nem látz! El-veſette az, ki felől, *Sacramentum* el-vétele előttez mondaték: *En megyek ű hoszája, de ű, nem jű ide hoszáim.* 2 Sam. 12. 23 Talám veſtek s-sillyedtek, mind az utazó puſtában kőrnnyűl nem-metſtset, s-hirtelen halallal megöleret Gyermeknekis. *Jos. 5. 5.* Vagy a Tyrannus Herodes fegjvere

4. Ego

alá számláltator Aprodok? *Matth. 2. 16.* Így az *Israeliták* menten bűletet, s-vizben hánt Csecsemőis? *Ki jövet. 1. 22.* Hol vetheted ezeket kárhozatra, s-damni limbura? *da probandi!* Ladé, hogy űj-lelűta vallásban vagy!

4. Ego, pugnatiter non agam cum illo, si quis in Baptismo Johannis, dimissa esse peccata Contenderit. August. Contra Donatist. libr. 5. cap. 11. Nem esem azzal

4. Baptismus Johannis, erat Corporis ablutio, ex pers gratiæ & remissionis peccatorum. Costerus in Postilla, pag. 119. Csak Vizzel keresztele a jó Keresztelő

Xs

űstő-

úfőőkben, ki à Ke-
relztelő János Ke-
relztségének bűn
bocsánátot tulaj-
donit.

3. *Lavacro re-
generationis, non
solum peccata quæ
remittuntur in Bap-
tismo, sed etiam quæ
posterius humanâ
ignorantiâ vel in-
firmitate contra-*

János, de abban
semmi Kegyelem
nem volt.

CENS. Vaj-
gonosz ember! à
vagjaz *Egből származot Keresztiséget,*
semmisíteni aka-
rodé? *Matth. 21.*
25. Bizony ű is, à
*6 űnők-bocsánat-
tyára keresztelt.*
Luc. 3. 2. Marc. 1.
4. Luc. 1. 3.

5. *Baptismi effi-
catiam, non se ex-
tendere ad futu-
rum, sed solum ad
præteritum. Bellar.*
lib. 1. de Baptis. c.
18. §. At vero &c.
Csak az el-múlt i-
gen-

Suntur. August.
tom. 7. libr. 1. de
Nuptiis & Con-
cupiscentiâ. cap. 25.
Mind à Kereszt-
ség előtt valo, s-
mind az után bé-
jövendő bűn-
ket el-töről à Ke-
relztség.

dőkre, terjed-ki
à keresztségnek
ereje.

CENS. Bo-
londság volna hâe
ugy, à követke-
zendő izomoru-
ságinkban ma-
guhkat ezzel így
vigasztalni: *Vol-*
tatok régen hamis-
sok, de már meg-
vadtok mosodva.
1 Cor. 6. 11. Es:
Meg Keresztelked-
tünk, hogy egy lé-
lekké legyünk.
1 Cor. 12. 13. Ez ál-
tal-is nem biza-
kodnunk: *Kik*
Christusban meg-
keresztelkedtek,
6. *Nec*

Christust öltözték-
fel: Gal. 3. 27.
Nem fejek-lágya-
ra eset Emberek
vigasztalási lehet-
nek ám ezek!

6. Nec Origenes
(in 3. seculo; Ho-
mil. 1. in Ezech.)
Nec Augustinus,
(libro 1. Confes.
cap. 11.) memine-
runt de Salis Ce-
remonia in Baptis-
mo, sed de sale so-
lūm divinæ gratiæ.
Vasquez in part.
3. Thom. disp. 6. ca.
4. Sem Origenes,
sem Augustinus,
nem emlekeztek
valamit a Kereszt-

6. Ceremonia est,
cū tanguntur sa-
livā, Nares & au-
res, & dicitur eis:
Ephphata! id est a-
perire! Hanc Ce-
remoniam probant
Patres! Bellarm.
libr. de Baptism.
cap. 25. §. 8. A' ré-
gi Paterék javal-
lásibúl, illettyúk
megnyállal, (s. so-
val-is) a Kereszt-
ségben való Kis-
dedeket.

ség-

ségben való sórul.

CENS. Mit
majmoskodol, ha
vagyon jó lelked
ilméreti? hiszem
az Istentúl paran-
csoltatottigis nem
kel semmit adni.
Töv. 12. 32. s-te
még-is: Sót, nyá-
lat, tejet, méset, o-
lajt, szővétneket,
pára-fuvást, fejer
Kamsát, s. Keresz-
tet, mind oda hor-
daszszé?

Még ha Isten-
túl szereztetet
Ceremonia vol-
na-is, de ha Babo-
nás vallásod ra-
gadna hozzá, csak
el-ron tanám,
mint

mint Ezechiás az
Ertz Kigyót. 2.
Kir. 18. 4.

AZ VR. VACSORAJARVL.

1. Qui ad Cœ-
nam Domini veni-
tis, nolite diligere
mundum. August.
libr. 2. de Serm.
Domin. in monte
cap. 12. Et serm. 33.
de Verbo Domini.
Ne Szerelsétek è
világot, kik az VR.
VACSORAIÁVAL
communicálni a-
kartok.

1. Nunquam cœ-
na, nisi à Novis
Hæreticis est voca-
ta. Mald. in cap. 13.
Joh. vers. 2. Csak
az Vjito Eretne-
kek hiják VACSO-
RANAK è (Sacta-
mentumot)

CENS. Czi-
gánj vagy Domine
Maldonate! Hat
mi vagyon it? Né
Ur Vacsorájának
étele, mikor néha
egyben gyűltök. 1
Cor. II. 20. Ve-
szedé eszedben,

2. Neq

hogy hazugság-
gal tellyes írású
Jésuita vagy, s-
azt sem tudod, ki
volt előtted, reád
támadot Sz. Ago-
ston tudománya!

2. Neque enim
signa Mystica, post
sanctificationem re-
cedunt à sua natu-
ra. Manent enim
in priori substantia
& figura, & for-
ma, & videri ac
tangi possunt, sicut
ut prius. Theodore-
tus (élt az s-dik
százban) Dial. 2.
pag. 328. A' meg-
szentelés után, né
változnak el à tit-

2. Verba conse-
crationis, transub-
stantiant substantiã
panis in Christi ve-
rum corpus, ita ut,
non sit panis, ulla
substantia, sed sola
accidentia. Toletus
Jes. lib. 2. Instru-
ct. Sacerdot. cap. 27.
Mihelt à Pap reá
mondgya a' ke-
nyérre az igiker,
menten Christus
valóságos testvé

kos

kos jelek, se termésetekben sem allattyokban &c. hanem, mint az előt, meg maradnak.

változik az; s többé a kenyér, nem leszen kenyér, hanem, csak valami szinecskéje marad meg.

CENS. Nem kel mind azon bakt nyuzni; hanem a Cegledi Barátság Dorgálását, (mellyért csak nem egész világot háborítatok meg) lásd meg, a pag. 223. ad pag. 245. Ha azt meg semmisíted, ki tudgya ha útis meg nem tántorítod?

3. Nam & Dominus panem, quem

3. Honoramus Christi corpus, asser-

discipulis dabat, & dicebat eis: Accipite & manducate non distulit, nec servari iussit in crastinum. Cyrillus (élt az 5-dik százban) in Levit. libr. 5. Meg enni parancsolta Christus a könyeret Tanítványinak, nem mászszorra eltenni.

vantes, & pretiosis vasis imponentes. Costerus in Enchirid. cap. 8. p. 332. A' Christus testét mi meg tartjuk, s szép edényekben tebbük.

CENS. Lám az Husveti Bárányban, semmit reggelre nem hagyának. Ki-jöv. 12. 10. Mint az áldozatnak Susabannis. Lev. 7. 15. Ezért mondaték helyesen: Annnyival áldozzanak a Papok, mennyi elég a népnek; sa penig valami meg marad benne, ne te-

Y

4. Qui-

gyék regelre, Sanē
megegyék à Papok.
c. Tribus gradibus
dist. 2. de Consecr.
citatur dictum Cle-
mentis Epist. 2.

4. Quidam, vel
ignoranter vel sim-
pliciter in calice
Dominico Sanctifi-
cando, & plebi mi-
nistrando, non hac
faciunt, quod Chri-
stus fecit & docuit.
Cyprianus ad Cœ-
cilium de Sacr. Do-
minici calicis quæ
est numero 63. Sect.
1. Vadnak ollyak,
kik nem osztogat-
tyák ki à kőtség-
nek à pokárt.

4. Non pugnare
cum Christi manda-
to, communionem
sub utraque specie,
Bellar. libr. 4. de
Eucharist. cap. 24.
Nem ellenkezik à
Christus mondá-
sával, à Pohárnak
ki-nem osztoga-
tása.

CENS. Miért
nem? hiszem Hal-
gatóinak irván Sz.
Pál az ű levelét. 1
Cor. 1. 2. azokat
5. Chri-

akarja, hogj éllye-
nek az Ur-pohára-
val, kiket tilalma-
za az ördög pohá-
rátul. 1 Cor. 10. 21.
s- te még is mást
mondasz? Lás er-
rűlis bűnön à Ba-
rátsággi Dorg. à 8-
dik okban.

5. Christus, eo
honore lætatur, quē
ipse vult, non quē
nos optamus. Chrys.
Homil. 51. in Matt.
A' maga akarattja
szerént való tisz-
telettel kel Chri-
stust illetni.

5. Certissimā fi-
de tenendum, Divi-
no cultu, interno &
externo, hoc Sacra-
mentum adorandū.
Gregor. de Valentia
tom 4. diss. 6. gen.
de Sacram. Euchar.
9. 11. p. 2. Isteni
tisztelettel kel i-
mádni à Sacramē-
tumot.

CENS. Meltán
kárhoztat hát így
Tégedet Sz. Pál:
Szolgáltak teremtet
állatokat. Rom. 1.
25. holot à Chri-
stus teste teremtet
állat, melyből ál-
latod oltádat ál-
lani! Nem imád-
tatta azt Vrunk,
hanē étette s. itat-
ta. Mark. 14. 24.

6. Tu audis, quod
quotiescunq, offer-
tur Sacrificium,
mors, resurrectio,
& elevatio Domi-
ni significatur, &
remissio peccatorū.
Ambros. libr. 4. de
Sacram. cap. 4. A'

6. Catholici Scri-
ptores, omnes in co-
potissimum laborāt,
ut ostendant, in
Missa offerri Deo,
verè ac propriè cor-
pus, ac sanguinem
Domini. Bellar. lib.
1. de Missa cap. 5. §.
Chri-

Christus Halálát,
s. bűneink bocsá-
nattyát Példázza
à bé mutatott ál-
dozat.

E' contrario. Chri-
stusnak vallosá-
gosteste áldozta-
tik meg a Misébē.

CENS. Mi
szükség azt ál-
dozni többé, ki
egy áldozattal
mind à bűnöket el-
vötte, s. mind tö-
kéletessékké tötte
à meg szentelendő-
ket? Sid. 10. 12. 14.
Ez is Pénzhalála, s.
s. féreg testerek-
nek tengetése, e'
mondás-ként: Bű-
gyűmölcsöt talál à
Páp s. hasznos ke-
reskedést magának,
à Mise áldozattya-
ból. Thomas Har-

7. *Unus panis omnibus fractus est, & unum poculum omnibus distributum est.* Ignatius Martyr Epist. 6. quæ est ad Philadelphenses Senkitül, nem tá-
lalmas à kenyere-
rel való élés, sem
à pohárral való
közösülés.

*dingus in Confut. Apolog. Anglic. part. 2. c. 15. Ha-
nos Simonia ezis
hát néktek!*

7. *Missæ priva-
ta, in qua solus Sa-
cerdos communicat,
licita est.* Bellarm.
libr. 2. de Missa c.
9. §. ultimo. Nem
kel kárhoztatni à
Papnak magános
communicálását.

CENS. Ha el-
hiteted velem,
hogy te másért e-
hetel; vagy hogy
magad, másért
meg kerebrelked-
hetel, ám Legyen
meg ezis! de:

8. *Quid*

*Job volna à Pop-
pal együt, as Hal-
gatoknakis commu-
nicálni. Hardingus
contra Apol. Conf.
Anglic. fol. 22. 6.
Bár ezt tartanád
meg teis!*

8. *Quid prodest,
si quis linguâ loqui-
tur, quam solus scit,
qui autem audit,
nihil proficit? Am-
brosius Comm. in
cap. 14. 1 Cor. Mi-
csoda haszon va-
gyon abban, ha ki
à mástul meg nem
érthető nyelven
szol?*

8. *Non est neces-
sum, Missam vul-
gari linguâ recita-
ri.* Bellarm. libr. 2.
de Missa cap. 11. A?
Kösség nyelven,
nem kel misét ki-
szolgáltatni.

CENS. Hogy
hogj emlitheti hát
akkor meg Hal-
gatód, Christus Sa-
lálát? holot az, à
Misében, (Isten
Y 4 bo-

bocsáls,) annak emlékezeti? 1 Cor. 11. 26. Neké úgy tetszik, hogy Szét Pális, Halgatoinak meg-ért hető Görög nyelven írta hozzájuk küldöt levelét; melyben, kérés, hogy az Anyaszentegyháznak üpületire igyekezzünk. 1 Cor. 14. 12. Melyhez, így szól Cajetanus Papista: Ss. Pál-bul meg-tanulhatjuk, hogy job a köf-segtül ért hető nyelven az Istentiszteletet ki szolgáltattunk, mint

9. Quē

sem Deákul. In 1 Cor. 14. Lad Frater, hogy csak Veres a tromfod! mivel, torka szakadtában dicsiri Cajetanust, Pererius Jesuita ósód ósi. Comm. in Gen. 1. in hac verba: creavit Deus.

9. Quē quæso manus, iniustā ex de & sanguine resper-sas, extendere audeas, & eisdem Sacro Sanctum corpus Domini accipere? Ambrosius, (élt a 4-dik százban) cum Theodosium Magnum ab ingres-

9. Meliore Consilio, Ecclesia non in manus, sed in os, Sacramentum dare coepit. Mald. in c. 26. Matth. Jobban tetter az Ecclesiának a báibá adni a Sacramentumot, mint sem a kézben.

Y 5

su

su templi arceret,
 sis verbis usus est,
 ut refert Theodore-
 tus Histor. Eccles.
 libr. 5. cap. 18. Ki
 meredé vallyon
 gyilkos kezedet
 nyuitani à Chri-
 stus teste él-véte-
 lére?

CENS. Meg
 botlot az Eccle-
 sia, mert vallyon à
 kézé bűnőseb,
 melynek fel-eme-
 lése, sokszor hatba-
 to Istennél. Solt.
 141.2. à szájpenig,
 embert meg-fertez-
 tető gonos csator-
 na. Matt. 15. v. 19.
 Soha nem tudgya
 è Jesuita hol tén-
 fereg, mert másut
 így izol: Sokáig
 meg tartatot az Ec-
 clesiában, hogy a'
 Christus teste, ke-
 zekben adassék az
 Híveknek. Mald.
 ibid.

10. Dominus Ju-

10. Nem igaz,
 dam

dam adhibuit ad cō-
 vivium, in quo cor-
 poris & sanguinis
 sui FIGURAM disci-
 pulis suis tradidit.
 August. in Psalm. 3.
 Ki-adta Christus,
 Judás jelen lété-
 ben, az ú teste ki-
 ábrázolását.

hogy Christus è szo-
 kat: Ez az én te-
 stem, figuratè szol-
 lotta volna. Pas-
 man. pag. 8. 21.

CENS. Nincs
 hát ugy figura, à
 Pohárrul való é,
 szavaiban is ű
 Felségének: E,
 pohár Új Testamen-
 tumnak vére Mat.
 26. 28. Vallyon s-
 leheté à Pohár, Új
 Testamentum? E-
 szeden járj; s- a'
 Barátsági Dorgá-
 lásban végy rébt,
 à pag. 227. ad 245.

II. Si Jesus mor-
 tuus non est, cujus
 Symbolum & S I-

II. Hamisság,
 hogy à kenyér, JELE
 legyen a' Christus

GNUM

GNUM hoc Sacrifici-
um est. Chrysoſt.
Homil. 83. in Mat.
Azért az Vr-Va-
csorájábéli áldo-
zat I E G Y, mert
Chriſtus meg-
holt.

Teſténék. Pasma-
pag. 823.

CENS. Vaj-
nagy botor! ugyá-
nem találſz ebben
jelt: Peſach bű Laj-
sova? (à Sidóbā)
Transitus Domini,
(à Vulgatában)
Által menetel a'
Magyarban) Val-
lyon s- a' Bárány,
által menetellehe-
tetté tulajdonkép-
pen, mind à meg-
ölendők re, s-
mind attul úres-
sekre? Talám Bá-
rányon jártak hát
akkor által s- meg
által! vagy à Bá-
rány ölte, s- eleve-
12. Ac-

nitette - meg az
Embereket? doce
probe!

12. Accedant ad
Jesum, non carne,
sed corde: non cor-
poris præſentiâ, sed
fidei potentiâ, sicut
ille Centurio. Aug.
tom. 6. lib. 33. con-
tra Faustum Ma-
nichæum cap. 8.
Nem testvel, ha-
nem lélekvel kel à
Christushoz men-
ni.

12. Nem igaz,
hogy as Hit, egy-
gyesítse ve lűnk
Christust. Pasma-
817.

CENS. Csapja
meg lsten it ſadat
Péter Vram, è sz.
mondásával: Hit
által lakosik Chri-
stus à ti szivetekbē.
Eph. 3. 17. Vally ō
s- nincsené it, his
által való eggyes-
ség? Satan Tanit-
ványa vagj, ha ezt
tagadod!

13. Qui discor-
dat à Christo, nec

13. A' Méltat-
lanokis, igazán ve-
corpus

corpus ejus manduca-
cat, nec sanguinem
bibit; etiamsi tan-
tæ rei Sacramentū
ad judiciū suæ præ-
sumtionis quotidie
accipiat. August.
tom. 3. Sentent. 339.
Ki nem a Christu-
sé; nem elzi az ű
testét, se nem ihsa
vérét, ha nem tőm
mindennap vé-
vén eztis, kérke-
dikis azzal.

A Z ECCLESIA RVL.

1. Petro Apostolo,
cura Ecclesiæ com-
mittitur, & tamen

szik Christus Te-
stet. Pasm. p. 830.

CENS. Ne
add jó Péter Vrá
a' Gyöngyöket a'
Disznoknak! Matt.
7. 6. Hiszem ki
Christus testét s-
vérét veszi (iga-
zán) örök élete va-
gyon annak. Jan. 6.
54. Hát te az Hi-
tetleneket ugyan
idvesited? Bezzeg
nagy károsatos é-
telt tolsz te így;
Halgatoid bajok-
ban! 1 Cor. 11. 29.

1. Petrus fuit,
totius Ecclesiæ ca-
put & princeps,
uni-

universalis Episco-
pus non vocatur.
Gregor. Magnus
Epist. ex registro
libr. 4. Epist. 32.
Nem közönséges
Püspökséget kel-
let Péternek visel-
ni az Anyaszent-
egyházban, hané
csak arra való gö-
dor.

loco Christi ab ipso
Christo constitutus.
Bellar. libr. 1. de
Pont. Rom. cap. 10.
Christustul tő e
Fejedelme volt
Peter, az egész A-
nyaszent egyház-
nak.

CENS. Ha ű
azt a' nevezetet
viselte, miért kel-
let hát, meg ez-
irni: ne kívánjá-
tok éktelenuül a nye-
reséget, se ne Ural-
kodgyatok az Urnak
örökségén. 1 Pet. 5.
2. 3. Ezeket penig.
Egyházi Emberek-
nek írta. V. 1.

2. Pontifex Ro-
tig

2. Hoc erant u-

tiq. & coeteri Apo-
 tiq. & coeteri Apo-
 stoli, quod fuit Pe-
 trus, pari consortio
 præditi & honoris
 & potestatis. Cy-
 prianus de Unitat.
 Ecclesiæ Sect. 3.
 Hasonlok voltak
 a több Apostolokis
 Péterhez, mind a
 becsületben s-
 mind az Hataló-
 ban.

manus succedit Pe-
 tro, non solum in E-
 piscopatu Romano;
 sed etiam in univer-
 sæ Ecclesiæ primatu.
 Bellarm. libr. 2.
 de Pontif. Roman.
 cap. 12. Nem csak
 a Római Püspök-
 ségbé, hanem még
 Elsőségbenn - is,
 követi Petért a'
 Pápa.

CENS. Non
 habet hæreditatem
 Petri, qui fidem Pe-
 tri non habet. Am-
 brof. lib. 1. de Pœ-
 nit. cap. 6. Mi ha-
 na a Pápanak di-
 csekedni a Peter
 székivel, ha Vallá-
 sok

sok meg nem egy-
 ez! 1. Mihelt Pé-
 tert hívta Christ9,
 menten el - hadta
 háloját &c. s-
 mindenét. Had-
 gya el hát, bár
 csak e' mostani 7-
 dik Sándor Pápa,
 országokon s- Co-
 ronákon való ár-
 talmas kapozását,
 s- legyen a Lelkek
 halálzása! 2. Meg
 feddetet Peter,
 mind Christustul,
 Matths. 16. 18. 23.
 s- szent Páltul - is.
 Gal. 2. 14. még lem-
 mondotta: miért
 fedded te meg a'
 Pápát? 3. A' kard-
 Z vonas-

vonásrul hogy meginteték, menten hűvelyében tévé. Miért nem engeded hát te is azt a Királjoknak, hanem, magad keze véres? Sed: *qui gladium accipit, gladio peribit.* 4. Peter nem engedé meg, hogj Cornelius, lába eleibé borullyon. *Csel. 10. 25.* te se csokoltasd meg lábaidat az alád hódoltatot Királjokkal. 5. Peternek volt Felesége. *Matth. 8. 14.* *Cor. 9. 5.* Hát a'

3. Sta-

te Törvény Berént való Feleséged hollakik? Bűvebben lás ezekrül. *Baráts. Dorg. p. 4.*

3. *Stare non valet, quod contra Evangelicam vel Propheticam Doctrinam factum fuerit.* Theodoretus in cap. 34. *Ezech. ad illa verba: Ego Dominus loquutus sum.* Rosz Valás, mely mind a' Propheták s Apostolók tudománya ellen vagyon.

3. *Pontifex, potest dispensare in votis & juramentis, quæ Deus iussit.* Bellar. contra Barclajum 6. 21. Még az Istentül meg hagyatot dolgozatis, más rá mára veheti a' Papa.

CENS. De ha Angyal volna is, è bűnnek Embere, mégis ha mást hirdetne az Apostol ellen: **ATKOZOT LEGYEN!** *Gal. 1. 8.*

Z 2

4. La-

4. *Factantia est, universa sibi adscribere, quæ soli in capiti competūt, videlicet Christo; & per elationem pompatici sermonis, ejusdem Christi sibi studet membra subjugare* Greg. Magnus *Epist.* 36. *quæ est ad Eulogium Episcopum Alexandrinum.* Rut undok kevésység a' Papátúl, hogy à Christust illehető dolgokat, magának tulajdonítja.

4. *Christus, jurisdictionem Ecclesiasticam, soli Pontifici summo immediate contulit.* Belarm. lib. 4. de Rom. Pontif. cap. 22. 23. 24. 25. *Christus, az ű Ecclesiájába való jussát, à Pápnak engedte.*

CENS. Ha illetén *Vicarius* hát *Fabius Chysius* (2° mostani Papád) jól reá vigyázzó, è *Christus Sz. Jussára.* Mert úgy leszen *Christus Baráttya, ha azt cselekeksi a' mit Christus.* Jan. 13. 15. Val-

Vallyon ű Felsőge, mit mivelte? 1. *Békeséget hirdetet az Embereknek.* Zach. 9. 10. *Epst.* 2. 17. A' *Vicarius*-nak is azt kel azért cselekedni. 2. *Megtiltotta, hogy se aranyat ezüstöt ne birjanak, s külső dolgokban se avassák magokat.* Matt. 10. 9. 10. Tilcsa meg à *Vicarius*-is mind magátúl s mind à *Clerustul* affélét. 3. *Nem tiltotta meg Christus az ű Tanítványitúl az Házasságot; hát miért mond* Z 3 az el-

ez ellen à *Vicarius* Sid. 13. 4. 4. A^o bétséggel való kereskedéseket nem engedte Christus, sőt ki-verte azokat a^o *Templumbul*. (*Matth. 21. lan. 2.*) Csapia csipkére à *Simoniac* sokat az *Vicarius*-is! Erről is többet olvashatnál à *Csatásó Léleknek* második könyvében. (Mellyet à *malx conscientix calographi*aban el-sik-kasztának; s- e^o izörnnyű kárért, ad *Tribunal Magistra-tás* kellet vonnó s. Sir-

érette; Magam-nál több nem lé-vén már egy *Ex-emplárnál*; nagy kart tévén bizony ezzel sok jó Lel-keknek; azt kel már meg ujjobbá ki-lzedetnem, ha Isten kevés vilá-gi életet enged.)

s. *Sirmien*se *Concilium* statuit, ut *Liberius* & *Felix* (Papæ) simul *Romanam Ecclesiã* administrarent, & super eare, literas ad *Felicem* expedi-vit, qui literis *Synodalibus* paruit. *Sozomenus* (élt az

s. *Summus Pon-tifex*, est absolutè *supra Concilium Ge-nerale*, ita ut nul-lum in terris *supra* se *judicium* agnoscat. *Bellar. libr. 3. cap. 13. §. 1.* Min-den Emberek fe-let való Ember a^o Pápa, s-ütet lenki
Z 4 s-dik

5. dik Izázban) *lib.*
 4. *cap.* 15. A' Sir-
 misi Gyűlésbűl, ir-
 tak két Pápaknak,
 mihez tarcsák
 magokat, s- men-
 ten meg fogadtak
 akkor à Conciliū
 tetzését.

meg nem itilheti!
 CENS. Vaj-
 dohos s- bűdös
 Ember, mit hize-
 kedelugy à Pápá-
 nak à *negy szegű*
sűvegért! Bizony
 ha à mostani Pápa,
 Romában túle el-
 rontatot sok *Ut-*
sák, Templomok, s-
Monastarok hel-
 lyet, Pápák ez u-
 tán válaztandó,
 cifrás Palotákban
 ki-cikornjáztatot
 pá di mentum ra-
 pókne, s- kérdene
 tégedet ha élnél:
Joé es? aligh ha
 így nem bollandál:
 Még a' méznélis

6. Ec-

job, mert Pápa pő-
 kése. Az en iti-
 letem szerént: *Fia*
 à Papa az Ecclesi-
 ának, (secus, do-
 ce!) s- ez penig-
 néki, *Annya. Gal.*
 4. 26. Csak *de gra-*
dálni kellene úter
 székibűl à Kereb-
 tyé Királyoknak,
 mint Salomon cse-
 lekedet *Abiathar*
Pappal. 1 *Kir.* 2.
 26. Hát à *Conci-*
*lium*nak mit *præ-*
scribálhat de jure?

6. *Ecclesia Ca-*
tholica, non hæc aut
illa est, sed toto orbe
diffusa. Tota enim
Ecclesia illa, con-

6. *Ecclesia est*
Coetus Hominum,
ejusdem fidei Chri-
stianæ Professione,
& eorundem Sa-
crans.

Z 5

stans ex omnibus fidelibus, habet caput positum in coelestibus, quod gubernat corpus suum. Aug. tom 8. in enarr. Ps. 56. sub principium. Nem a Romai Ecclesia, hanem az egész földön elterjedet Isten Anyaizent-egyháza mondatik Catholicának.

7. Ecclesia ex illis omnibus constat, qui intrinsecus & in occulto intus

cramentorum communione colligatum, sub regimine Pontificis Romani. Bellarm. lib. 3. de Eccl. & Conc. c. 2. Sect. 9. Az az igaz Ecclesia, mely a Romai Pápához halgat.

CENS. Nem úgy nem! mert a Christus Juhai, nem követik az idegen Pástort, hanem el-futnak attúl, s még szavokat sem ismerik. Jan. 10. 5.

7. Dicere Ecclesiam invisibilem, nihil est aliud, quam eam uno verbo nesciunt,

sunt, qui vocantur hortus conclusus, fons signatus, & puteus aquæ vivæ. August. tom. 7. lib. 5. contra Donatist. cap. 27. A' belső-Emberben vagyó az igaz Ecclesia.

8. Plurimis a religione deficientibus, clara fides obsecrabitur nube

gare. Bailius Jes. Catech. Controv. tract. 2. q. 1. Tagadgya az az igaz Ecclesiát, ki annak láthatatlanságát állattya.

CENS. Miért? Hiszem nem a' külső, hanem a' belső Ember az igaz Ember! Solt. 45. 14. 1 Petr. 3. 4. Rom. 2. 19. Illyés sem ismerte azokat, 1 Kir. 19. 18. hanem, csak Jsten. 2 Tim 2. 19.

8. Ecclesia vera & visibilis, non potest deficere. Bell. libr. 3. cap. 13. §. 1. per-

perfidia. Ambros.
in Luc. Lib. 10. c. 21.
 Megsetérülakkor
 az igaz Hit, mi-
 kor sok - Ember
 válét - mond an-
 nak.

9. *Non id est*
pris, quod spiritua-
le est, sed quod est
animale. Nam Cain,
qui fuit malus, pri-
us edificavit civi-
tatem. Sic a ma-
litia quisq. incipit,
ut fiat bonus postea.
Destruitur vetus,
& edificabitur no-

Nem fogyhat el,
 a látható igaz Ec-
 clesia.

CENS. Ha-
 nem ha te néked,
 de másoknál tud-
 va, így volt: *Esa.*
1. 3. Mich. 7. 2.
Matth. 24. 24. Luk.
18. 8. 1 Tim. 4. 1.
1 Sam. 3. 1. Bir. 3. 7.

9. *Ecclesiae no-*
ta, est antiquitas.
Bellarmin. libr. 4. de
Eccles. cap. 5. Az-
 ért az Ecclesia jó,
 mert régi.

CENS. Sok
 ezerszer hallottad
 már ezt: hogy ré-
 gi az ördög, de ross!
 talám az Ecclesi-

us.

us. Mala ergo
Civitas, ab initio
usq. in finem currit,
& bona Civitas,
mutatione Malo-
rum Conditur. Au-
gust. in enarr. Psal.
61. pag. 427. A'
 gonofzságon kez-
 detik el, a jonak
 Istenes fel-építé-
 se.

átis régi ördögök-
 bül akarod allat-
 ni? Bizony szán-
 lak én titeket,
 hogy egy jó Ar-
 gumētumra isbert
 nem tehettek! Hi-
 szem a Samaritá-
 nusok, s. Phariseu-
 sok tollázkodnak
 vala a régiségben!
Cornel. Jans. in c.
4. Jos. Ihol azért
 ezzel, meg muta-
 tod, hogy fel tá-
 madtak az Uj Sa-
 maritanusok s. Pha-
 riseusok! De né-
 zed meg mit mód-
 ez: Predikáltatott
 Jესusálemben az
 igaz Hit. *Coster, in*
10. Multi

*Enchir. cap. de
Sum. Pontif. obi.
6. No hat, volt
még a ti Vallá-
stoknál, régió igaz
Hit, mert ti azt
nem Jerusale-
m-ból, hanem Romá-
bul hoztátok!*

10. *Multi Chri-
stiani Catholicos se
vocant, & tamen
doctrinæ suæ ad-
versantur. August.
tom. 6. libr. 20.
Contra Faustum
Manichæum cap.
23. Más dolog,
nyelvel Ember-
nek, Catholicus-
nak mondani ma-
gát, meg más tu-*

10. *Ecclesiæ
Catholicæ nota, est
ipsum Catholicæ
Ecclesiæ nomen.
Bellar. libr. 4. de
Eccles. cap. 4. § 1.
CENS. Mi
halsza jó Bará-
tom! Ábrahám
Fiának monda-
nod magadat, s-
azonban annak,
jó cselekedetét nem
domán-*

dománnyal s-va-
losággal.

követned? *Jan. 8.
33. Elmi mondatni,
s- azonban meg
salmi? Titk. 3. 1.
Még sem tudodé:
aliud est secundū
dici, aliud secun-
dum esse. Legyen
it ennek helye:
Mondgyák, de nem
cselekedjék. Matth.
23. 3. Csak a Ca-
tholicusággal kér-
kednek, de, közel
sincs ot Vallások.
Már azért: Si re-
priveris, nec nomē
habere mereris. Né-
sül onná ki az igaz
házasság nevezeti,
hol az egyik fel,
Házasság rontó
II. Dux*

Applica! Mert:
as az igaz Catholi-
cus, kias Apostolok
tudományát meg-
tartya. Job. Picus
Mirand. theor. 13.
Ezt bizony nála-
tok ne keresd!

II. Dux sunt ci-
uitates, una iniquo-
rum, altera Sancto-
rum; hæc, ab initio
generis humani usq[ue]
in finem seculi per-
ducuntur, nec per-
mixtæ corporibus,
sed voluntatibus se-
paratæ, in die judi-
cii verò, etiam cor-
poribus superandæ.
August. tom. 4. de
Catechizandis rudi-

11. Duratio diu-
turna est nota Ec-
clesiæ. Bellarm lib.
4. de Eccles. cap. 6.
A' sok ideig tar-
toságárul ilmer-
szik meg az Ec-
clesia.

CENS. Anti-
christus Synago-
gája hát a te Ec-
clesiad, mert affe-
lől e' mondatik:
Az Antichristus

bus:

bus c. 19. Világ-
vegeig meg ma-
radnak, mind az
Hivek, s-mind az
Hitetlenek.

12. Certè, à Be-
atis Apostolis, ap-
pellationes adepti
non sumus, sed à
Christo, Christiani
nuncupamur. A-
thanas. orat. 2. con-
tro Arianos tom. 1.
pag. 135. Nem az
Apostolokrul, ha-
né Christusul kel
neveztetnünk.

követők, mind ite-
letik meg-marad-
nak. Cajetan. in
Comm. 2. Ihes. 2.
Vagy hogy: a'
Törökkelis köz é-
jel, mert azis itile-
figuraltkodik. Dan.
7. 26. Job jelt ke-
ress ennél!

12. Papista de-
ducitur à Papa, qua-
lis fuit olim etiam
Petrus, & Christ-
ipse. Bellarm lib. 4.
de Eccles. cap. 4.
A' Papatul jot a'
Papista nevezet,
minemű Papa volt
régén, mind Peter
s-mind Christus.

CENS. Most

A a

tanu-

tanulom én azt
 meg, hogy à Pápa
fesűlt meg à le-
 luitákért! hiszem
 attul kel nevez-
 tetned, ki *retted*
meg *holt.* 1. Cor. 1.
 13. Christus penig,
 oly távul à Pápa-
 ságtul, mint a Te-
 remtő Isten, è vi-
 lág Istenétül. 1.
 Christus *Isolgálni*
jött, nem magát sol-
gáltatni. (külső-
 képpen) *Matth.*
 20. 21. à Pápák, a'
 Királyokkal idve-
 zeltetik magokat.
 2. Christus, *Isten*
 lévén, *meg alásta*
 magát mint Em-
 ber.

ber. *Phil.* 2. à ti
 Pápák neve :
Papa Dominus De-
us noster! &c. (He-
 rodeisé vált hiszē!
Csel. 12. 22.) 3.
Szegény ségével
gazdagit meg
 Christus 2. Cor.
 8. 9. A' Pápa, gaz-
 dagságra tátotta-
 ki száját. 4. Nem
 tétete *Kiriet* Chri-
 stus az ű méltosá-
 gának. *Matth.* 12.
 18. Romában pe-
 nig à Pápák, u-
 tzanként vene-
 ráltatnak. 5. El-
 futot Christus è
 földi Királyság
 előtt. *Jan.* 6. 15.

de à Pápát, mihelt
à tisztelet Phocas ki-
nált, menté mo-
hon kapta. 6. Né
è világból való
Ország, à Chri-
stusé. *Jan. 18. 36.*
A' Pápa pedig, it
keress magának.
7. Nem akarta
Christus fegyver-
rel magát oltal-
maztatni. *Matth. 26. 5.*
Papa teste-
őrzői pedig sokan
vadnak, s mihelt
akarja, roppant
tábort állat à Ki-
rályok ellen. 8.
Christus, az ű or-
szága rerjesztésé-
re, egygyűgyű
Embe-

Embereket vála-
tot; à Pápa rava-
sokat s fekete Ba-
rátokat. 9. Chri-
stus, Bárányokat
bocsátot à Farkasok
közé; à Pápa Far-
kasokat, kiknek azt
is hadgya: ölyvé-
tek, s egyétek. *Csel. 10. 13.*
10. Christus,
csak egy személy
előt való Prædi-
kállásatis étete
gyanánt tartotta.
Jan. 4. 34. Man-
tuanus pedig, Pá-
paitok felől igjirt:
*Pontifices nunc bel-
la gerunt, sunt cœ-
tera nuga.* 11. Egy
jótát ei né valtoz-
Aa 3 tatot

tatot Christus, a^o
 törvényben. *Matt.*
 5. A^o Pápa pedig,
 mind a két Testa-
 mentumon szaba-
 dos Vr. 12. Meg-
 vetette Christus a
 traditiokat. *Matt.*
 15. De a Pápa, csa-
 tázik érettek. 13.
 Christus, az ű ne-
 vében tanitokat
 meg nem tiltotta.
Luk. 9. 49. 50. A^o
 Pápa, tűzzel vas-
 sal, rajtok vagyon
 a Prædikátorok
 a^o Jesuiták által.
 14. Christus I-
 stenre appellálta
 igaz ügyét. *Jan. 8.*
 50. A^o Pápa val-
 13. *Mul-*

lása az: Nem lehet
 a Pápának, Istenre
 való *Appellatioja.*
Aug. Tr. 9. 6. 1. 15.
 Christus, ingyen
 bocsátot bűnöket;
 a Pápa pénzért. 16.
 Vg) bocsáttya va-
 la meg Christus a^o
 bűnt, ha Ember
 megtér. *Jan. 5. 14.*
 A^o Pápa, száz, s-
 még ezer eszten-
 dőkreis, *Indulgen-*
tia ad.

13. *Multitudo So-*
ciorum, nequaquam
te Catholicum, sed
Hæreticum esse de-
monstrabit. Hiero-
nym. tom. 2. Dialo.
advers. Pelagian.

13. *Multitudo,*
& Varietas creden-
tium, est Ecclesie
nota. Bellar. lib. 4.
de Ecclesia cap. 7.
§. 1. Az igaz Ec-
clesia, sokaságbul
lib. 3.

lib 3. pag. 310. sub
nomine Attici ad
Critobulum pelagi-
num. Ismét: Meli-
us est educere ad
bellum unum san-
ctum, quam Centū
millia latronum.
Melius est, unum
Præciosum lapidem
habere, quam mul-
tos obolos. Unam o-
vem sanam habere,
quam decem millia
scabide repleta. U-
nus erat Moses, sed
omnibus plura potu-
it Chrysost. Hom.
26. ad Populum
Antiochenum. Et:
Homil. 40 ad eun-
dem Populum.

szokot állani.
 (mint a Romai)
 CENS. Lássad,
 ha meg hódoltál
 az Antichristus-
 nak! Ki, sok vise-
 kenül; Titk. 17. 1.
 s egész f ldet d g-
 leltetec meg paras-
 naságával. Titk. 19.
 2. De én ezzel tor-
 tom: Ne fély Ki-
 csiny Sereg! Luk.
 12. 32. Tudom azt,
 hogy világ vége
 felé, (mely most
 vagyon) meg-
 többül az Hamis
 Vallásnak száma.
 2. Petr. 2. 1. Luk.
 18. 7. Matts. 24.
 11. s-én ebben ve-

A' te

A' Te Sokasá-
 goddal, nem le-
 hetz te magában,
 igaz *Catholicus*.
 Mert: jób nékem,
 egy Szentel, had-
 ban mennem,
 hogy sem száz e-
 zer latorral. Egy
 gyémántot vilel-
 nem, hogy sem
 száz batkát. Egy
 egélséges juhót,
 hogy sem sok ezer
 rúhest, tartanom.
 Még az egyedül
 valo Istenes Mo-
 sesnek imádsága-
 is, sok ezer lator
 Embereknel hasz-
 nosab vala!

14. Si de aliqua

A a s

14. Ecclesie no-
 quæ sti-

quæstione disceptatio est, in antiquissimas recurrere Ecclesias oportet, in quibus Apostoli conversati sunt, & ab iis de præsentiquæstione sumere id, quod certum est. Irenæus libr. 3. adv. Hæres. cap. 4. Ha valamely dolog kérdésben forog, az Apostolok idejére kel azt vinni, úgy volté, vagy nem?

ta, est successio Episcoporum in Romana Ecclesia, hinc inde ab Apostolis usque ad nos deducta. Bellarm. libr. 4. de Eccl. cap. 8. §. 1. Csak ebből is meg ilmértetik a Romai Ecclesia igazsága, mert az Apostoloktól fogva mind eddig, egy más után barmaztak a Nagy Püspökök.

CENS. Be kevés szemérem vagyok nálad, successiód oltalmazásában! Volté akkor successio, mikor

mikor Jók ideig volt Pápa nélkül, a Romai szék? Harmadik János után, tíz holnapok, s három napokig, lún üres a szék. Második Pelagius halála, hét holnapig vacántiát tün, három napok hiján. Gergely után, öt holnap, s tizenkilentz napok alatt nem ismerének Papat. Fabián Apád halála, tizenegy holnapokra, s huszon-hat napokra tölté a pápa választást. Az első Miklos, helyére mené.

menése után penig, nyoltz-eiztendónél többet bőjtóle az Ecclesia, Pápa nélkül. (*Platina in Vitis Pontif.*) Hol volt ot vallyon ilyenkor a meg nem bakadot *Successio*? Egy máffal való kotzodásokis, elszakasztotta a *successiot*. Mert ugytaréjozták egymást: hogy *sárom* Pápákis voltak egyszer-s-mind, senki sem tudhatta, mellyik az igaz kőszülök. *Bellarmin. li. 4 de Pontif. Rom. cap. 14.*

cap. 14. A' tudományra nézve penig, ki azt tanította: hogy a *Feleség*, kős lehet máffal is. *Clemens. Epist. 5. Marcellinus Pápa, a Pogányok Isteninek áldosot. (Job. Stella. Baptista Mantuan.) Liberio, Arianus Eretnek volt. Tyrann. in cap. II. Zachar. Mint második Felix-is. (Albertus Pigbius Cardinal. libr. 5. Hierarch. cap. 4.)* Első *Innocentius*, még a Kis-Gyermekeknekis parancsolta adni az
 Vr.

Vr - Vacsoráját.
August. lib. 1. con-
tra Julianum. cap.
 2. *Vigilius*, a Chri-
 stusban való két
 természetet, ki-
 atkozta. *Bell. libr.*
 4. *de Rom. Pont.*
cap. 10. §. vicesi-
mus &c. Kit, ment
 ugyan *Bellarminus*,
 hogy külső vallás-
 sal cselekedte, de
 ugy is Gehenna
 volt hátán. *Matt. 10. 37.* Harmadik
Gergely, meg en-
 gedte, a sokat be-
 tegeskedő Férfi
 feleségének, hogy
 máshoz mennyen
 hálalni. *c. quod pro-*
posu-

posuisti cap. 32. q. 7.
 De ha egyéb nem
 volnais, ám bár
 csak, a *János Pá-*
*pá*na szülése, de for-
 malta it a Sz. szé-
 ket. Miért kellett
 néki meg ízakaz-
 tani a *successio*t?
 Ezt te, *fabulának*
 tartod ugyan, *Bel-*
lar. libr. 3. de Rom.
Pontif. cap. 24.
 De, nagyobb hitet
 adok ez lokaknak.
 1. *Marianus, Mo-*
nachus Benedicti-
nus in Histor. An.
854. libr. 3. etat. 6.
 ki ugyan egy Kla-
 stomban lakot az
 Papa A bonnyal. 2.
 Sige-

Sigebertus Abbas in
 Chron. An. 854. 3.
 Otto Frisingensis. lib.
 7. Chron. circa Ann.
 1161. 4. Gotfridus
 Uiterbiensis. circa
 Ann. 1192. 5. Mar-
 tinus Polonus, circa
 Ann. 1282. Ez ta-
 nút meg veti it a'
 Jesuita, Bellar. lib.
 3. de Rom. Pont. c.
 24. de más dolog-
 ban, acceptallia.
 Libr. 4. de Rom.
 Pontif. cap. 13. 6.
 Robertus Gallus,
 circa Ann. 1290. 7.
 Vilhelmus Oecamin
 c. 124. operis nona-
 ginta dierum, circa
 Ann. 1320. 8. Mar-
 tinus

tinus Minorita in
 Chronico, cujus ti-
 tulus, Flores tem-
 porum, circa idem
 tempus. 9. Ranul-
 phus in Polychron.
 libr. 5. cap. 32. cir-
 ca An. 1360. 10.
 Franciscus Petrar-
 cha in chronico Ita-
 lice circa Ann. 1374.
 scripto, Florentie.
 Ann. 1478. excuso.
 11. Johan. Bocatius
 libr. de claris Mul-
 eribus cap. 99. circa
 Ann. 1375. mely
 könyv, ki-irta az
 izűlő. képet is,
 modgyával egyűt.
 12. Cestrensis, lib. 5.
 cap. 3. 13. Chro-
 nicon

nicon Constantien-
se circa idem
tempus. 14. Jo-
hannes de Marco-
ville Gallus, de bo-
nitate & malitia
sexus foeminei An.
1410. 15. Theode-
ricus à Niem, circa
Ann. 1420. 16. Fa-
cobus de Regiscuria
in Chronico, circa
Ann. 1446. 17. An-
toninus Archiepisc.
Florentinus tit. 16.
part. 2 cap. 1. §. 7.
circa Ann. 1457.
18. Platina de Vi-
tis Pontificum, circa
An. 1460. 19. Joh.
Pistorius, in Compil.
Chronologica scri-
pta

pta 1470. 20. Chro-
nicum vetus Ger-
manicum excusum
Augustæ An. 1486.
22. Guilielmus Fa-
cobus Monachus in
rythmis de Vitis
Pontif. 23. Aneas
Sylvius in 6 mundi
ætate pag. 170. 24.
Wernerus Roll-
winck in Fascic.
temporum. Anno
1494. 25. Chroni-
con Norinbergense
Hartmanni Schede-
lii, circa idem tem-
pus. 26. Joh. Ba-
ptista Mantuanus
libr. 3. circa idem
tempus. 27. Abbas
Tritheimius in Chro-
nico

nico Hirsaugienſi
circa Ann. 1495. in
vita Luitprandi
Abbatis. 28. Mar-
cus Antonius Coc-
cius Sabellicus En-
nead. 9. libr. 1. circa
An. 1495. 29. Jo-
hannes Marius Bel-
ga in libr. de Schif-
mat. circa An. 1498.
30. Albertus Cran-
tzius Canonorum
Hamburgensium
Decanus in Chron.
circa Ann. 1500. 31.
Hermannus Aedi-
tuus libr. 2. part. 2.
circa idem tempus.
32. Stephanus Blanck
Passavianus, ad A-
lexandr. 6. de Ro-
manæ

manæ Urbis miracu-
lis circa idem tempus.
33. Johannes Nau-
clerus, in Chronico,
circa idem tempus.
34. Jacobus Philis-
pus Bergomensis in
Supplemento Chron.
circa An. 1503. 35.
Johannes Stella Sa-
cerdos Venetus cir-
ca idem tempus. 36.
Franciscus Picus,
Johannis ex fratre
Nepos, in libr. de
fide & ordine cre-
dendi. 37. Raphael
Volaterranus in
Comment. quos Lu-
lio 2. Pontifici in-
scripsit circa idem
tempus. 38. Onus
Bb 3 Ec-

Ecclesiæ, cap. 19.
Ann. 1517. 39. Io.
Sannes Hernaldus
Gallus de statu Ec-
cles. sub Nerone ad
Carolus 5. circa
Ann. 1518. 40.
Henricus Cornelius
Agrippa de vanit.
scient. cap. de Mo-
nachis circa Anno
1520. 41. Liber ve-
tus Italicus, cui ti-
tulus, Historia di-
donne famose. 42.
Liber Romanarum
Indulgētiarum An.
1525. Romæ editus.
 Meljben azis meg
 iratik, hogy e' Pá-
 pa Afonynak meg
 jelent az Angyal,
 s-*optiōt*

s-*optiōt* adot néki:
 hogy ha poklot
 választáé é csele-
 kedetiért vagy vi-
 lagi szégyent? Az
 Afzony, ez utolsót
 választotta. 43.
Richardus Wasse-
burgius Verdunen-
sis in Chron. Au-
strasiæ circa Annū
1527. 44. Liber,
cui titulus, Puerpe-
rium Papæ, editus
Ann. 1530. 45.
Bernhardus Girar-
du Historiographus
Regius Gallicus,
circa idem tempus.
 46. *Domimicus Fa-*
cobatus Card. lib. 9.
de Concil. art. 9. n.
 Bb 4 6. 7.

6. 7. 47. Valerius
 Anselmus in Chro:
 Bernensibus dicato
 circa idem tempus.
 48. Paulus Con-
 stantinus Phrygio in
 Chron. circa Ann.
 1534. 49. Achilles
 Gassatus in Chron.
 Ann. 1538. 50.
 Christianus Masse9
 in Chron. An. 1540.
 51. Ludovicus Cœ-
 lius Rhodiginus I-
 talus Volum. 4. an-
 tiq. Lect. circa idem
 tempus. 52. Guaz-
 zus in Chron. Ital.
 circa Anno 1546.
 53. Valent. Mün-
 tserus in Chronogr.
 ex Fuldensi Cœno-
 bi

bi Biblioth. colle-
 da, & Fuldensium
 præsulī dedicata æ-
 tat. 3. circa Ann.
 1549. 54. Matthe-
 us Palmerius Con-
 tinuator Eusebei &
 Prosperi, ab Anno
 449. ad An. 1471. 55.
 Ravisius Textor in
 Officina, in capite,
 Fœminæ habitum
 virilem mentitæ. 56.
 Fran. Leander Al-
 bertus Bonaniensis
 Monachus, circa
 Ann. 1550. 57. Ja-
 cobus Curio, in
 Chronol. circa Ann.
 1558. 58. Johannes
 Lucidus in chronic.
 Venet. Ann. 1575.
 B b s 59.

59. Iconicus Chas. condilas de rebus Turcicis libr. 6. 60. Petrus Flandrus. Circa Ann. 1593. 61. Valerius Anselinus in Chron. Bergensib. dicato. 62. Petrus Gregor. Tholosanus in Syntagma. Juris libr. 15. cap. 3. num. 22. 63. Chronicon Helvetico idiomate Scriptum ad An. usque 1400. Ezek mind, lelkek ismértek iszerént szóllottak à factumrul, s-à deturpalt successiof világra hozták! No-íza most Ec. feje!
15. Ec-

15. Nec Parentum, nec Majorum error sequendus est, sed authoritas Scripturarum, & Dei docentis Imperium. Hieronym. Comment. in cap. 9. Ceterum. Nagy Attyáinknak lem kel engednünk Isten parancsolattya, s-az Irás ellen.

15. Ecclesiae nota est, conspiratio in doctrina cum Ecclesia antiqua. Bellar. libr. 4. de Eccl. cap. 9. §. 1. Jó Ecclesiának tartom azt, mely à Régiek utakon nyomoz à tudományban.

CENS. Mendacem oportet esse memorem! Hát miért mondád réggen: Erraverunt aliqui Patrum, in quibusdam dogmatibus. Bellar. libr. 4. de Verbo Dei cap. 7. §. ad hunc. A^o Régi Sz. Attyák, megvétkez-
16. Cy-

tenek az Hit dól-
gában.

CENS. Távol
járjhat Házoktul,
mikor Vallásodat
kárhoztatt y á k,
mert meg asagol-
nak!

16. Cyprianus,
et alii coepiscopi, à
Stephano Pontifice
Romano, dissense-
runt. August. tom.
7. libr. 6. de Bapt.
cōtra Donatist. cap.
5. Cyprianus Tár-
saival egygút, nē
eggyeztek meg,
némely Pápának
tudományában.

16. Unio mem-
brorum inter se, et
cum Capite, id est,
Romano Pontifice,
est nota Ecclesiæ. idē
Jeles jó Ecclesia
az, melyben à Ta-
gok meg egy-
gyeznek à Romai
Pápával.

CENS. Nem
volthát ugy à ré-
gi Páterek idejé-
ben néked jó Ec-

17. Non

clesiád, mert sok-
ban mostoha fiaid
voltak ô Roma!
Tudták talám azt,
hogy ha Te, s-ük
meg hasonlanak, el-
kel végre az első-
nek pusztulni. Mat.
12. 25.

17. Non quicun-
que se Sanctum no-
minat, Sanctus est,
sed qui credit Domi-
no Jesu, et qui vi-
tam ex ejus legibus
instituit. Theodore-
tus (élt az 5-dik
százban) in cap.
4. ad Philipp. Nem az à Szent,
ki annak nevezi
magát, hanem ki

17. Sanctitas
Primorum Patrum
nostre Religio-
nis est nota Ec-
clesiæ. Bellar. libr.
4. de Eccles. cap.
13. §. 1. A' miele-
inknek szent éle-
tek teszi igazzá à
Pápista Vallást.

CENS. Lehe-
tetté azoknak Sz.
életek, kiknek lel-
az l.

az Isten törvénye
szerént rendeli é-
letét.

kek ismérte meg-
volt billyegesve,
meg tiltván az Há-
zaságot, s-némely
eledelek meg éte-
lét? 1. Tim. 4. 2. 3.
Mais oly Isteneket
tiszteltek pedig ti,
arannyal, ezüsttel, s-
drága kővekkel, ki-
ket nem ismertenek
à ti A tyántok az A-
postolok idejek-
ben: Dan. 11. 38. s-
ez volna-é a Szent
élet? Revocáld in-
kább beszédedet,
s-mondgyad: A'
mi erkölcsünk, oly
mésze eset a régi
Kereszténynek er-
kölcsetül, mely na-

28. qui

gyot különböz asi-
rot Ember a valósá-
gostul. Bellar. tom.
6. Concion. 37.
coll. 43. Láddé,
hogy akaratom el-
lenis igazat mon-
datz Bálám-ként!
Száml. 23. 23.

18. Qui habent
vestem vitæ bonæ,
non sunt recipiendi,
propter dogmatum
nequitiam. Hiero.
in cap. 7. Matth.
ad verba: Qui ve-
niunt ad vos in
vestitu ovium.

Meg vedd a jám-
bor Embert hamis
tudományáért.

18. Sanctitas do-
ctrinæ est nota Ec-
clesiæ. Bellarm. lib.
4. de Eccl. cap. 11.
A' tudomány bér-
sége mutatja
meg az igaz Ec-
clesiát.

CENS. Szent
Tudományé ez:
Ha valaki jó végre
Parásnállkodik;
hogy az, vagy egés-
ségé.

ségére szolgállyon;
vagy hogy az által
el-kergesse a' test-
nek kívánságit; az
az Ember nem vét-
kezik. *Toletus lib. 5.*
Instruct. Sacerd. c.
13. Piha undok
Allat! hiszem min-
den fertelmes
Ember bé takar-
hatná paráznasá-
gat è kettővel!

19. *Ariana Hæ-
resis, sub Constanti-
no Imperatore, tam
subito invaluit, ut
totus ferè Orbis
Christianus, fuerit
factus Arianus. Hi-
cronym. tom. 2. dial.
advers. Luciferia-
nos pag. 145.* Oly

19. *Efficacia do-
ctrinæ, est nota Ec-
clesiæ. Bellar. libr.*
4. de Eccles. c. 12. §.
1. Csak a' Tудо-
mánynak hathatós
terjedéseis, megh-
mutattya à Pápi-
sta Ecclesiát igaz-
nak lenni.

hirtelen terjede
egykor az Ariánu-
sok tudománya;
hogy csak el-hült
belé è világ, hogy
ő-is Ariánusá lőt.

CENS. Meg,
de balúl. Mert:
Az Anti-Christust,
mind az egész föld-
nek lakosí imád-
gyák, à Bárány
könyvében bé-ir-
takon kívül. *Titk.*
13. 8. Az hamis
Tudományú Pá-
letusnak, ugy me-
gyen eleb eleb be-
sz de, mint à testen
à fene. 2 *Tim. 2. 17.*
Miért? Mert: az
emberek inkább kap-
nak az Hamissá-
gon, mint az igazsá-
gon. *Staplet. lib 8.*
de princ. fid. doct.
cap. 2.

20. *Christus, non*

20. *Gloria mi-
C c mira*

miracula svadet, sed doctrinam suam attendendam. Miracula enim infidelibus & rudioribus sunt exhibenda. Chrysost. Homil. 34. in cap. 5. Joban. A' Christus Tudománya miénk; a' Csuda cselekedetek pedig, nézik az Hihetetleneket s-à Gorombákat.

OE NS. Anti-Christus országában vagy hát te már! Mert: Az Anti-Christus cselekeszik csudákat; ű alatta űsik ki a' Papok az űrdögöket. Josephus Acosta libr. 2. de temp. noviss. cap. 19. Igen jól vagyon!

Illyen azonban a' ti hamis csudátok: Egykor a' Barátok.

Barátok, úgy csináltatták volt ki a' Christus képet, hogy annak fejere belől, két gyepű szolgált. Mikor az Emberek mind a' Templomban gyűltek, a' fessület meget álván a' Barát, megvonta az edgyik kötelet, s akkor a' közösségtől elfordította a' kép, fejét. Melyre mond más Barát: Valameddiglen nem adtok bűvön a' szegény Barátoknak, de mind addig elfordulva léssen az Urnak orszája tőletek. Ertvén est a' közösség,

ség, bõvõn adakozot az oltárra Mellyet látván a lebben álló Barát, meg-rántya a másik kőtelet, s a kősséggel fordul arczal a kép, mint ha meg-kőszõnte volna adakozását. Ex Nicolao Palladio Selneccerus Part. 4. Exam. pag. 537. Vaj undok ámitás! Illyen tókéletlen hazuglágok vadnak ám ti nálatok: 1. Hogy az Halak egykor, megértetõ fel-szoval dicsõitették az Istent. Sedulius in Apo-

Apológ. pro libr. Conform. S. Francis. lib. 3. cap. 15. p. 160. 2. Volt olykor, hogy az õszver, imádká a Sacramentumot. Bosius de Sign. Eccl. lib. 14. cap. 3. pag. 134. 3. Egy kü ház is a levegõ égben, csak nem szász mért földnire repült. Tursellinus Jesuit. in Hist. de domo Lauretan. B. Virginis. 4. Egy Városban ismét a Méhek, iszonyu Nagy kü-Klastromot raktnak, ajtóival, ablakival, oltárhoval, s-

Cc 3 405

ahoz valo csenget-
 tyűivel egyűt. Bo-
 sius ut modo. 5.
 Néha excommuni-
 cáltatok a legyeket,
 s mind meg-bolta-
 nak. Autor vitæ S.
 Bernhardi lib. 1. cap.
 11. pag. 268. 6.
 Olykor megént a^o
 Varas békát, kővér
 kasspánná változ-
 tattatok. Sedulius
 ut modo pag. 268.
 7. Magatok azzal
 kérkedtek, hogy
 egyszer Új Indiából,
 mind ki-kergetté-
 tek Szentelt vízzel
 az Egereket, s a^o
 Magtalan Aszso-
 nyokat meg-terhesi-
 tette-

tettetek. Copus Di-
 al. 1. pag. 18. (hi-
 hető, de nem ben-
 telt vízzel!) 8.
 Csak minap-is azt
 Prædikállá egyyi-
 tek, halott felett:
 Hogy mikor Chri-
 stus, ki jött volna
 Gyermek korában
 Egyiptombul, reá
 támadtak az Hegyi-
 Tolvajok, s az ke-
 resztfán Urunkal
 egyűtt meg feszít-
 tetet latrabbik Tol-
 vaj, meg akarta U-
 runkat, töb társai-
 val ölni; de a mely
 Tolvaj a keresztfán
 Christusoz tért, az
 nem engedte, mel-
 lyért

21. Et Saul, & Balam, & Caphas Prophetaverunt, nescientes quid dicerent Hieronym. Comm. in cap. 7. Matth. Eszek nélkül Prophétáltak néha az Hitetlenek-is.

lyért à Christus-is Eget adott neki. Oh Emberek csábitására születetek! s-hol vőttek ennyi majmoskodást?

21. Lumen Propheticum est Ecclesiae nota. Bellar. libr. 4. de Eccl. cap. 15 §. 1. Ott kereld az igaz Ecclesiát, hol à Prophetálásnak kegyelme tündöklék.

C E N S. Nem igaz, mert az Hamis Ecclesiában is meg szokott az lenni. Törv. 13. 1. Szám. 24. 16. 1 Kir. 22. Phi-

13. 18. Jer. 23. 25. Ha olykor valami Prophetálás esettis közöttetek, de az többire így volt: Az ördög egy Asszonyhoz szokot vala; Kitől, mikor valaki jövendő dolgot kérde, más napra halasztván à dolgot, megmondotta, mert Hasi ördöge volt. Abrahamus Bzovi in Annal. Eccles. An. 1201. n. 10.

22. Philosophi, aliqua vera, & fidei nostrae accommoda, dixerunt, maxime Platonici.

22. Adversarii nostri, coguntur testimonium dare, de Ecclesiae nostrae veritate. Bellar. libr. CCS August.

August. tom. 3. de
doctrin. Christ. libr.
2. cap. 40. Még
à Pogányok is né-
ha, az igazság fe-
lől, jó tanú-bizon-
ságot tettek.

23. Deus, Com-
moda voluit esse
prophamis, & in-
commoda suis. Ter-
tul. in Apolog. adv.

4. de Eccles. cap.
16. Még az ellen-
kezők is helyén
hadgyák à mi Ec-
clesianknak igaz-
ságát.

CENS. A' mi
jó bennetek, mi-
ért kárhozzatnók?
Mert: Nem kell
az ellenkező feleben
à jót gyalázní; ha-
nem, à dolog felől
kell igaz ítéletet
tenni. Hier. Epist.
65. ad Pammachiam
& Oceanum.

23. Felicitas
temporalis est nota
Ecclesiae. Bellar.
lib. 4. de Eccl. cap.
18. §. 1. Az az i-
Gen-

Gentes cap. 41. I-
sten az ű Hivei-
nek, keserúséget,
az Hitetleneknek
jókat ad ez élet-
ben.

gaz Gyülekezet,
mellyet Isten é vi-
lágon sok jókkal
látogat.

CENS. Mi-
csoda? hiszem az
Hiveké itt à sok
ja). Solt. 129. 1. Jan.
16. 20. az Hitet-
leneké pedig, frís-
ten élés, Job. 21. 7.
8. 9. Jer. 12. 1. 2.
Talám Török or-
szágot akaró Val-
lásodbul csinální?
holott űk is, az-
ért dicsekednek
Vallások igazsá-
gával, mert sze-
rencsések à keres-
tyének ellen. A-
vagy, felelek ama
Báb-

Bálvány imádókat követed. Jer. 44. 16. Meg-tudná mind az által mon dani a ti jó szeren- cséteket, a Zischa Fános ily Epitaphi- umja: Itt fekszem én Zilcha Iános, ki a Pápisztaságnak erős meg büntető- je voltam, s tizen- egyszer ellenek győ- zedelmeffen csatáz- tam. Abbas Ur- spergensis in Chron. Nem hamisságh volt ez, mert: ab- ban az hadban a ke- resztések csak nem mind el-veszték, de az Eretnékek, (te
24. Non

hypothésised s se- rent) győzedelme- kedtek. Secret. Pa- uli 4. Act. 2. an. Decr. conal. Trid. armis imper. pag. 72. A' Waldense- sek felől-is ez ira- ték: Igazab ügyök volt a Waldense- seknek, mert dia- dalmaskodtak a Pá- pislákon. Jacobus Augustus Thuanus lib 27 Histor. pag. 559. in fol. Nem tiétek volt hát mindenkor a' ka- lacs!

24. Non solam
ex Possessionibus
suis, Christianorum

24. Infelix exi-
tus Ecclesiam oppre-
gnantium est nota
quisq.

quisq^{ue} expellitur: verum etiam in mundo toto nemini vivere eorum permittitur. Justinus Martyr in Dialogo cum Tryphone Judæo pag. 263. Hatalmat vóttek az Ecclesián az útet háborgatók.

Ecclesie. Bellar. lib. 4. de Eccl. cap. 17. Kik az Ecclesiá háborgattyák, gonoszúl izoktak el-veszni.

CENS. Vgy-e? Lám tinéktek esett inkább meg sokszor! 1. Első Sosimus, csak husz napokig visele a' Pápai széket. (A. 419.) 2. Anastasius Pápát, Isten ölé meg hirtelen. Joh. de Turrecr. libr. de pot. Eccl. 3. Második Sylvestert, misézése kösött, az ördög oltá el. (A. 898.) 4. Az első Crisost,

Christof, a tömlőtsben dermede meg. (A. 902.) 5. Tizedik Fánosnak, párnával dugák-bé száját, s úgy fojták meg. (A. 913.) 6. Tizenharmadik Fános, a factumon verrek által. (A. 965.) 7. A' Negyedik Hadriánust, a szájában repült légy ölé meg. (A. 1154.) 8. Második Pál, vígan lakván Vacso-rán, senki jelenlétében nyújtostatá ki magát, ej felkor. (A. 1464.) 9. Hatodik Sándor, a mely mérget másnak ke-

Szitet vala, azt fo-
lyatá Isten szájában.
(A. 1492.) Mar-
ketedik mostani
Sándoron a' forr,
ódd magad jó
Bölcs Szent Arya!
(Ezekről láld Pla-
tinat, Stellát, Ba-
laxust, Nauclexust,
Sabellicust, s a többi-
bit.)

25. Super hanc
Petram ædificabo
Ecclesiam meam, id
est, Fidem & Con-
fessionem. Chrys.
in Matth. Homil.
55. Szent Péter
hitin, s-Christus
felől való vallásán
építette Christus

25. Petrus dici-
tur Petra, & fun-
damentum Eccle-
siæ. Bellar. libr. 4.
de Pont. cap. 2. Sz.
Péteren építette
Christus, Anya-
szentegyházát.

CENS. Chri-
stus as a kú szikla,
Anyá

Anyá-szent-egy-
házát.

1. Cor. 3. 1. mel-
lyen, nem csak
Péter, hanem e-
gyéb Hívek-is fel-
építették. 1. Petr.
2. 5. Így vedd az-
ért azt, semel pro
semper: Péter! a
mely kú-sziklárúl
te emlekezel, és a
mellyet ismeresz,
így szólván: Te
vagy Christus, I-
stennek ama' Fia,
ezen épitem én, A-
nyá-szentegyháza-
mat. August. de
verb. Dom. Secun.
Matth. ser. 13.

26. Quicumque
desideraverit pri-
matum in terra, in-

26. Unum Ec-
clesiæ universali
Pastorem præfe-
renti.

Dd

veniet confusio-
nem in coelo, nec
inter servos Christi
computabitur. Chry-
sost. Homil. 43. o-
peris imperf. in
Matt. ad cap. 23.
A' mindeneken
uralkodni igyeke-
ző Papot, gyűlöli
az Isten.

Etum fuisse, nos af-
firmamus. Coste-
rus in Enchirid.
Pag. 119. Pápista
vallás-ként, az e-
gélz Ecclesiának
a' Pápa tétetet e-
leiben.

CENS. Csa-
lárd mondás!
mert meg-tilta-
tot az Uralkodás,
Christus tanítványi
közöt. Matt. 20.
25. 26. Luk. 22. 25.
Egyenlő hatal-
múak voltak az A-
postolok-is. Matt.
18. 18. Jan. 20. 23.
Nem Vralkodást,
hanem szolgálá-
tot bizván Isten
reá-

reájok. 2. Cor. 11.
28. Avagy mond-
meg: mikor Sz.
Pal, Istentől ada-
tot minden-fele
lelki Tanítókat e-
lől-számlál. Eps.
4. 11. 12. hol tót
emlekezetet az
Vralkodó Pápá-
ról? Ráncs viz-
szá hát a' bagari-
át Domine Coste-
re! s mondgyad:
Jóha oly külső Em-
ber nem vólt, még
Rómában-is, ki
mind e világnak
parancsolt volna.
Coster. in Enchirid.
tract. de sum. Pon-
tifi. 9. Frequenter.
Dd 2 27.

27. *Petrus egit omnia ex Communi discipulorum sententia, nihil auctoritate sua, nihil cum imperio. Chrysost. in cap. 1. Act. Apost.* Nem fúrta fel magát Péter Apostol, hanem mindeneket Tanítvány társaival közlôt.

Bizony annál inkább nem adhadd hát egy nyomorúlt Pápnak è világ igazgatását.

27. *Petrus fuit totius Ecclesie Princeps, à Christo constitutus. Bellar. libr. 1. de Pontifi. Rom. cap. 11.* Christus tótte Pétert, Ecclésia Fejedelmévé?

CENS. Talám it: Ne uralkodgyatok az Urnak örökségén 1. Petr. 5. 3. Ha Fejedelm volt, miért nem pirongattam meg, az ôtet meg 28.

teddô Sz. Pált? Gal. 2. 14. Hogy nem méltoztatod arra a' tilztre a' több Apostolokatis, hiszem azok is nagy oszlopok voltak! Gal. 2. 9. Péter penig nem maga, hanem a' több Apostolokkal decidálta à szokásos *Controversiát.* Csel. 10. 22. Miközi hát ô véle à Pápának?

38. *Cum correxeris fratrem tuum, solvisti illum in terra, solutus erit & in coelo. August de verbis Domini se-* 28. *Soli Petro tradidit Christus claves regni coelorum. Bellar. libr. 1. de Rom. Pontifi. cap. 12. resp. ad 2. obj.* Dd 3 cund.

*cund. Matth. serm. 16. ad homines Lai-
cos. Te is meg-
öldozhatod At-
tyád-fia vétkét, I-
sten-is meg-öl-
dozza a Menyég-
ben.*

*29. Homines, in
remissionem pecca-
torum Ministerium
suum exhibent, non
ius alicujus potesta-
tis exercent. Amb.
libr. 3. de Spirit.*

Csak Péternek
adta Christus a
menyország nak
kúlsait.

CENS. Vaj-
szemetlen! hogy
nem nézted ezt:

*A' mit Christus
Szent Péternek a-
dot, minden Pa-
pokkal kös. Mal-
don. in Cap. 18.
Matth. Iól szól ez
it, mert úgy va-
gyon. Ján. 20. 23.*

*29. Christus,
potestatem dedit Sa-
cerdotibus, ad re-
mittendum pecca-
ta. Gregor. de Va-
lentia tom. 4. com.
Theol. diss. 7. q. 1.
San-*

Sancto. cap. 19.
Csak szolgáljak, a
Papok a' bűn-bo-
csátásban, de ha-
talm-szerént,
nincs ahoz kö-
zők.

Punct. 1. Hatal-
mat adott Christus
a Papoknak a bűn-
bocsátásra.

CENS. Né jól
beszéliz pénz-
csaló! mert a'
bűn bocsánatot,
csak prédikálnod
kel néked. Luk.
24. 47. nem hata-
lommal bocsáta-
nod. Hogy hogy
bocsáthatod an-
nak meg bűnét, ki
felől így szólasz:
Senki nem lehet
abban bizonyos,
hogy az ő bűnei meg-
bocsáttattak. Bell.
lib. 1. de Just. cap.
3. §. Lovanienses.
Dd 4 30.

30. Sacerdotes, Dominum non quæ-
runt, Doctores le-
gis ignorant enim;
& Prophetæ qui
in populis disputant
non Deo loquuntur,
sed idolo, & sua
figmenta veneran-
tur. Hieronym.
cap. 2. in Jerem.
sic invehitur in Sa-
cerd. Romanos.
A' Papság,
Balványt tisztel,

A' vagy, talám
csak akkor mon-
dod ezt mikor ü-
res az erlzenyed?
de ha meg töltik,
satalmát almodol!

30. Ecclesia,
nec in rebus abso-
lutè necessariis, nec
in aliis, quæ creden-
da vel facienda no-
bis proponit, potest
errare. Bellarm.
libr. 3. de Eccl. c. 1.
14. Nē tévelyed-
hetik-el az Eccle-
sia, akar mely do-
logban-is.

CENS. Adta-
vólna bár Isten!
de, a' Pápáitok-
túl Canonizálta-
s-nem

s. nem Istennel
belzélget.

tot, csak az egy
Brigitta is, hald
mit mond: A' Pá-
pa, a' lelkek Hóhé-
ra, Kegyetleneb
Júdásnál, s-hamis-
sab Pilátusnál. Ki-
túl, minden függő
Püspököknek s-a-
lája hódoltaknak,
részek léssen ama-
kén kövelégő tús-
bé. (An. 1370.) mi-
ért Canonizáltatot
ez, ha è mondását
nē javallottátok?
bezzeg én nē bol-
lanék ily mérésé!

31. Plebs, habet
potestatem, vel eli-
gendi dignos Sacer-
dotes, vel indignos

31. Fus, Epi-
scopos ordinandi ac
vocandi, ad plebem
nullo modo perti-

recusandi. Cyprianus Epist. 68. juxta Pamelii edit.
A' Kőtség, mind acceptálhattya a Papot ha jó, de ha rossz, meg-vetheti.

nere potest Bellar. libr. de clericis cap. 2. §. ult. Nem a kőségre bizzák azt, hogy Papot hijon magának.

CENS. Sze-gény kőség, csak Vr-bora gyanánt vetnék hát te re-ád a Papot! hiszem néked-is meg-ke-*l próbálnod a lelkeket. Matt. 7. 15. 1. Jan. 4. 1.* Hogy hogy lehet jó Pap Vrá néked, jó bizonsá-god a kívül. *valók-
túl. 1. Tim. 3. 7.* ha a Püspöktúr-farag

bé tégedet vala-mely Ecclesiá-ban? A' kőség akarattýából kel vala régen affélé-nek lenni. *Csel. 1. 23. Cap. 14. 23.* de most, szám ki-vetésben ment az igazság!

32. *Probos E-*
piscopos, non solum
Dei, sed etiam Re-
gum legibus obtem-
perare debere. Theo-
doretus libr. 4.
Hist. Eccles. cap. 7.
A' ki akarja jó Püspökségét mutatni; engedgyen mind Isten, s mind az Ország-

32. *Clerici non*
sunt subjecti Prin-
cipibus Secularibus,
cum ab eis puniri
non possint. Beca-
nus part. 2. Theol.
Scholast. tract. 3.
cap. 6. §. 11. pag.
329. En Ieluita, soha nem adom magam alá a kül-ső Magistrátul-

törvényének. (Hallod Püspök Uram!)
 nak, mert azok engemet, (akar mi gonosz életemért is) meg-né büntethetnek.

CENS. De bizony az Isten törvénye ízerént, meg-koppadnál! orca-pírulva menne Moyses elől el, a népet Bálvány-imáadásban keverő Aran, ki-jöv. 32. 21. Cseber rúdon vetné ki Abiathárt Salamon. 1. Királ. 2. 26. Avagy nem engedéneké a Papok Ezechiasznak ama' szép reformatio-

kor? 2. Kron. 29. 15. Lám Szent Pál, a Császár ítélőszéki eleiben mere állani! Csel. 25. 10. De te félsz a safrány illattúl, hogy a Kereszttyén Magistrátusok elérk rajtad amazt! tudodé?

33. Ad Imperatorem pertinet adversus eos aliquid statuere, qui prava in religione sectantur. August. tom. 7. libr. 1. contra Epist. Parmeniani cap. 7. Az Isteni géjével ellenkező tudományú Em-

33. Ad Principes seculares, Ecclesiae cura & regimen non pertinet. Bellar. libr. 1. de Rem. Pont cap. 7. Nem Világi Biráknak kel igazgatni az Ecclesiái dolgokat.

CENS. Talá-
bere-

bereket, meg-
kel erőssen a' Ma-
gistrátusnak bűn-
tetni.

lád! Talám okta-
lanokká akarnád a'
Keresztyén Kirá-
lyokat s-méltós á-
gokat csinálni,
kiknek, ugyan ke-
zekben adta Isten
a Bibliát! Tör. 17.
18. 19. Mint a Király
vala Moses, még-
is a törvényt sáfá-
rollyá vala-ki az
akkori Népnek.
Törv. 33 4. 5. Dá-
vid rendelé el a Le-
vitákat az Isteni
tiszteletre. 1. Kron.
16. 4. Josaphát
tiszttá-ki a Bálvá-
nyokat Júdábul. 2.
Kron. 17. 6. Vaj
ki tudom mit a-

karl! Ezt: Me-
nyivel becseffeb
Ember, az oktalan-
baromnál; oly na-
gyob méltóságú a'
Páf, a Királynál.
Stanislaus Oricho-
vius in Chimera
fol. 97. O Isten
adta Királyok, s-
mit kel szzenved-
netek!

34. Dominus fa-
cit & eligit Epi-
scopos. Cyprrianus
Epist. 65. ad Roga-
tianum Episcopum.
Isten az, ki tisztre
választja a' Pü-
spököket.

34. Episcoporum
jurisdictio a'
Papa descendit im-
mediate. Bellar.
libr. 4. de Rom.
Pont. C. 22. 23.
24. 25. Leg-kö-
zeleb való válasz-
tója a' Püspökök-
nek, a' Pápa.

CENS. Val-
lyon s-hol vőtte ű
Szent Atyasága
azt az hatalmat?
talám az így szól-
ló Szent Lélektől
húzza vonta-el:
Titeket tőt a Szent
Lélek vigyázókká
a' Gyülekezésben.
Csel. 20. 28. Odd
magad hát úgy
jó Vram! mert
ha Pápád szeme
hunyk, a' te ju-
risdictiodis sippa-
doz!

35. *Constantinus*
Magnus Genera-
lem Synodum Con-
gregavit in unum
locum, accersens
35. *Est Conci-*
lium Unversale,
quod a' Romano
Pontifice non indi-
citur, Concilii no-
Epi.

Episcopos undique
per literas honorifi-
cè scriptas, ut ma-
turarent eo. Theo-
doretus Hist. Eccl.
libr. 1. cap. 7. 9. &
2. libr. cap. 5. A'
Császár hívta,
egy közönséges
gyűlésre egyben
a Pülpököket.

mine indignum.
Gregor. de Valent.
in anal. fid. pag.
86. Nem igaz
gyűlés az, mel-
lyet a Pápa leve-
lével őszve nem
hívna.

CENS. Azt kér-
dem: vőlté Dávid
idejében Pápa?
hiszem ű akkor,
annélkül-is Pápo-
kat s-Levitákat
gyűjte egyben. 1.
Kron. 13. 1. 2. V-
gyé? Fia Salamon-
is, Tanácsával e-
gyütt nyulla a Pa-
poktól őriztetet
Frigy ládához. 1.
Kir. 8. 1. Hogy
Ee

nem tanulsz it,
még Tyrannus
Herodestúl is, ki
Papokat convocála
őszve. *Matth. 2.*
4. Ne compare-
ály a jó Pápanak
azért jó lélek!
mert, nem tarto-
zol Convocáto-
riájára magadat
presentálni. Töb-
bet tulajdonics
inkáb a fényes
Fejedelmeknek,
hogy sem néki ez
aránt!

36. *Constanti-
nus præscripsit E-
piscopis, ut secun-
dum scripturam ju-
dicarent, ac ipsius*

36. *Soli Episco-
pi, in Conciliis Ge-
neralibus & pro-
vincialibus, habent
ius suffragii deci-
jussu:*

*jussu: To homou-
ion, decreto Syno-
di Nicænæ fuit in-
sertum. Theodoret.
libr. 1. Histor. cap.
10. A' Szent Ha-
romság Isten kö-
zöt való egyen-
lőséget, Császár
protocoláltatta ré-
gen.*

*sivi ordinariè. Bel-
lar. libr. 1. de Con-
cil. cap. 15. A'
Gyűlélekbé, csak
a nagy Papoké, a
szokásban ment
végezés.*

CENS. Ta-
lám elméd nélkül
futkárosz uta-
vesztet Bellarmi-
ne! még sem éri-
é eszed ezt fel:
*Az Apostolok Gyű-
lekezeteiben, nem
csak Püspökök,
hanem külső Em-
berek is vóltak;
kik a közöttök tá-
madot Controver-
siát el igazították.
Terminus, Sanctus,*

37. *Constanti-
nopolitani, primi
Concilii Generalis,
Præses politicus,
fuit imperator The-
odosius. Theodore-
tus libr. 5. Hist.
Eccl. cap. 7. Theo-
dosius Császár,
vólt egykor Biró,
à Constantinápo-
lyi Pápista Papok
Gyűlésében.*

*Estius, in comm.
Act. 15. 35. Ihol te
még-is, Clerust
ültetnél fel csak,
à Laicusok fejére!
Bezzeg meg-
győztétek à nagy
Rendekeket!*

37. *Concilium
Generale non est,
in quo non præsidet
Pontifex. Bellar.
libr. 1. de Concil.
cap. 4. §. 2. Ha-
mis közönséges
Gyűlés az, holott
à Pápa, Felső szé-
ket nem ül.*

C E N S. Bi-
zony meg ront I-
sten, ha csak à Pá-
pára bizod azt!

Tudodé X X I V
János mint jára
præsidentiajával?
Az huholó Bagoly
kialta reája, mel-
lyet, Isten ugy i-
letiből, sem mi-
képpen el-nem
űzhetvén à Tem-
plomból, meg-
vallák: Hogy à
Baglyot is fel ül-
tette Isten ellenek.
(*Massæus in ipsius
vita.*) Vgy præsi-
deállyon azért à
Pápa csak maga,
hogy az ördög,
bizony Baglyot
ránt elől à meg-
jelenésre, s-go-
rombasága meg-
Ee 3

38. *Non debet Ecclesia Christo præponi; nam Ecclesiastici Judices, sicut Homines, plerumque falluntur. August. tom. 7. libr. 2. Contra Cresconium Grammaticum cap. 21. Még az Ecclesiában ítélő belső-Birák is, mint Emberek, eltévelyedhetnek.*

feddésre!

38. *Concilia Generalia, à summo Pontifice Confirmata, errare non possunt, nec in fide, nec in moribus. Bellar. libr. 2. de Concil. cap. 5. §. 1. Erőssicse megcsak a Papa a közönséges Gyűléseket, meg-láttya minden ember, hogy el-nem tévelyedhetnek.*

CENS. Hár miért mondtak *Micheásnak* ellene az *Acháb* Papjai? 1. *Kir. 22. 6. Hízem Papok serege*

ge akará el-sikkasztani a szegény *Jeremiást. Jer. 26. 8. Papi Concilium tanácsából mene ki Christus meg-ölése. Jan. 11. 53. Avagy ezek, nem tévelygetteké? 1. Cyprianustul convocált hármas Concilium, vissza keresztelni bagyá, az Eretnekektől megkereszteltettekét. Eusebius libr. 7. Hist. Eccles. cap. 3. 2. Az Eliberinum Concilium, meg-tiltotta a Birákat, egy-esztendei*

E e 4 dei

dei tiszt-viselések-
ben, menni à Tem-
plomban. Anno.
Christ. 305. can. 56.
3. Semmi módon
nem vólt szabad,
à Katona s-Vité-
zi Kenyér, à Nice-
numi Synat tilalma
szerént. Can. 12.
4. A' Pápista Pap-
nak, harmincz esz-
tendő előtt való
fel-szenteltetését,
nem engedték
Neo-Cæsariában.
Can. II. 5. A' fe-
leségetlen, mind
az által Kurvát-
tartó Embert, à
Communiora bocsá-
totta az első Tolc-
tanu-

tanumi Synat. Can.
17. 6. Az Angya-
lokra, testet öltöz-
tetet fel à második
Nicensumi Pápi Se-
reg. Tom. 3. Concil.
Conc. Nicen. 2.
act. 5. 7. Inno-
centius Pápa alat
celebráltatot La-
teranumi Conci-
lium, meg-tiltotta,
már à Pápisták kö-
zöt származandó
újjaó újjaó Rendet.
Can. 13. (Hála I-
stennek, penig à
Iesuitákat, ki-ke-
lések előtt kárhoz-
tatta! Illyen
kellene sok!)

39 Paulus, Ti-

39. Fure divi-
Ecs motbe-

motseum Presbiterum à se creatum, Episcopum vocat, quia primi Presbyteri, Episcopi appellabantur. Ambr. comment. in cap. 4. ad Ephes. Egy vólt az Apostolok idejében à Presbyter s-à Püspök.

no, Episcopatus Præbiterio major est, tam ordinis potestate, tum jurisdictione. Bellarm. libr. de Clericis cap. 14. §. At Ecclesia &c. Mind rendre, s mind méltóságra, nagyobb à Püspök à Presbiternél.

CENS. Vaj a-lamunta! tudodé, hogy te Szent Pétert Püspöknek tartod? (Bellarm. libr. 2. de Rom. Pont. cap. 12.) Péter pedig magát, Presbiternek mondgya. 1. Pet.

40.

§. 1. Avagy talám Sz. Péter alakozot; néha Romában Püspökközött, meg más Országban ment, s Presbiterré lőt! Odd magad ettúl, mert halálban gyűlölöd à Presbyteriumot!

40. Sic polleat Episcopus sapientia, ut non solum populum doceat, verum etiam cunctarum queat heresum contradictione à Catholica repellere Ecclesia. Ambrós. tom. 4. libr. de dignitate

40. Pontifices, non tenentur per se Concionari, & Sacramenta administrare, si iusta de causa impediuntur; sed satis est, si current per alios omnia ista præstari. Bellarm. libr. 3. de Pontific. Rom. cap. 24. §. Sacer-

Sacerdot. cap. 4.
Ha Püspöki ne-
vet viselsz Vram!
nem embertele-
nül, hanem tú-
dossan meg tudgy
felelni a Lutherá-
nusok s-Calvini-
stáknak, kiket te
Eretnekezn i-
szoktál.

Addé. Bizza à Ká-
planra à Papa az
Isteni tiszteletet,
mert azon kivül-
is elég dólga va-
gyon.

CENS. Tegye
le hát minden Pá-
pas Püspök è ne-
vezeteket: hogy
ők Doctorok I Cor.
12. 28. Pásztorok.
Eph. 4. 11. Isten-
követi. 2. Cor. 5.
20. Nagy munkás-
szolgák. 2. Tim. 2.
15. Izzadozással
munkálkodók. 1.
Tim. 5. 18. Ha e-
zeket meg-tagad-
gyák, emeltsék
bár Káplányik-

kal lelkek ellen à
terhet. Bezzeg ez-
ellen, így ál vala-
régen Toletus Ke-
nyeressed: A ki-
gas Püspök, (mint
à Pápais mond-
gya) adgyon szá-
mot Hittirul az azt
tudakozóknak,
mert másképpen,
nem méltó, hogy
az Isten Ecclesia-
jában ülljön. Tole-
tus in instruct. Sa-
cerd. libr. 1. cap.
ult. §. Episcopus.

41. Oportet, su-
bditos probare ea,
quæ à Doctoribus
dicuntur; & quæ
Scripturis sunt con.

41. Episcopi
possunt tales leges
ferre, quæ in con-
scientiâ obligent.
Bellar libr. 4. de
sona,

sona, recipere; quæ aliena, reicere.
Basilius Magnus in Ethicis definit.
 52. Az Halgató, csak annyiban vegye à Pap-tanítását, menyiben à Sz. Irással egygyez.

Pont. Rom. cap. 16. §. Ultimo. A' lelki-isméretet-is, kótélben vetetik à Nagy-Papok, az ő tőlök ki-adot Törvény által.

CENS. Tökéletlen vagy, mert nem kel tört vetni à léleknek. 1. *Cor.* 7. 35. Nem is kel keresztyén Embernek Uralkodni az Hiten. 2. *Cor.* 1. 24. Nem kel néktek Embereknek lélekkel szolgálnunk, mely felől halhat-tza ezt: Mikor az

AZ

Apostol azt mond-gya: Ne legyetek Emberek szolgai: (*Cor.* 7. 33.) azt akarja: hogy az Emberi találma-nyokhoz ne ragaszkodgyunk. *Lombardus in 1. Cor.* 7. *Thomas ibid.* Hogy kellene hát à Iesuita minden tanítását bé-venni? Isten óltalmazzon megpróbálás nélkül!

AZ ANTICHRISTVS RVL.

I. *Unum moneo: cavete Antichristum.* *Hilarius lib. contra Arianos & Auxentium, sub fi-*

I. *Catholici, (Iesuitæ) insaniam istam de Papa Antichristo, nunquam pro dogmate nem.*

nem. Erre kérlek
leg-inkáb, hogy
az Antichristu-
stúl meg óltal-
mazzátok magá-
tokat.

*Ildei Controverso
agnoverunt. Dil-
ligenses Jes. in
Compos. facis.
cap. 11. q. 83. Num.
170. Bolondság
azt még csak meg
álmodni is a' le-
sultáknak: hogy
a' Romai Pápa
Antichristus lé-
gyen.*

CENS. Bez-
zeg a' ti-néktek!
mert ti ezt nem-
is akarjátok olva-
sni: Régtől fogva
neveztetik már a'
Pápa Antichristus-
nak. Platina fol.
229. Jacob. Flach
Jes. 9. 2. c. 19. p. 313.

203 Capon — a kúlsó tüz
173 — — egy Pap lodusa

79 Salta res tria

77 Bayony

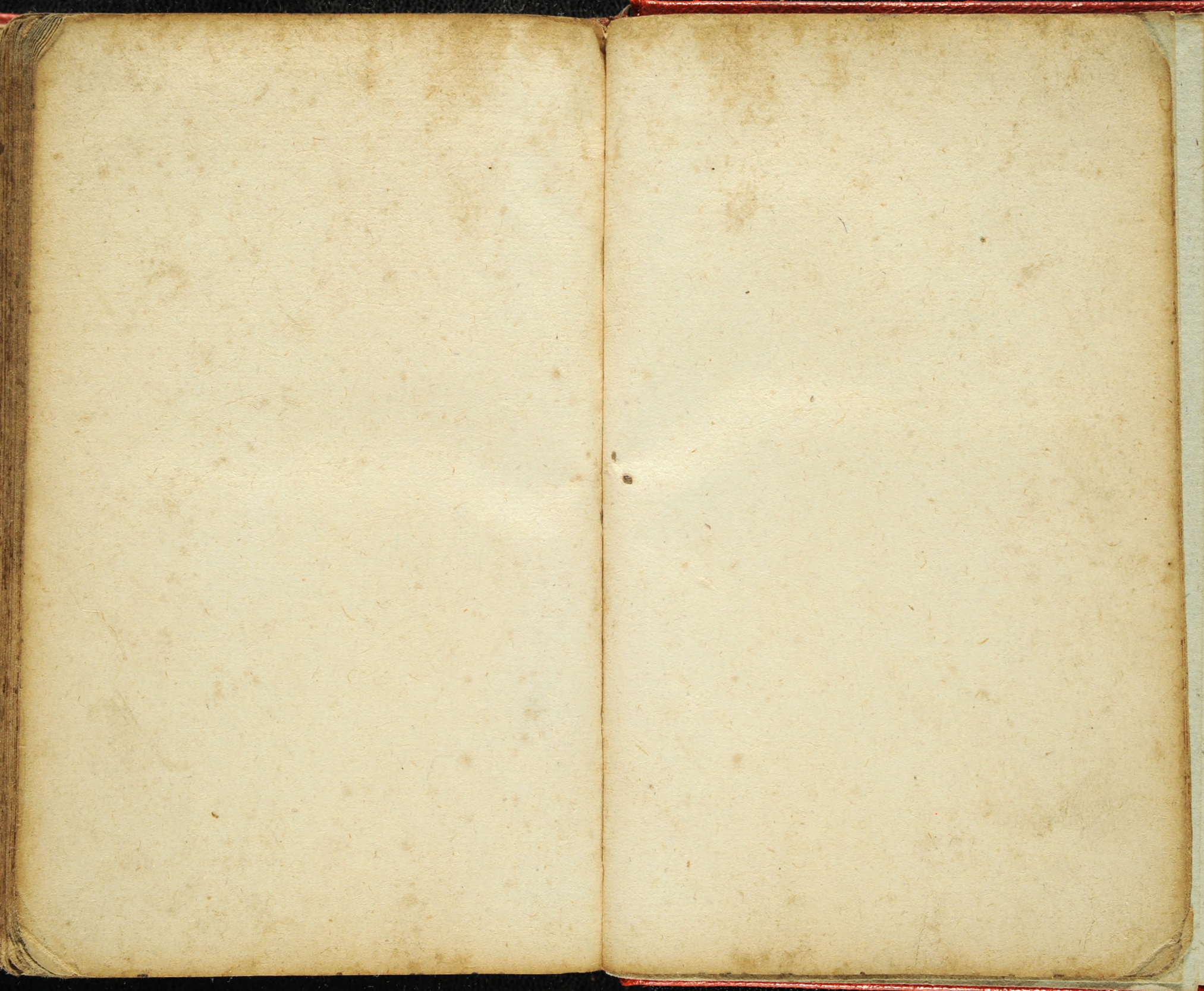
81 Fejedelmi nyomok

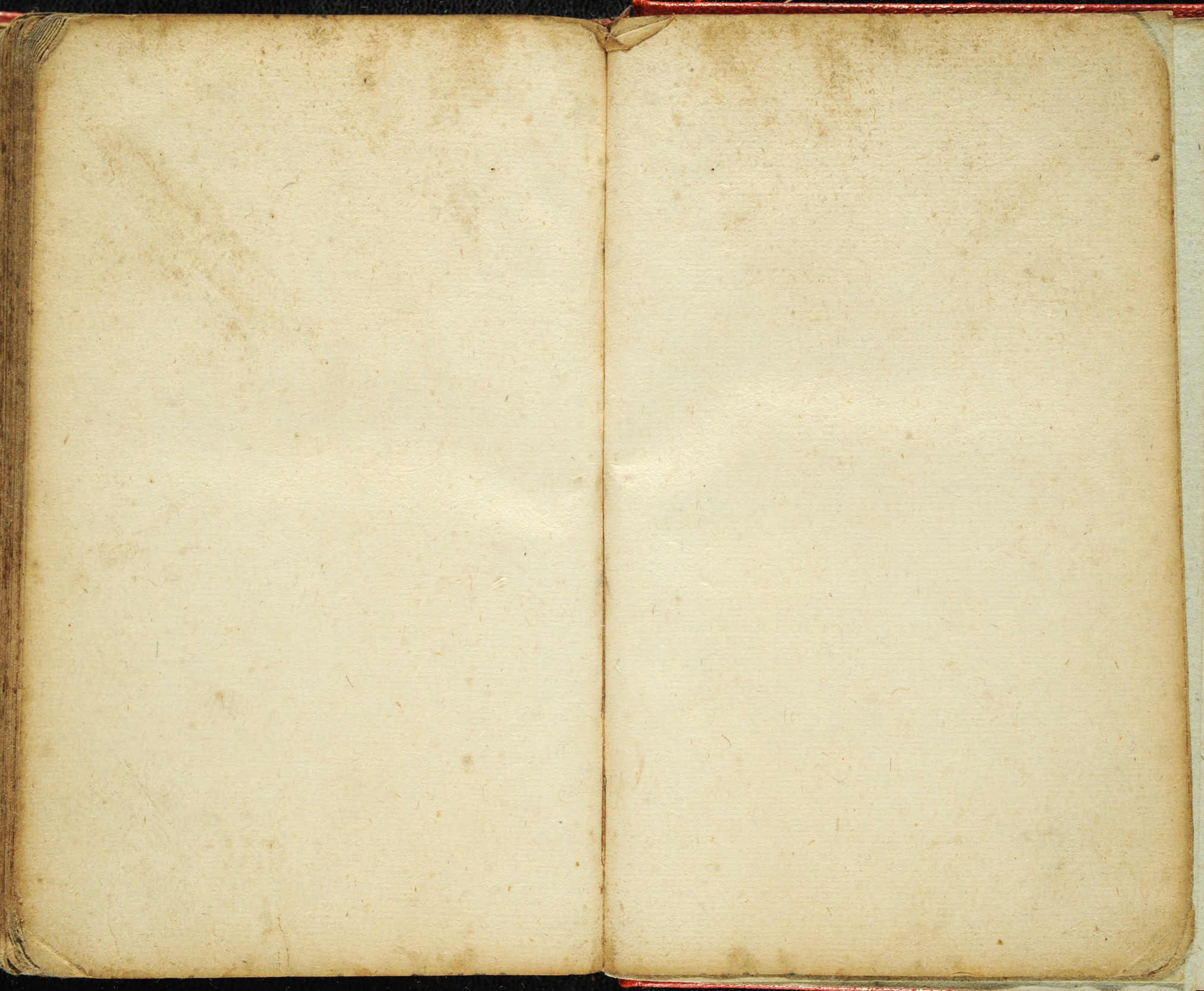
53 Pátoei háir

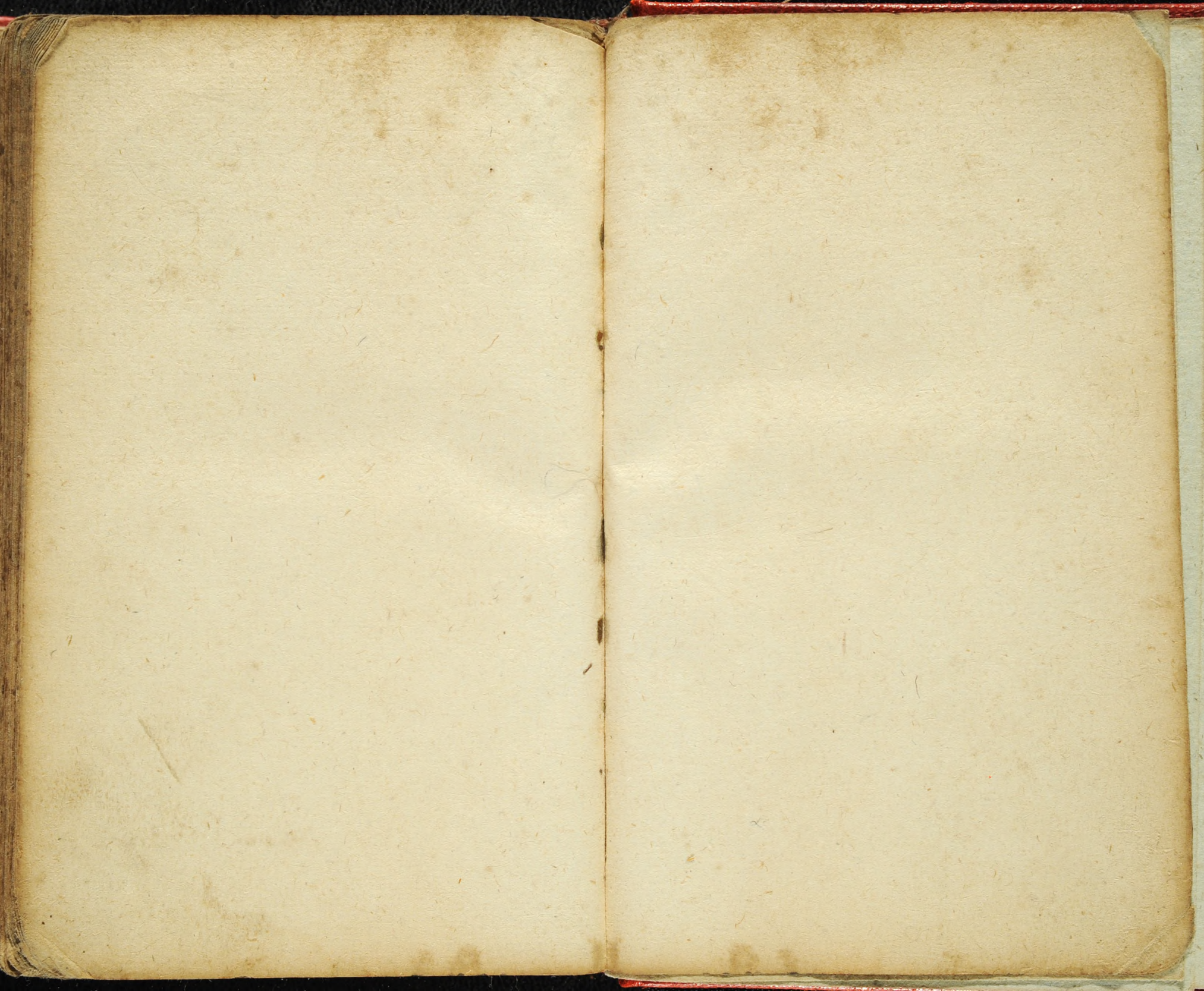
73 Palacsiak a rigifogaim

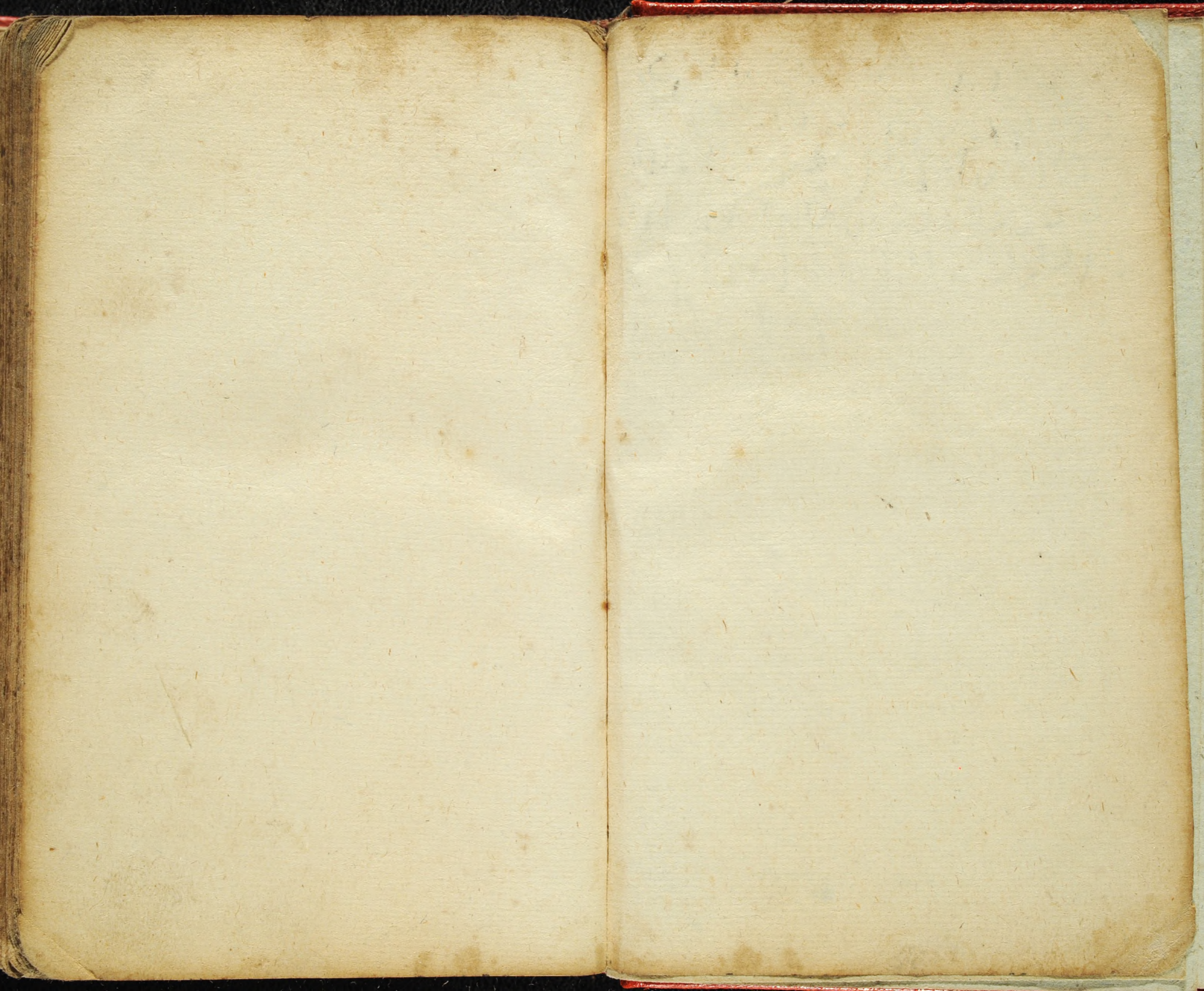

4

U. L. D. O. W. M. Y. D.
C. O. W. D. L. O. W. D. A. H.
U. L. D. O. W. M. Y. D.
C. O. W. D. L. O. W. D. A. H.
U. L. D. O. W. M. Y. D.
C. O. W. D. L. O. W. D. A. H.

